Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män 2024

MEDLINGS-
INSTITUTET

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män 2024

En rapport från Medlingsinstitutet

Författare: Peter Beijron och John Ekberg, Medlingsinstitutet

Omslag: MMX Reklambyrå

Medlingsinstitutet

Box 1236

111 82 Stockholm

Telefon: 08-545 292 40

info@mi.se

Webbplats: www.mi.se

Innehåll

Förord 4

Sammanfattning 5

1 Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män var 21,6 procent 9

1.1 Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män över tid 11

1.2 Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män – andra lägesmått och fördelning 14

1.3 Olika inkomstslag och hur de fördelas mellan kvinnor och män 19

2 Inkomstskillnader mellan kvinnor och män i olika grupper 22

2.1 Inkomstskillnader efter arbetsmarknadsstatus 24

2.2 Inkomstskillnader efter ålder 27

2.3 Inkomstskillnader bland inrikes och utrikes födda 32

2.4 Inkomstskillnader efter utbildningsnivå 35

3 Inkomstskillnader inom hushåll 38

4 Skillnader i kvinnors och mäns livsinkomster 43

4.1 Skillnader i sammanräknade förvärvsinkomster för kvinnor och män födda 1950, 1960, 1970, 1980 och 1990 44

4.2 Uppskattad skillnad i livsinkomst mellan kvinnor och män födda 1990 respektive 2000 49

5 Inkomstskillnader på regional nivå 55

5.1 Inkomstskillnad mellan kvinnor och män på regional nivå 56

5.2 Den demografiska strukturen påverkar inkomstnivån 63

Bilaga Fakta om rapporten 79

Bakgrund 79

Avgränsningar och definitioner 79

Redovisningsgrupper 80

Datamaterial 83

Förord

För fjärde året publicerar Medlingsinstitutet en analys av inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män. Till skillnad från löneskillnaderna, som fokuserar på ekonomisk ersättning under en given tidsenhet, tar denna analys ett bredare grepp och fokuserar på individernas samtliga inkomster under en viss period.

Årets rapport visar på en viss nedgång av den genomsnittliga inkomstskillnaden. För det stora flertalet i befolkningen har utvecklingen mot minskade skillnader varit mer betydande och stadigvarande. De mer ojämställda kapital- och näringsinkomsterna för de rikaste i befolkningen leder dock till att den genomsnittliga skillnaden minskar långsammare än inkomstskillnaden för medianen.

I årets rapport finns också ett kapitel som beskriver och analyserar inkomstskillnaderna på regional nivå. Tidigare analyser har visat att i grupper med högre inkomster är ofta inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män också högre. Det är framförallt de ojämnt fördelade kapitalinkomsterna som förklarar det.

Detta mönster är också tydligt när regioner och kommuner jämförs. Områden med högst genomsnittliga inkomster har också de högsta inkomstskillnaderna. Bilden är dock mer mångfasetterad. Näringslivsstruktur, andelen företagare, åldersstruktur och utbildningsnivån bland kvinnor och män verkar också spela en viktig roll för de uppmätta inkomstskillnaderna.

Ett exempel på hur olika faktorer kan påverka är att Stockholms län har de största genomsnittliga inkomstskillnaderna. Vilket påverkas av en mindre grupp med extremt höga inkomster. Om man istället fokuserar på medianen är Stockholm ett av de län med minst skillnad. Det beror antagligen på att det stora flertalet kvinnor i Stockholm har goda inkomster av arbete som kan hävda sig någorlunda med männens.

Vår ambition med denna rapport är inte att ge någon fullödig förklaring av inkomsternas fördelning utan att ge ett underlag för diskussion och policyutveckling inom området. Det hoppas vi att vi gör med denna rapport.

Stockholm i september 2026

Irene Wennemo
Generaldirektör

Sammanfattning

Denna rapport beskriver inkomstskillnaden mellan kvinnor och män år 2024. Bland annat beskrivs hur skillnaden påverkas av arbetsmarknads- och familjesituation, samt skillnader i livsinkomster. I årets rapport beskrivs även inkomstskillnader på regional nivå.

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män har minskat jämfört med 2023

- En jämförelse av kvinnors och mäns disponibla inkomster visar att kvinnors inkomster var 21,6 procent lägre jämfört med mäns inkomster 2024. Det innebär att skillnaden har minskat med 0,4 procentenheter jämfört med den senaste inkomstrapporten från Medlingsinstitutet som avsåg 2023. I jämförelsen används genomsnittsvärden för kvinnors och mäns disponibla inkomster för hela befolkningen som är 20 år och äldre.

- Inkomstskillnaden kan jämföras med löneskillnaden som var 10,2 procent 2024 enligt vad Medlingsinstitutet tidigare har redovisat. Att skillnaden i genomsnittlig inkomst skiljer sig från skillnaden i genomsnittlig lön beror på att det är två olika begrepp som mäter två olika saker. Den disponibla inkomsten är ett mått som omfattar samtliga typer av inkomster och där även skillnader i arbetad tid påverkar utfallet.

- Eftersom inkomstfördelningen är ojämn bland både män och kvinnor får de allra högsta inkomsterna stor inverkan på de beräknade genomsnittsinkomsterna. Det kan därför vara mer representativt att jämföra skillnaden mellan medianinkomsterna, alltså skillnaden mellan inkomsten för den mittersta kvinnan respektive mannen i inkomstfördelningen. Då får inte de allra högsta inkomsterna samma effekt. Vid en sådan jämförelse var skillnaden mindre än skillnaden i genomsnittlig inkomst. Skillnaden i medianinkomst uppgick till 17,6 procent 2024, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2023.

- Under perioden 2010 till 2020 var inkomstskillnaden mellan kvinnor och män cirka 23 procent, med endast mindre förändringar mellan enskilda år. Mellan 2020 och 2021 skedde en tydlig ökning av skillnaden. För 2023 återgick skillnaden till 2020 års nivå 22,0 procent. Under 2024 minskade skillnaden med 0,4 procentenheter, vilket innebär att den totalt minskat med 1,9 procentenheter mellan 2010 och 2024.

- Jämför man i stället medianinkomsterna över samma period har det skett en märkbar minskning av skillnaderna. Sedan 2011 har skillnaden i medianinkomst minskat varje år, med undantag för 2019. Totalt har skillnaden mellan kvinnors och mäns medianinkomst minskat med 5,2 procentenheter mellan 2010 och 2024.

Inkomstskillnaden varierar mellan olika grupper

- I rapporten jämförs kvinnors och mäns inkomster i ett antal olika grupper, indelade efter arbetsmarknadsstatus, ålder, födelseland och utbildningsnivå. Gemensamt för samtliga grupper som beskrivs i rapporten, utom gruppen studerande, är att kvinnors genomsnittliga inkomster var lägre än mäns. Däremot varierade storleken på inkomstskillnaden mellan de olika grupperna.

- Jämför man olika grupper utifrån deras arbetsmarknadssituation var inkomstskillnaden mellan kvinnor och män störst, 30,8 procent, bland de med okänd status (övriga). Det är en spretig grupp där de genomsnittliga inkomsterna är låga och till relativt stor del består av kapitalinkomster. Dessa varierar mer mellan åren jämfört med andra inkomstslag, och 2024 var räntor och utdelningar bland män i gruppen ovanligt stora för de med de största inkomsterna.

- Därefter var inkomstskillnaden störst bland sysselsatta och pensionärer, där den i båda grupperna uppgick till 20,5 procent. Inom gruppen sysselsatta varierade storleken på inkomstskillnaden. Bland företagare var inkomstskillnaden större än bland anställda. Jämförs olika grupper av anställda var inkomstskillnaden störst bland tjänstemän i privat sektor och lägst bland anställda i kommuner.

- Bland utrikes födda uppgick inkomstskillnaden mellan kvinnor och män till 17,0 procent 2024. Det kan jämföras med inrikes födda där inkomstskillnaden var 22,6 procent. Samtidigt var det stora skillnader inom gruppen utrikes födda, både vad gäller inkomstens nivå och skillnaderna mellan kvinnor och män. Bland utrikes födda med en vistelsetid i Sverige på 0–9 år var inkomstskillnaden mellan kvinnor och män störst, 27,6 procent, samtidigt som inkomstnivån var klart lägre än för gruppen utrikes födda som helhet.

Inkomstskillnaden bland äldre

- Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män i åldersgruppen 65+ var 25,7 procent. Det är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2023. Förutom pensionsinkomsterna, som är den största inkomstkällan i denna grupp, påverkas inkomstskillnaden bland de äldre även av skillnader i hur stor andel kvinnor och män som fortsätter att arbeta efter att de fyllt 65 år.

- Även inom gruppen äldre varierade storleken på skillnaden mellan kvinnor och män. Störst var inkomstskillnaden i åldersgruppen 65–74 år, där 33,3 procent av männen och 24,6 procent av kvinnorna fortfarande var sysselsatta i någon omfattning. I äldre åldersgrupper minskar både sysselsättningsgraden och inkomstskillnaden.

Inkomstskillnaden inom hushåll

- I rapporten beräknas även inkomstskillnaden mellan kvinnor och män boende i samma hushåll. Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män i samma hushåll var 21,9 procent 2024. Jämför man skillnaden i hushåll med och utan hemmavarande barn framgår att skillnaden var större i hushåll med barn än hushåll utan barn. Över tid har inkomstskillnaden inom hushållen minskat, från 25,8 procent 2011 till 21,9 procent 2024.

- Delar man upp hushållen efter kvinnans ålder framgår att det är stora skillnader mellan de olika grupperna. I hushåll med hemmavarande barn var skillnaden störst i gruppen där kvinnorna var i åldern 20–29 år. I dessa hushåll hade kvinnor 39,5 procent lägre disponibel inkomst än männen.

Skillnader i livsinkomster

- Utifrån uppgifter för perioden 1968–2024 kan den sammanräknade inkomstskillnaden över tid för kvinnor och män födda olika årtionden beräknas. Resultaten visar att för individer födda 1950 var livsinkomstskillnaden vid 74 års ålder 26,8 procent. Männen hade sammanlagt tjänat 19,6 miljoner kronor, medan kvinnorna tjänat 14,4 miljoner kronor.

- Analysen visar en trend med minskade livsinkomstskillnader. För yngre årskullar går det inte att beräkna livsinkomsten vid 74 års ålder utan jämförelsen görs i stället på en ofullständig livsinkomst som uppnåtts vid en specifik ålder. Jämför man exempelvis livsinkomstskillnaden vid 40 års ålder var den 36,3 procent för individer födda 1950. För individer födda 1980 var motsvarande skillnad 21,8 procent, en minskning med 14,5 procentenheter.

- För de allra yngsta åldersgrupperna används en alternativ metod där beräkningarna baseras på tvärsnittsdata för det år då personerna fyller 20 år. För personer födda år 2000 visar beräkningarna med denna metod att skillnaden i livsinkomst förväntas uppgå till 18,6 procent vid 74 års ålder. Det bör dock tilläggas att ju fler faktorer som påverkar mäns och kvinnors inkomster olika över tid, desto mindre träffsäkert blir försöket att uppskatta den förväntade livsinkomsten med denna metod.

Inkomstskillnaden på regional nivå

- I Sverige som helhet var inkomstskillnaden 2024 totalt 21,6 procent. Även om kvinnors genomsnittliga inkomster var lägre än mäns i samtliga län och kommuner så varierade skillnaden påtagligt mellan olika delar av landet.

- Det län med störst inkomstskillnad var Stockholms län, där den uppgick till 24,6 procent. Minst var inkomstskillnaden i Gotlands län där den uppgick till 14,7 procent.

- Spridningen var större på kommunal nivå. I Danderyds kommun var skillnaden 53,1 procent 2024. Det innebär att kvinnor i genomsnitt hade mindre än hälften av mäns disponibla inkomst. Den kommun med minst inkomstskillnad 2024 var Tomelilla kommun där den var 10,7 procent.

- Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män ser ut att samvariera med ett antal olika faktorer. Tittar man på de tio kommuner där inkomstskillnaden var som störst 2024 kan man notera att inkomstnivån både bland män och kvinnor i dessa kommuner oftast var klart högre än genomsnittet för riket. Andelen anställda i tjänstemannayrken var även högre i dessa kommuner.

1 Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män var 21,6 procent

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män var 21,6 procent 2024. Skillnaden är beräknad utifrån uppgifter om individuell disponibel inkomst för alla individer i befolkningen som är 20 år eller äldre. Jämfört med 2023 så innebär det att skillnaden i genomsnittlig inkomst minskade med 0,4 procentenheter. Jämför man i stället kvinnors och mäns medianinkomster var skillnaden 17,6 procent 2024, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter.

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män uppgick till 21,6 procent 2024. Jämfört med utfallet vid den senaste rapporten från Medlingsinstitutet som avsåg 2023 har skillnaden mellan kvinnor och män minskat med 0,4 procentenheter, från 22,0 procent. Under Covid 19-pandemin 2020–22 skedde stora och snabba förändringar av sysselsättning och arbetslöshet, vilket gör att det är svårt att säga något om den långsiktiga utvecklingen.

Skillnaderna i genomsnittlig inkomst påverkas kraftigt av att män är överrepresenterade i gruppen med de allra högsta inkomsterna. Jämför man i stället medianinkomster var skillnaden 17,6 procent, en minskning från 2023 med 0,2 procentenheter.

Under perioden 2010 till 2020 var skillnaden i genomsnittlig inkomst mellan kvinnor och män cirka 23 procent, med endast mindre förändringar mellan enskilda år. Mellan 2020 och 2021 skedde en tydlig ökning av skillnaden. Sedan 2023 har dock en tillbakagång till en jämförbar nivå med närmast föregående år skett. Totalt sett har skillnaden minskat med 1,9 procentenheter mellan 2010 och 2024.

Jämför man i stället medianinkomsterna över samma period ser utvecklingen annorlunda ut. Sedan 2011 har skillnaden i medianinkomst minskat varje år med undantag för 2019. Totalt har skillnaden minskat med 5,2 procentenheter mellan 2010 och 2024.

När skillnaderna i individuell disponibel inkomst jämförs inkluderas samtliga inkomsttyper. Även skillnader i positiva och negativa transfereringar beaktas. För såväl kvinnor som män är löneinkomster det vanligaste inkomstslaget. Skillnaden mellan kvinnor och män är större om endast marknadsinkomster jämförs, medan skillnaden blir något lägre i den disponibla inkomsten när man har tagit hänsyn till de in- och utbetalningar som transfereringssystemet medför.

FAKTA OM RAPPORTENS BERÄKNINGAR

Individuell disponibel inkomst: Summan av en enskild persons samtliga skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar (kallas även för **nettoinkomst**). Den kan grovt delas in i tre delar: marknadsinkomster, inkomster från välfärdssystemet och skatter. Sammantaget ger dessa komponenter ett mått på individens disponibla inkomster under året.

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män: I denna rapport avser inkomstskillnaden mellan kvinnor och män skillnaden mellan medelvärdet (genomsnittet) för kvinnors disponibla inkomster och mäns disponibla inkomster.

Även om jämförelser av medelvärden är ett vanligt sätt att beskriva skillnader mellan grupper så finns det anledning att nyansera bilden. Detta eftersom inkomsterna är ojämnt fördelade inom grupperna och att de extremt höga inkomsterna som finns i toppen av fördelningen påverkar hur representativt medelvärdet blir. Därför kompletteras beskrivningen i rapporten med jämförelser av kvinnors och mäns inkomster beräknade för andra lägesmått som exempelvis medianinkomsten.

Befolkningen 20 år och äldre: Rapporten bygger på uppgifter för helårsbefolkningen som är 20 år eller äldre under året. Personerna ska dessutom ha varit folkbokförda i Sverige hela året samt ingå i ett hushåll med en disponibel hushållsinkomst skild från 0. Detta för att minska risken för att hushåll som av olika anledningar finns kvar i register, men inte ingår i befolkningen, räknas med.

Om Medlingsinstitutets rapporter om inkomstskillnader: Medlingsinstitutet har på uppdrag av regeringen gjort en årlig rapport av inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män sedan 2023.

Denna rapport är den fjärde rapporten i ordningen. Disposition och omfattning skiljer sig något åt jämfört med den första rapporten. Exempelvis gjordes då en ingående beskrivning av samtliga inkomstslag.

I bilagan i slutet på rapporten beskrivs datamaterialet mer utförligt.

I tabell 1.1 redovisas medelvärden för de olika inkomster och transfereringar som ingår i beräkningen för individuell disponibel inkomst. Den största posten utgörs av marknadsinkomsterna (A). Av dessa så utgör löneinkomster den största delen av inkomsterna bland både män och kvinnor. Skillnaden i löneinkomst var 25,7 procent 2024, vilket är mindre än skillnaden för de övriga marknadsinkomsterna. Särskilt stor var skillnaden mellan kvinnor och män vad gäller räntor och utdelning, där den var 60,0 procent år 2024.

När det gäller inkomsterna från välfärdsstaten (B) som helhet är skillnaderna mellan kvinnor och män relativt små. En mer detaljerad indelning visar att kvinnors inkomster är större för de inkomsttyper som utgör kompensation för bortfall i marknadsinkomster, som till exempel sjukpenning och föräldrapenning. Däremot har män större pensionsinkomster, vilket även är den enskilt största inkomsttypen bland välfärdsinkomsterna.

De negativa transfereringarna (C) utgörs framför allt av de skatteinbetalningar som individer gör till transfereringssystemet. Män betalade i genomsnitt mer skatt än kvinnor 2024, vilket följer av deras större marknadsinkomster.

Sammantaget var skillnaderna mellan kvinnor och män större för marknadsinkomsterna än för disponibel inkomst, 31,5 procent. Efter att transfereringar beaktats återstår en genomsnittlig inkomstskillnad på 21,6 procent i disponibel inkomst.

TABELL 1.1 Individuell disponibel inkomst efter inkomstslag och kön, befolkningen 20 år och äldre, 2024

		Båda könen	Män	Kvinnor	Inkomstskillnad 2024 (%)	Förändring 2024-2023 (%-enheter)
A	**Marknaden**	**363 600**	**431 600**	**295 900**	**31,4**	**-0,5**
A01	+ löneinkomst	292 400	335 700	249 300	25,7	-0,1
A02	+ näringsinkomst	6 600	9 400	3 800	59,5	-0,6
A03	+ ränta och utdelning	42 900	61 300	24 500	60,0	-3,8
A04	+ kapitalvinst	21 800	25 200	18 300	27,4	-1,9
B	**Välfärdsstaten**	**118 600**	**118 900**	**118 300**	**0,5**	**0,0**
B01	Lönerelaterade ersättningar	20 600	18 100	23 200	-27,8	2,8
B02	+ sjukpenning	5 900	4 500	7 300	-64,1	-1,5
B03	+ sjuk- och aktivitetsersättning	4 700	4 200	5 100	-20,9	0,8
B04	+ föräldrapenning	5 300	4 000	6 600	-63,2	-1,8
B05	+ arbetsmarknadsstöd	4 800	5 400	4 100	23,2	2,0
B07	Pensioner	81 200	87 800	74 600	15,0	-0,3
BXX	Bidrag	16 700	13 000	20 500	-58,5	-9,6
C	**Negativa transfereringar**	**111 500**	**134 700**	**88 300**	**34,5**	**0,1**
C01	- skatt	108 800	131 900	85 800	34,9	0,1
CXX	- övriga negativa transfereringar	2 700	2 900	2 500	13,0	0,1
D	**Individuell disponibel inkomst**	**370 700**	**415 700**	**325 900**	**21,6**	**-0,4**

Anmärkning: BXX är summan av olika bidrag: försörjningsrelaterade (B09), behovsprövade (B12) och övriga (B15). CXX är summan av C02 återbetalt studielån, C03 givet underhållsbidrag, C04 övriga negativa transfereringar.
Källa: SCB och egna beräkningar

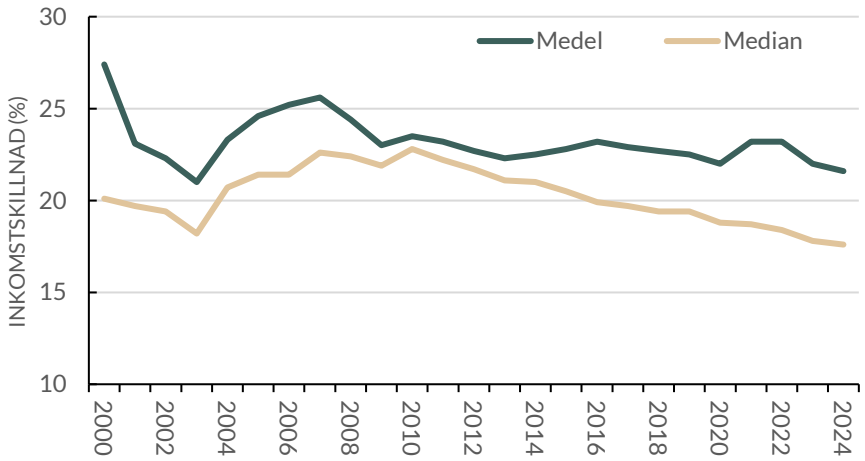
1.1 Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män över tid

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män minskade mellan 2023 och 2024, från 22,0 procent till 21,6 procent. Om man tittar på ett något längre tidsspann kan man konstatera att skillnaden, efter att ha fluktuerat mellan åren 2000 och 2009, varit relativt konstant därefter. Sedan 2010 har det inte varit några större förändringar.

Jämförs i stället skillnaden i medianinkomst ser utvecklingen annorlunda ut under de senaste åren. För perioden 2000 till 2009 följer skillnaden i median- och medelinkomst en likartad utveckling, men åren därefter har skillnaden i medianinkomst minskat tydligt, totalt sett med 5,2 procentenheter (**diagram 1.1**).

Att utvecklingen skiljer sig åt mellan de olika måtten beror på att inkomsterna är ojämnt fördelade och att de allra högsta inkomsterna har en stor påverkan på skillnaden i medelvärde.

DIAGRAM 1.1 Inkomstskillnad, disponibel inkomst, befolkningen 20 år och äldre, 2000–2024

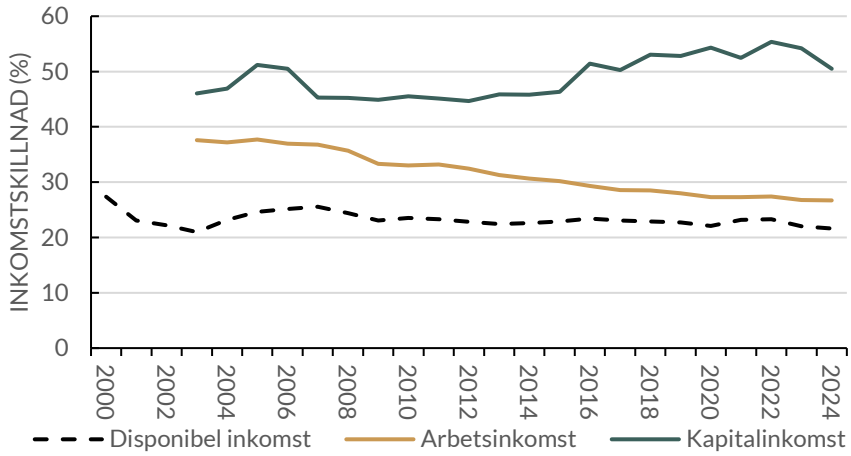

Källa: SCB och egna beräkningar

Skillnaderna är noterbara när man jämför utvecklingen för arbetsinkomster och kapitalinkomster separat (**diagram 1.2**). Då framgår att skillnaden mellan kvinnors och mäns arbetsinkomster minskar över tid, samtidigt som skillnaden i kapitalinkomster ökar. De minskade skillnaderna i arbetsinkomster under perioden 2007 till 2020 sammanfaller med en minskning av löneskillnaden, vilket beskrivits i Medlingsinstitutets årliga rapporter om löneskillnaden mellan kvinnor och män.

Sett över hela inkomstfördelningen minskar skillnaderna i stora delar av befolkningen, samtidigt som de ökar i den absoluta inkomsttoppen. Totalt sett innebär det att en liten grupp män med stora inkomster, framför allt från kapital, gör att den sammantagna inkomstskillnaden knappt har förändrats de senaste åren.

DIAGRAM 1.2 Inkomstskillnad, disponibel inkomst arbets- samt kapitalinkomst, befolkningen 20 år och äldre, 2000–2024

Källa: SCB och egna beräkningar

INKOMSTSKILLNADEN OCH LÖNESKILLNADEN – OLIKA MÅTT FÖR JÄMSTÄLLDHETSANALYSER

Medlingsinstitutet har årligen analyserat löneutvecklingen ur ett jämställdhetsperspektiv sedan 2001. Sedan 2009 utkommer analysen i en separat rapport samtidigt som lönestrukturstatistiken för hela ekonomin publiceras.

Lön är en ersättning för utfört arbete under en given tidsenhet, till exempel månad eller timme. Det påverkas alltså inte av hur mycket tid som arbetas, utan kan ses som ersättningen för en enhet (exempelvis en månad) arbete.

När löneskillnaden mellan kvinnor och män analyseras används måttet **månadslön**. I måttet har löner för deltidsarbetande räknats om till att motsvara lön för heltidstjänstgöring och timlöner räknats om till månadslön. Månadslönemåttet är ett bruttolönemått, det vill säga det anges som lön före skatt.

Inkomst är ett begrepp där utbetalningarna under en viss period summerats. Vad som ingår varierar mellan olika inkomstmått beroende på vilken typ av analys man vill göra, se exempelvis tabell 1.1.

Den faktiska löneinkomsten som genererats av lönearbete är beroende av både lön och arbetad tid. I rapporten om löneskillnaden mellan kvinnor och män finns även en redovisning av skillnaden i arbetsinkomst för anställda. I och med det uppdrag som ligger till grund för denna rapport är det även möjligt att kontrastera med ytterligare inkomstmått. I **tabell 1.2** sammanfattas ett antal grundläggande dimensioner i de olika måtten.

Tabell 1.2 Olika mått för jämställdhetsanalyser

Mått för jämförelse	Population	Justering för arbetad tid	Innehåll	Typ av mått	Skillnad 2024 (%)
Månadslön	Anställda 18–68 år	Uppräknad till heltid för deltidsarbetande	Grundlön, rörlig lön, vissa tillägg	Före skatt (brutto)	10,2
Arbetsinkomst	Anställda 18–68 år	Nej	Total löneinkomst	Före skatt (brutto)	19,1
Marknadsinkomst	Befolkningen 20+	Nej	Löne- och näringsinkomst samt kapitalinkomster (A01 till A04)	Före skatt (brutto)	31,4
Individuell disponibel inkomst	Befolkningen 20+	Nej	Alla inkomster minus negativa transfereringar	Efter skatt (netto)	21,6

Löneskillnaden bland anställda kvinnor och män var 10,2 procent 2024. Om man lägger till effekten av arbetad tid till jämförelsen får man en skillnad i arbetsinkomst på 19,1 procent mellan anställda kvinnor och män. För en utförlig beskrivning av relationen mellan lön, arbetstid och arbetsinkomst se kapitel 2 i Medlingsinstitutets årliga rapport *Löneskillnaden mellan kvinnor och män – vad säger den officiella lönestatistiken?*

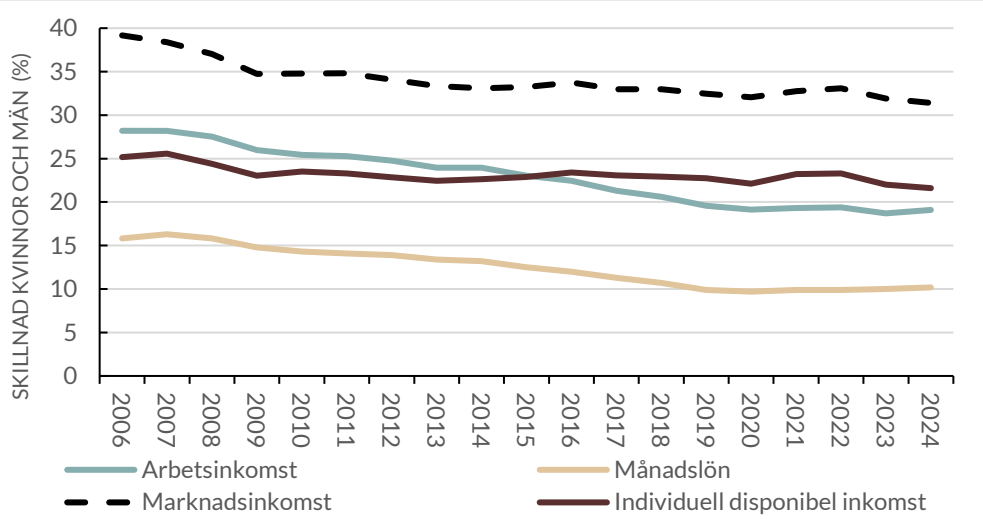
Om vi inkluderar även kapitalinkomster och breddar populationen till hela befolkningen, 20 år eller äldre, uppgick skillnaden till 31,5 procent. För att komma fram till skillnaden i individuell disponibel inkomst 2024, som alltså var 21,6 procent, lägger vi slutligen till kvinnors och mäns positiva och negativa transfereringar.

I **diagram 1.3** visas utvecklingen över tid för skillnaden mellan kvinnor och män enligt dessa olika mått. Tydligt är att både skillnaden i månadslön och skillnaden i arbetsinkomst minskar under perioden 2006–2024. Minskningen är större för arbetsinkomsterna eftersom både löneskillnaden och skillnaden i arbetad tid minskat under perioden.

Vad gäller de bredare inkomstmåtten som avser hela befolkningen är den disponibla inkomsten det mått där skillnaden minskat minst, totalt 3,6 procentenheter under perioden 2006–2024. Som

visats ovan beror det dels på effekter av de allra högsta inkomsterna, men att skillnaden minskar mellan dessa indikerar även att transfereringssystemets effekt på skillnaderna minskar över tid.

Diagram 1.3 Olika mått på ekonomisk jämställdhet, 2006–2024

Källa: Medlingsinstitutet, SCB och egna beräkningar

1.2 Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män – andra lägesmått och fördelning

Medelvärden är ett vanligt sätt att jämföra olika gruppers utfall, men dessa kan vara mer eller mindre representativa för gruppen beroende på hur fördelningen ser ut. För att komplettera analysen visas i detta avsnitt den underliggande fördelningen samt beräkningar av inkomstskillnaden utifrån andra beskrivande mått såsom median eller inkomsten i olika percentiler.

Diagram 1.4 visar fördelningen av disponibel inkomst i befolkningen 20 år och äldre för 2024. Medianvärdet, det vill säga percentil 50, anger den nivå av disponibel inkomst som den ena hälften av befolkningen har mindre än och den andra hälften har mer än. Det kan även sägas vara den disponibla inkomstnivån för den mittersta individen, när alla individer sorterats efter nivå på disponibel inkomst.

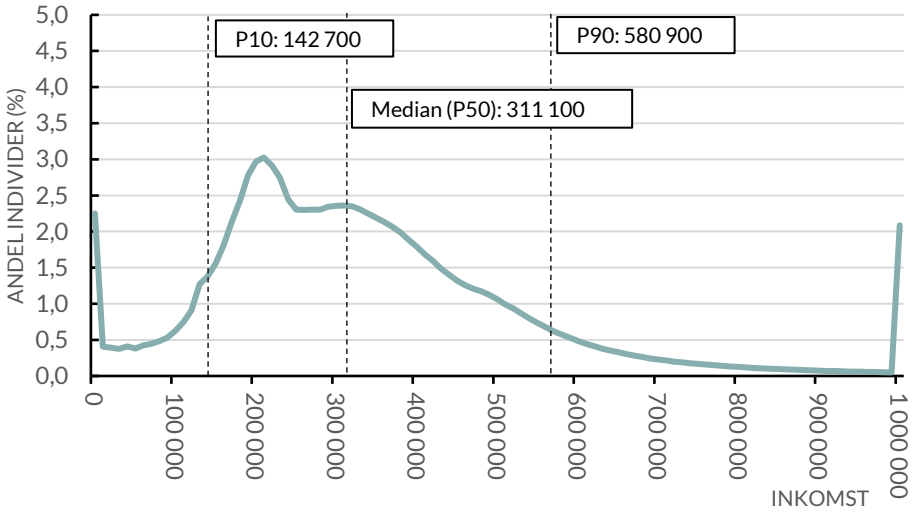
Medianen uppgick till 311 100 kronor 2024. Det kan jämföras med den genomsnittliga inkomsten som uppgick till 370 700 kronor. Skillnaden beror på att spridningen av disponibel inkomst är större bland de inkomster som ligger över medianinkomsten än spridningen bland de disponibla inkomster som ligger under medianinkomsten.

Inkomstfördelningen i diagram 1.4 visar att det finns en stor andel individer samlade vid ett par distinkta inkomstnivåer. Den första vid inkomstvärden mellan 150 000 och 250 000 kronor, där individer som i huvudsak har inkomster från välfärdssystemet återfinns. Totalt utgör denna del av fördelningen 27,1 procent av samtliga individer. Den andra ansamlingen, där 20,9 procent av alla individer finns, kan noteras vid en

inkomstnivå på mellan 260 000 och 340 000 kronor. Här återfinns i större utsträckning individer med arbetsinkomster.

Värdet i den 10:e percentilen (P10) anger att 10 procent av befolkningen har en disponibel inkomst lika med eller lägre än 142 700 kr, och på motsvarande sätt anger den 90:e percentilen (P90) att 10 procent av befolkningen har en disponibel inkomst lika med eller högre än 580 900 kronor. Andelen med en disponibel inkomst högre än eller lika med 1 000 000 kronor har av diagramtekniska skäl summerats i den del av kurvan som avser denna nivå. Denna andel uppgår till drygt två procent.

DIAGRAM 1.4 Fördelning av disponibel inkomst, befolkningen 20 år och äldre, 2024

Anmärkning: Disponibla inkomster lika med eller högre än 1 000 000 kronor har summerats i den del av kurvan som avser denna nivå. Källa: SCB och egna beräkningar

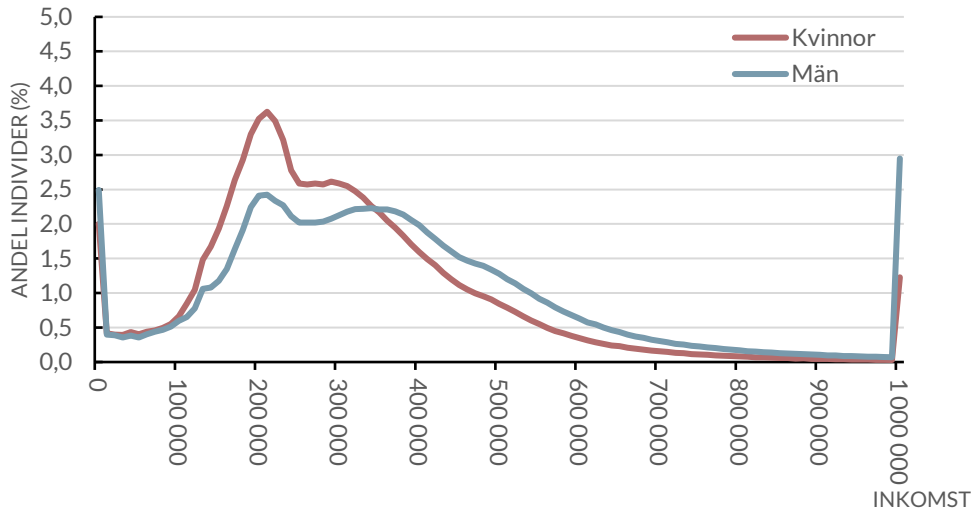
Diagram 1.5 visar 2024 års fördelning av disponibel inkomst i befolkningen 20 år och äldre, uppdelat efter kön. I diagrammet syns det att det finns en tydlig skillnad mellan kvinnors och mäns fördelning av disponibel inkomst. Mäns fördelning är tydligt plattare än kvinnors och man kan även notera att män har en högre representation vid högre inkomstnivåer. Upp till en disponibel inkomst på 340 000 kronor var andelen kvinnor större än andelen män men över denna nivå var andelen män större. Man kan även se att kvinnor och män samlas kring de tydliga toppar som beskrevs i diagram 1.4 på olika sätt. Framför allt är koncentrationen av individer vid inkomstnivåer runt 200 000 kronor högre bland kvinnor än bland män.

Vid de allra högsta inkomsterna är andelen män mer än dubbelt så stor som andelen kvinnor. Andelen personer med inkomster på 1 miljon kronor eller mer var 2,9 procent bland män och 1,2 procent bland kvinnor.

Delar man i sin tur upp denna grupp i mindre beståndsdelar framgår att merparten hade en disponibel inkomst mellan 1 och 2 miljoner. Samtidigt så är män mer över-representerade ju högre inkomsterna är. I den översta tusendelen av fördelningen, bland

personer med mer än 10 miljoner kronor i inkomst, var antalet män fyra gånger så stort som antalet kvinnor.

DIAGRAM 1.5 Fördelning av disponibel inkomst uppdelat efter kön, befolkningen 20 år och äldre, 2024

Anmärkning: Disponibla inkomster lika med eller högre än 1 000 000 kronor har summerats i den del av kurvan som avser denna nivå. Källa: SCB och egna beräkningar

I **tabell 1.3** sammanfattas inkomstskillnaden vid olika percentiler som kan plockas ut ur fördelningarna ovan. Skillnaden mellan medianvärden, alltså mellan de mittersta observationerna av disponibel inkomst för män respektive kvinnor, uppgick till 17,6 procent. Vid den 75:e och 90:e percentilen är skillnaden fortfarande på en liknande nivå. Trots det är skillnaden i genomsnittlig inkomst klart högre på 21,6 procent. Det indikerar att det är för inkomster inom den översta tiondelen som skillnaderna mellan kvinnor och män är särskilt stora.

TABELL 1.3 Inkomstskillnad, individuell disponibel inkomst, olika lägesmått, befolkningen 20 år och äldre, 2024

	Medel	P10	P25	Median	P75	P90
2020	22,1	7,6	14,9	18,9	17,4	17,7
2021	23,2	8,7	15,7	18,7	17,3	18,2
2022	23,3	9,0	14,8	18,4	17,3	18,3
2023	22,0	5,5	12,5	17,8	17,7	18,3
2024	21,6	4,8	11,3	17,6	17,6	18,2

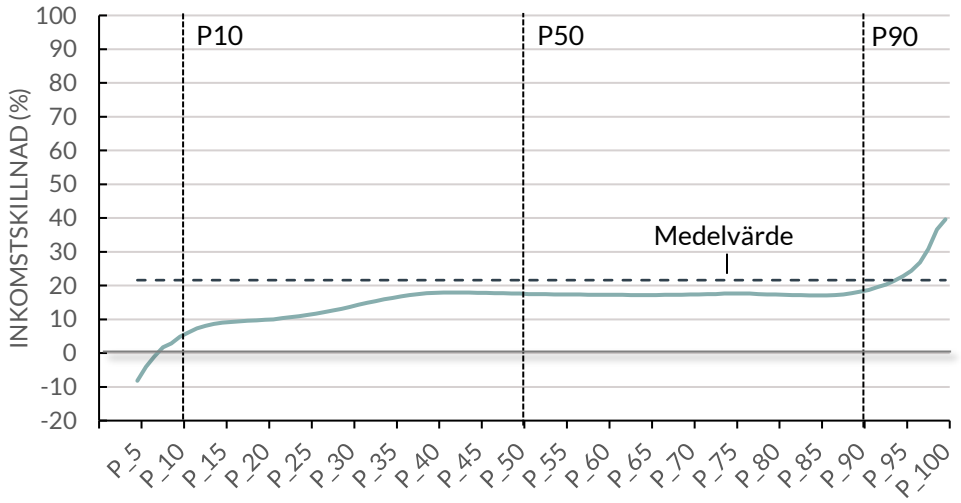
Källa: SCB och egna beräkningar

Ett sätt att illustrera hur skillnaden ser ut över hela inkomstfördelningen är att visa den procentuella skillnaden mellan kvinnors och mäns inkomster för varje enskilt percentilvärde. I **diagram 1.6** kan man se att inkomstskillnaden upp till den 32:a

percentilen (P32) understiger 15 procent. För 60 procent av befolkningen som ligger mellan percentil 33 och 92, var inkomstskillnaden mellan 15 och 20 procent.

Det är noterbart att det endast är bland de individer som befinner sig i någon av de översta fem percentilerna i inkomstfördelningen som skillnaderna mellan kvinnors och mäns inkomster är större än den genomsnittliga skillnaden. I den 95:e percentilen har inkomstskillnaden ökat till 22,8 procent och i den 99:e percentilen är den 36,6 procent, alltså mer än dubbelt så stor jämfört med skillnaden i den mittersta observationen (medianen).

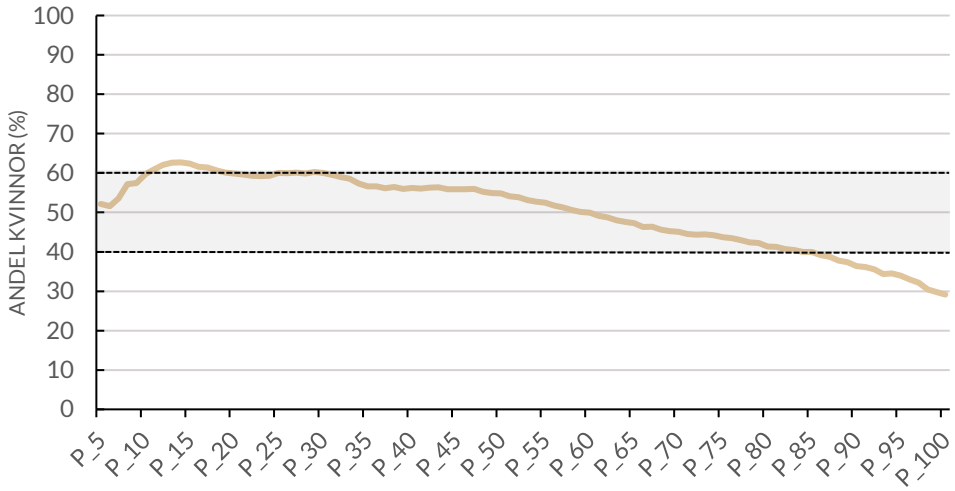
DIAGRAM 1.6 Inkomstskillnad vid respektive inkomstpercentil, befolkningen 20 år och äldre, 2024

Anmärkning: Percentiler under P5 är uteslutna på grund av diagramtekniska skäl.
Källa: SCB och egna beräkningar

I **diagram 1.7** visas i stället andelen kvinnor per inkomstpercentil i befolkningen. Det framgår då att det finns ett segment med låga inkomster (mellan den 10:e och 20:e percentilen) som är kvinnligt dominerade. Det gråmarkerade området täcker andelen 40–60 procent, alltså det område som definieras som könsbalanserat. På motsvarande sätt är det översta segmentet, 85:e percentilen och över, manligt dominerat. Andelen män tilltar i den översta delen av fördelningen, 60,0 procent vid den 85:e percentilen och 70,9 procent vid den 100:e percentilen.

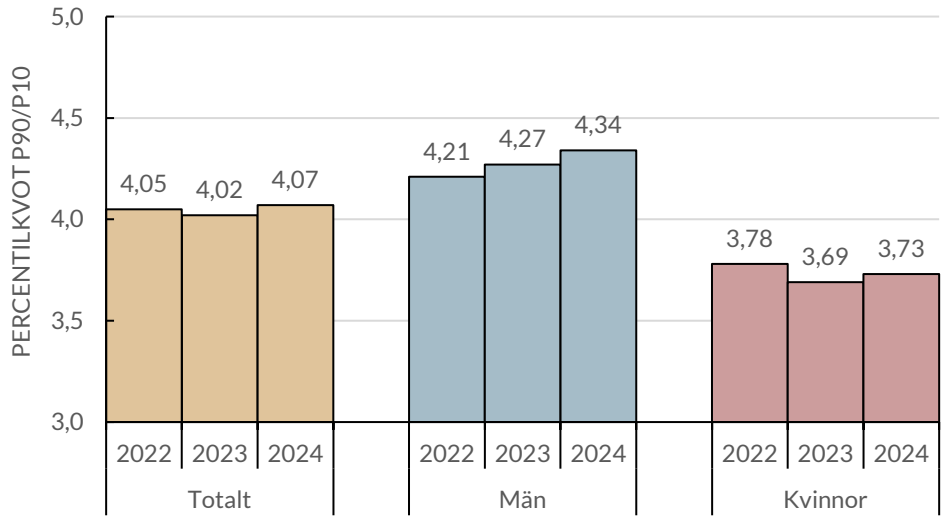
DIAGRAM 1.7 Andel kvinnor vid respektive inkomstpercentil, befolkningen 20 år och äldre, 2024

Anmärkning: Percentiler under P5 är uteslutna på grund av diagramtekniska skäl. Källa: SCB och egna beräkningar

Ett sätt att beskriva inkomsternas spridning är att ta kvoten mellan inkomstbeloppen vid olika percentiler, se **diagram 1.8**. Tar man värdet i den 90:e percentilen delat med värdet i den 10:e percentilen får man ett sammanfattande mått på den totala inkomstspridningen. För år 2024 var percentilkvoten P90/P10 för den individuella disponibla inkomsten 4,07. Det innebär att den tiondel med högst inkomst hade minst fyra gånger så hög inkomst som den tiondel med lägst inkomst. Jämför man kvinnor och män framgår att inkomstspridningen var lägre bland kvinnor än bland män, 3,73 jämfört med 4,34.

DIAGRAM 1.8 Percentilkvot P90/P10, individuell disponibel inkomst, befolkningen 20 år och äldre, 2022–2024

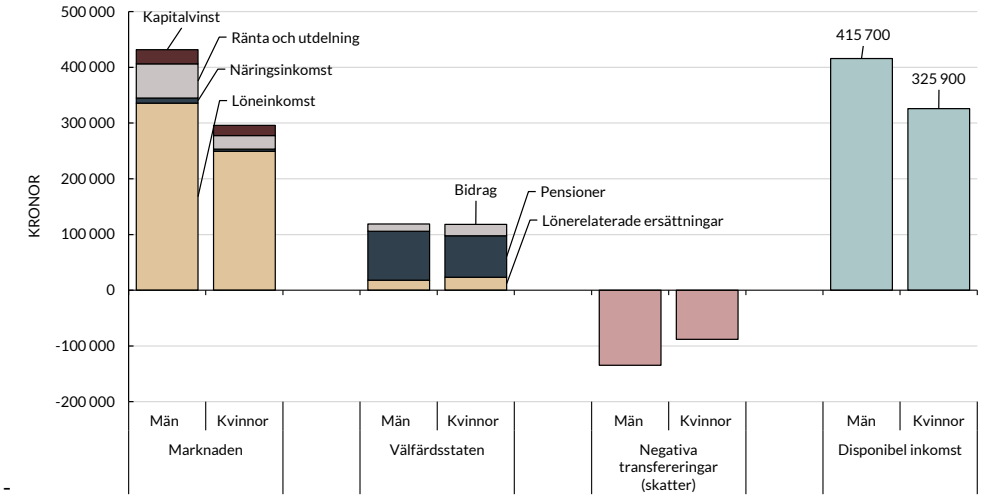
Källa: SCB och egna beräkningar

1.3 Olika inkomstslag och hur de fördelas mellan kvinnor och män

I rapporten analyseras framför allt den disponibla inkomsten, vilket innebär att samtliga inkomsttyper inkluderas, se **diagram 1.9**. Detta för att spegla de totala inkomst-skillnaderna mellan kvinnor och män på ett rättvist sätt. För såväl kvinnor som män är löneinkomster det vanligaste inkomstslaget. Bland marknadsinkomsterna är det även det inkomstslag där de genomsnittliga skillnaderna är minst. Detta kan ses som en naturlig konsekvens av de minskade skillnaderna i lön och arbetstid som noterats under lång tid, även om denna minskning stannat av de senaste åren[1]. Skillnaden i löneinkomst var 25,7 procent 2024.

För närings- och kapitalinkomst var skillnaderna större. Det ska dock noteras att fördelningen av dessa inkomster gör tolkningen av den genomsnittliga skillnaden svår då de är koncentrerade till en väldigt liten del av befolkningen.

DIAGRAM 1.1 Individuell disponibel inkomst, medelvärden, efter kön och inkomsttyp, befolkningen 20 år och äldre, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

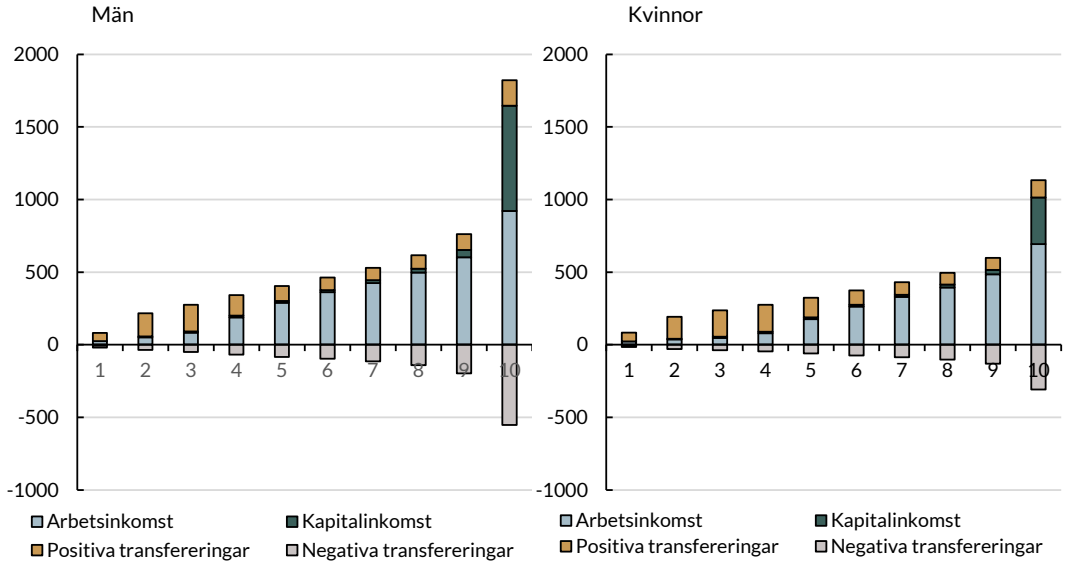
Ett sätt att visualisera skevheten i fördelningarna av disponibel inkomst för kvinnor och män är att redovisa genomsnittlig disponibel inkomst i olika delgrupper. I **diagram 1.10** har kvinnor och män delats upp i tio grupper (deciler) efter nivån på deras disponibla inkomster. Inom varje decilgrupp har sedan medelvärden beräknats för de olika inkomstslagen.

För att göra diagrammet enklare att tyda har vissa inkomstslag från diagram 1.9 ovan grupperats. Vad man kan se är att den disponibla inkomsten (nettot av positiva och negativa värden) är klart högre i den tionde decilen bland både män och kvinnor. Samtidigt är skillnaderna bland män mer uttalade, och kapitalinkomsternas effekt större.

[1] *Löneskillnaden mellan kvinnor och män 2025*, Medlingsinstitutet

Medan arbetsinkomsternas är ojämnt fördelade till högre inkomstnivåer är kapitalinkomsterna i princip uteslutande koncentrerade till enbart den översta tiondelen.

DIAGRAM 1.2 Disponibel inkomst efter inkomstslag och decil, 1000-tals kronor, befolkningen 20 år och äldre, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

En mer detaljerad bild av vad den disponibla inkomsten består av ges i **diagrammen 1.11a-1.11c**. Även här har befolkningen delats in i tio grupper efter storleken på deras disponibla inkomst. Men här visas hur stor andel av bruttoinkomsten som utgörs av olika inkomstslag (andel av inkomst före skatt).

Ett tydligt mönster nedan är att ju lägre inkomstnivå, desto större andel av inkomsterna kommer från transfereringssystemet. Det är även så att en relativt stor andel av de med en lägre inkomstnivå är pensionärer, vilket återspeglas av att pensionsinkomsternas andel är stor i dessa decilgrupper.

I de staplar som representerar den övre delen av inkomstfördelningen är det i stället arbetsinkomster som är den klart största inkomstkällan. Samtidigt framgår det även här tydligt att kapitalinkomsterna är extremt ojämnt fördelade. Dessa är endast av marginell storlek i alla grupper utom i den tiondelen med högst inkomster. I övriga grupper var andelen som mest 5,6 procent medan andelen i den tionde decilen var 35,1 procent.

DIAGRAM 1.3 Bruttoinkomst, efter decil och inkomstslag, befolkningen 20 år och äldre, 2024, procent

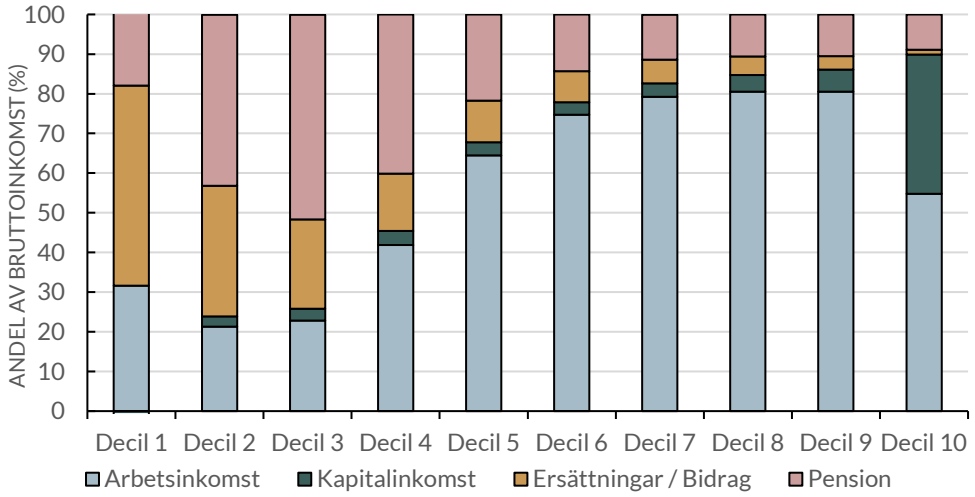

Diagram 1.11b Män

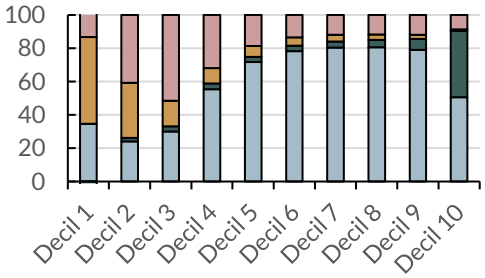
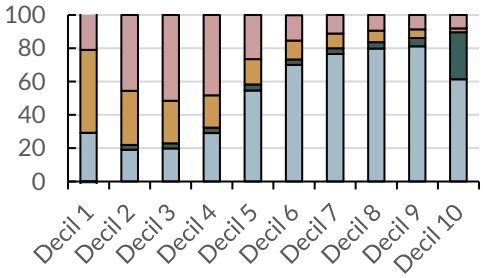

Diagram 1.11c Kvinnor

Källa: SCB och egna beräkningar

2 Inkomstskillnader mellan kvinnor och män i olika grupper

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män i hela befolkningen 20 år och äldre var 21,6 procent 2024. Jämför man kvinnors och mäns inkomster i olika grupper inom befolkningen framgår att denna skillnad varierar mellan dessa.

Uppdelat efter deltagande på arbetsmarknaden var inkomstskillnaden mellan kvinnor och män större bland de som arbetade jämfört med de som inte arbetade. Även inom dessa grupper fanns det dock stora skillnader. Exempelvis var skillnaden mellan kvinnors och mäns inkomster större bland företagare än bland anställda.

Skillnaden mellan könen i disponibel inkomst varierar även beroende på andra faktorer som ålder och födelseland.

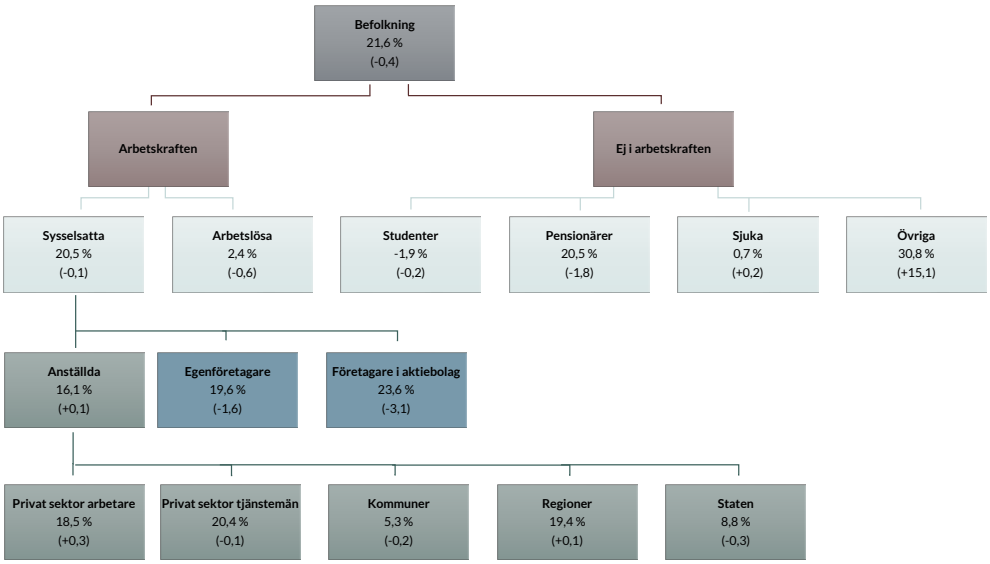
Den viktigaste faktorn som styr nivån på den disponibla inkomsten för både kvinnor och män har att göra med etableringen på arbetsmarknaden. I rapporten används Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) för att kategorisera befolkningen i olika grupper efter deras deltagande på arbetsmarknaden. För en ingående beskrivning av BAS, se bilaga i slutet av denna rapport.

Utöver BAS används ytterligare information för att kunna dela in den arbetande delen av befolkningen i mer detaljerade grupper, exempelvis delas anställda upp efter sektor och personalkategori i privat sektor. I figur 2.1 sammanfattas skillnaderna i genomsnittlig disponibel inkomst mellan män och kvinnor i alla de olika undergrupperna. För varje undergrupp figuren redovisas inkomstskillnaden och inom parentes förändringen sedan 2023.

Om man utgår från den grundläggande indelningen av arbetsmarknadsstatus var inkomstskillnaden störst bland gruppen övriga, där den var 30,8 procent. De som klassificeras som övriga är en spretig grupp där de genomsnittliga inkomsterna är låga och till relativt stor del består av kapitalinkomster. Dessa varierar mer mellan åren, och 2024 var räntor och utdelningar bland män i gruppen ovanligt stora för de med de största inkomsterna.

Undantaget gruppen med övriga var inkomstskillnaden mellan kvinnor och män störst bland sysselsatta och pensionärer, där den uppgick till 20,5. Inom gruppen sysselsatta varierade storleken på inkomstskillnaden. Bland företagare var inkomstskillnaden större än bland anställda. Jämförs olika grupper av anställda var inkomstskillnaden störst bland tjänstemän i privat sektor och lägst bland anställda i kommuner.

FIGUR 2.1 Inkomstskillnad mellan kvinnor och män i olika grupper på arbetsmarknaden, förändring i procentenheter från 2023 inom parentes, befolkningen 20 år och äldre, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

TABELL 2.1 Inkomstskillnad mellan kvinnor och män i olika grupper på arbetsmarknaden, 2024

	Inkomstskillnad 2024 (%)	Förändring 2024-2023 (%-enheter)		Inkomstskillnad 2024 (%)	Förändring 2024-2023 (%-enheter)
Befolkningen	**21,6**	**-0,4**	**Ej sysselsatta**	**15,9**	**-0,7**
Sysselsatta	**20,5**	**-0,1**	Arbetslösa	2,4	-0,6
Anställda	16,1	0,1	Studerande	-1,9	-0,2
Privat sektor	15,2	0,1	Pensionärer	20,5	-1,8
Arbetare	18,5	0,3	Sjuka	0,7	0,2
Tjänstemän	20,4	-0,1	Övriga	30,8	15,1
Uppgift saknas	17,4	-1,0			
Offentlig sektor	12,0	0,1			
Kommuner	5,3	-0,2			
Regioner	19,4	0,1			
Staten	8,8	-0,3			
Företagare	28,8	-2,3			
Egenföretagare	19,6	-1,6			
Företagare i AB	23,6	-3,1			

Källa: SCB och egna beräkningar

I **tabell 2.2** redovisas inkomstskillnader efter olika demografiska redovisningsgrupper. Delar man upp befolkningen i olika åldersgrupper var inkomstskillnaderna större för personer i åldern 65 år och uppåt än i den del av befolkningen som är 20–64 år. Särskilt framstår skillnaderna i befolkningen 65–74 år som relativt stora.

Inrikes födda har generellt högre inkomster än utrikes födda, och även detta samvarierar med att inkomstskillnaderna mellan män och kvinnor är högre bland inrikes födda än för utrikes födda. Bland utrikes födda finns en stor spridning i inkomstnivå och skillnad, exempelvis är inkomstskillnaden mellan kvinnor och män större bland personer med kort vistelsetid samtidigt som den är relativt liten bland kvinnor och män med afrikansk bakgrund.

TABELL 2.2 Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män i olika demografiska grupper, 2024

	Inkomstskillnad 2024 (%)	Förändring 2024-2023 (%-enheter)
Befolkningen efter födelseland		
Inrikes födda	22,6	-0,5
Utrikes födda	17,0	0,3
Utrikes födda		
Vistelsetid		
0-9 år	27,6	0,8
10-19 år	14,2	0,6
20-29 år	12,3	-0,1
30 + år	15,1	0,3
Födelseregion		
Afrika	10,0	0,5
Amerika	16,1	1,0
Asien	19,4	1,2
Europa	17,4	-0,6

	Inkomstskillnad 2024 (%)	Förändring 2024-2023 (%-enheter)
Befolkningen efter ålder		
20 år och äldre	**21,6**	**-0,4**
20-64 år	**19,8**	**-0,4**
65 år +	25,7	-0,2
65-74 år	26,3	-0,4
75-84 år	24,7	-0,6
85 år +	18,8	2,4
Befolkningen efter utbildningsnivå		
Förgymnasial utbildning	22,7	-1,0
Gymnasial utbildning	23,5	-0,4
Eftergymnasial utbildning, kort	27,9	-1,9
Eftergymnasial utbildning, lång	26,6	0,4

Källa: SCB och egna beräkningar

2.1 Inkomstskillnader efter arbetsmarknadsstatus

I **diagram 2.1** visas inkomstskillnaden mellan kvinnor och män uppdelat efter arbetsmarknadsstatus. På övergripande nivå kan man konstatera att inkomstskillnaden är större bland individer som är sysselsatta jämfört med de som inte är sysselsatta. Detta är ett förväntat resultat då inkomsterna från de ej sysselsatta i huvudsak kommer från välfärdsstaten och därmed inte har samma spridning som marknadsinkomsterna.

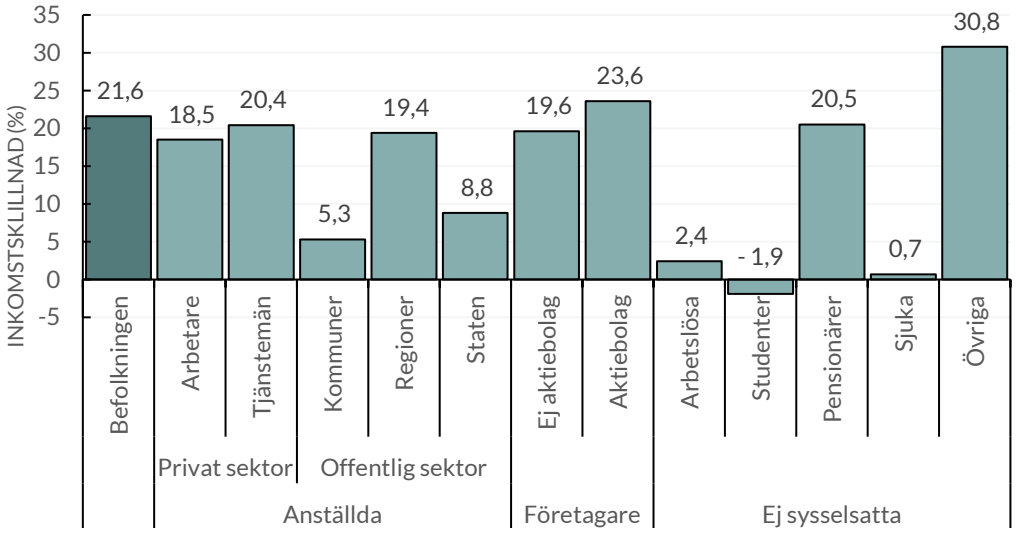
Inom gruppen sysselsatta var inkomstskillnaden dubbelt så stor bland företagare jämfört med bland anställda. Inom gruppen anställda var skillnaden störst bland tjänstemän inom privat sektor. I privat sektor har skillnaden jämfört med 2023 ökat bland arbetare och minskat bland tjänstemän.

Inom gruppen ej sysselsatta varierar storleken på skillnaden kraftigt. I grupper vars huvudsakliga inkomster kommer från transfereringssystemet, alltså de som var arbetslösa, studerande eller sjuka, var skillnaderna små. I dessa grupper var skillnaden mellan kvinnor och män som störst bland arbetslösa, där mäns inkomster i genomsnitt var 2,4 procent högre.

Skillnaden var även mindre bland pensionärer, 20,5 procent. Tidigare år har skillnaden varit större bland pensionärer än bland befolkningen som helhet. Gruppen pensionärer beskrivs mer utförligt nedan i avsnitt 2.2. Slutligen utgörs gruppen övriga av de individer

som lämnar små spår efter sig i de administrativa register som används för klassning av arbetsmarknadsstatus. Det är en splittrad grupp där inkomsterna framför allt kommer från antingen transfereringar eller kapitalinkomster.

DIAGRAM 2.1 Inkomstskillnad efter utökad arbetsmarknadsstatus, befolkningen 20 år och äldre, 2024

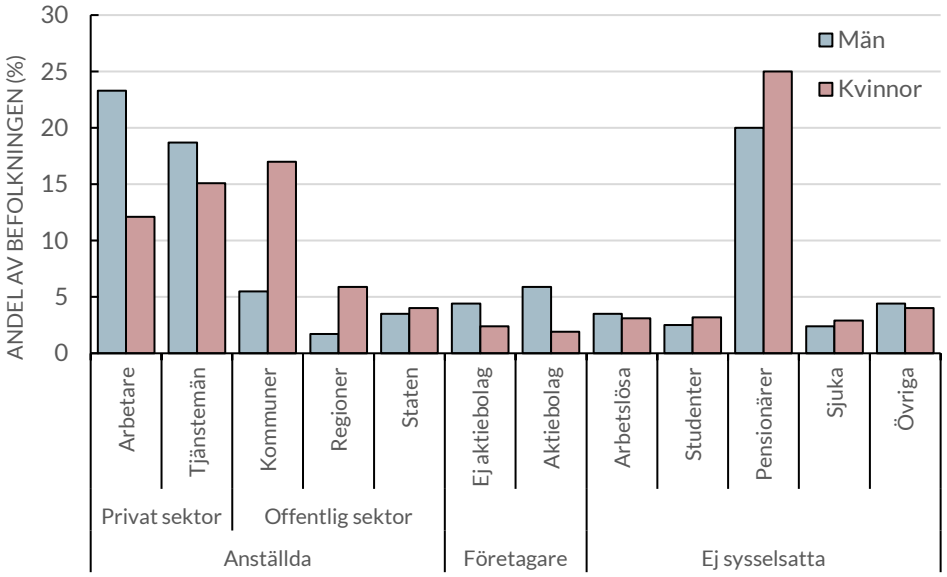
Anmärkning: Individer i privat sektor utan yrkesuppgift kan ej klassificeras som arbetare eller tjänstemän och är därmed inte med i diagrammet. Uppgifter för denna grupp finns i tabellbilagan. Källa: SCB och egna beräkningar

För att förstå hur skillnaderna i de olika grupperna påverkar den totala inkomstskillnaden som beskrivits i kapitel 1 är gruppernas storlek en viktig faktor. I **diagram 2.2** visas hur individerna i befolkningen 20 år eller äldre fördelar sig efter utökad arbetsmarknadsstatus. Könsfördelningen inom privat och offentlig sektor skiljer sig markant åt. Den största gruppen bland kvinnor var anställda inom kommuner i offentlig sektor. Bland män var den största gruppen arbetare i privat sektor.

Det är även tydligt att det är inom vissa undergrupper av sysselsatta som de stora skillnaderna finns. Utöver de skillnader som konstaterats ovan kan nämnas att det är en tydlig skillnad i andelen som bedriver företag i aktiebolagsform.

Tittar vi på de grupper som inte är aktiva på arbetsmarknaden är skillnaderna små, vilket är signifikativt för den svenska arbetsmarknaden, där arbetskraftsdeltagandet bland kvinnor är jämförelsevis högt.

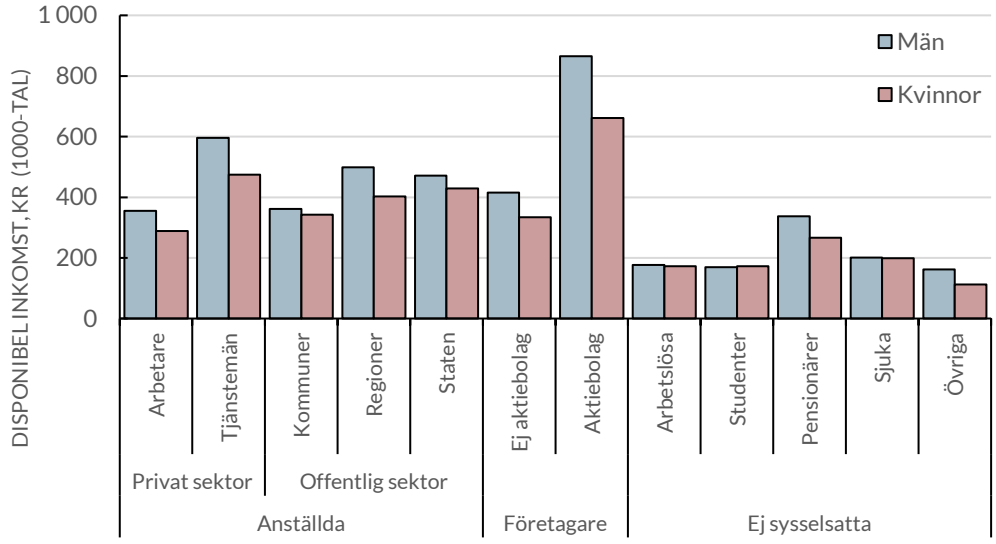
DIAGRAM 2.2 Befolkningen 20 år och äldre efter utökad arbetsmarknadsstatus, 2024

Anmärkning: Individer i privat sektor utan yrkesuppgift kan ej klassificeras som arbetare eller tjänstemän och är därmed inte med i diagrammet. Uppgifter för denna grupp finns i tabellbilagan. Källa: SCB och egna beräkningar

Den disponibla inkomstens nivå visas i **diagram 2.3**. Vad man kan se är att denna skiljer sig väsentligt åt mellan olika grupper. Bland de anställda är inkomsterna högst bland tjänstemän i privat sektor för både män och kvinnor. Tittar man på samtliga grupper var inkomsterna högst bland företagare med eget aktiebolag. Inkomsterna i denna grupp var klart högre jämfört med alla andra grupper. Det är värt att notera att kvinnor med eget aktiebolag hade en högre genomsnittlig disponibel inkomst än alla andra grupper av män förutom de män som drev eget aktiebolag.

DIAGRAM 2.3 Individuell disponibel inkomst efter utökad arbetsmarknadsstatus, befolkningen 20 år och äldre, 2024

Anmärkning: Individer i privat sektor utan yrkesuppgift kan ej klassificeras som arbetare eller tjänstemän och är därmed inte med i diagrammet. Uppgifter för denna grupp finns i tabellbilagan. Källa: SCB och egna beräkningar

I **tabell 2.3** sammanfattas befolkningen efter arbetsmarknadsstatus med hänsyn till gruppernas inkomstnivå, storlek, andel kvinnor och inkomstskillnad. Som konstaterats är det stora skillnader mellan olika grupper. Vilken betydelse inkomstskillnaden i de olika grupperna har för inkomstskillnaden i hela befolkningen beror bland annat på gruppens storlek och inkomstnivå.

TABELL 2.3 Beskrivande tabell, befolkningen 20 år och äldre efter utökad arbetsmarknadsstatus, 2024

	Antal, Båda könen (1000-tal)	Andel kvinnor (%)	Disponibel inkomst, Båda könen (kronor)	Inkomstskillnad 2024 (%)	Förändring 2024-2023 (%-enheter)
Befolkningen	**8 057**	**50,1**	**370 700**	**21,6**	**-0,4**
Sysselsatta	**5 195**	**47,9**	**437 100**	**20,5**	**-0,1**
Anställda	4 610	50,3	414 400	16,1	0,1
Privat sektor	2 786	39,3	434 300	15,2	0,1
Arbetare	1 426	34,2	332 200	18,5	0,3
Tjänstemän	1 360	44,7	541 300	20,4	-0,1
Uppgift saknas	311	45,7	389 000	17,4	-1,0
Offentlig sektor	1 513	71,5	383 000	12,0	0,1
Kommuner	908	75,4	347 600	5,3	-0,2
Regioner	304	77,7	424 100	19,4	0,1
Staten	301	53,4	448 500	8,8	-0,3
Företagare	585	29,2	616 000	28,8	-2,3
Egenföretagare	273	34,9	386 700	19,6	-1,6
Företagare i AB	313	24,2	815 900	23,6	-3,1
Ej sysselsatta	**2 862**	**54,0**	**250 200**	**15,9**	**-0,7**
Arbetslösa	266	47,4	174 500	2,4	-0,6
Studerande	230	56,7	171 000	-1,9	-0,2
Pensionärer	1 814	55,6	298 100	20,5	-1,8
Sjuka	216	54,9	199 800	0,7	0,2
Övriga	336	47,9	138 400	30,8	15,1

Källa: SCB och egna beräkningar

2.2 Inkomstskillnader efter ålder

I denna rapport används inkomstskillnaden i individuell disponibel inkomst mellan kvinnor och män i åldern 20 år och äldre som huvudsakligt mått. Det finns dock anledning att komplettera detta med en redovisning där befolkningen delats upp efter ålder.

En vanlig åldersindelning som används vid redovisning av officiell statistik inom arbetsmarknads- och jämställdhetsområdet är gruppen 20–64 år. Denna åldersavgränsning är ett försök att avgränsa befolkningen till de individer som kan förväntas vara aktiva på arbetsmarknaden. I denna åldersgrupp är andelen kvinnor något lägre än i hela befolkningen, samtidigt som inkomstnivån är något högre.

Om man avgränsar befolkningen till de individer som är i åldern 20–64 år var skillnaden mellan kvinnors och mäns genomsnittliga disponibla inkomst 19,8 procent, alltså 1,8 procentenheter lägre jämfört med skillnaden i befolkningen 20 år eller äldre som helhet. Att skillnaden är något mindre i befolkningen 20–64 år förklaras framför allt av att gruppen pensionärer till stor del är exkluderade, en grupp där skillnaden mellan kvinnor och mäns inkomster är större än i befolkningen som helhet.

Om man jämför disponibel inkomst endast för kvinnor och män över 65 år var skillnaden 25,7 procent 2024, vilket alltså är 4,1 procentenheter mer jämfört med befolkningen som helhet. Pensionerna kan ses som uppskjuten lön och skillnaden i disponibel inkomst bland äldre är delvis en avspegling av den ojämna fördelning av förvärvsarbete och hushållsarbete som har förekommit under arbetslivet. I **tabell 2.4** sammanfattas inkomstskillnaden i olika åldersgrupper.

TABELL 2.4 Beskrivande tabell, befolkningen 20 år och äldre uppdelad efter ålder, 2024

	Antal, båda könen (1000-tal)	Andel kvinnor (%)	Disponibel inkomst, båda könen (kronor)	Inkomstskillnad 2024 (%)	Förändring 2024-2023 (%-enheter)
Befolkningen efter ålder					
20 år och äldre	**8 057**	**50,1**	**370 700**	**21,6**	**-0,4**
20-64 år	**5 861**	**49,0**	**383 200**	**19,8**	**-0,4**
65 år +	2 196	53,1	337 400	25,7	-0,2
65-74 år	1 049	50,8	375 900	26,3	-0,4
75-84 år	854	52,9	307 000	24,7	-0,6
85 år +	293	61,8	288 300	18,8	2,4

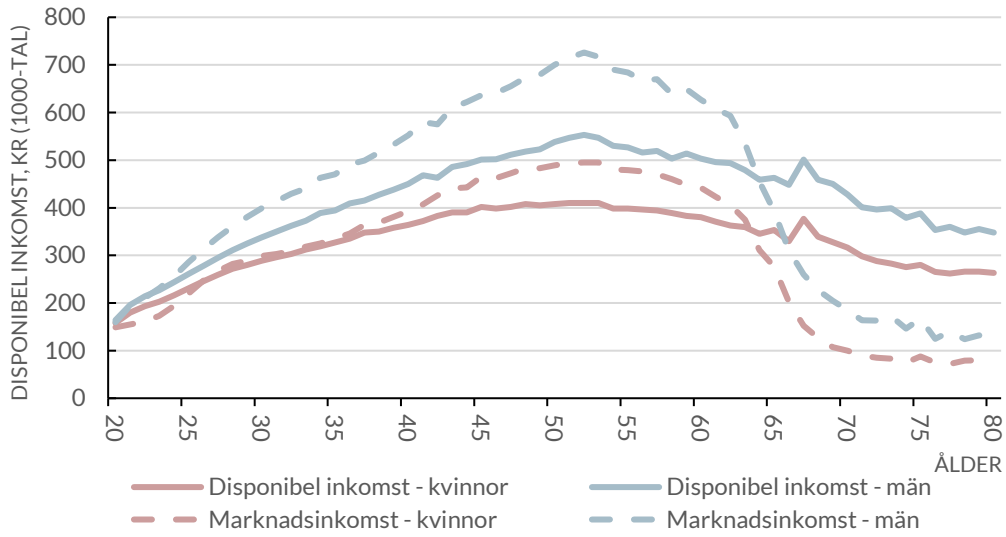
Källa: SCB och egna beräkningar

I och med att arbete utgör den vanligaste inkomstkällan så är nivån på inkomsterna tätt sammankopplad med deltagandet på arbetsmarknaden. Detta är i sin tur starkt förknippat med ålder. I **diagram 2.4** redovisas de genomsnittliga inkomsterna för varje ålder mellan 20 och 80 år. De streckade linjerna visar de genomsnittliga marknadsinkomsterna, där löneinkomsterna utgör den största delen, medan de heldragna linjerna är genomsnittlig disponibel inkomst.

Jämför man avståndet mellan de heldragna linjerna och de streckade linjerna blir den utjämnande effekt som transfereringssystemet har för inkomstskillnaderna tydlig. Det gäller särskilt i spannet 20–64 år då nivån på marknadsinkomsterna är som högst både för män och kvinnor.

Efter 60 års ålder minskar de genomsnittliga marknadsinkomsternas nivå tydligt i och med att utträdet från arbetsmarknaden påbörjas för många individer. De disponibla inkomsterna är dock inte nämnvärt påverkade av något trendbrott i samband med detta i och med att det i praktiken sker en växling från löneinkomster (marknadsinkomst) till pensionsinkomster (välfärdsinkomst).

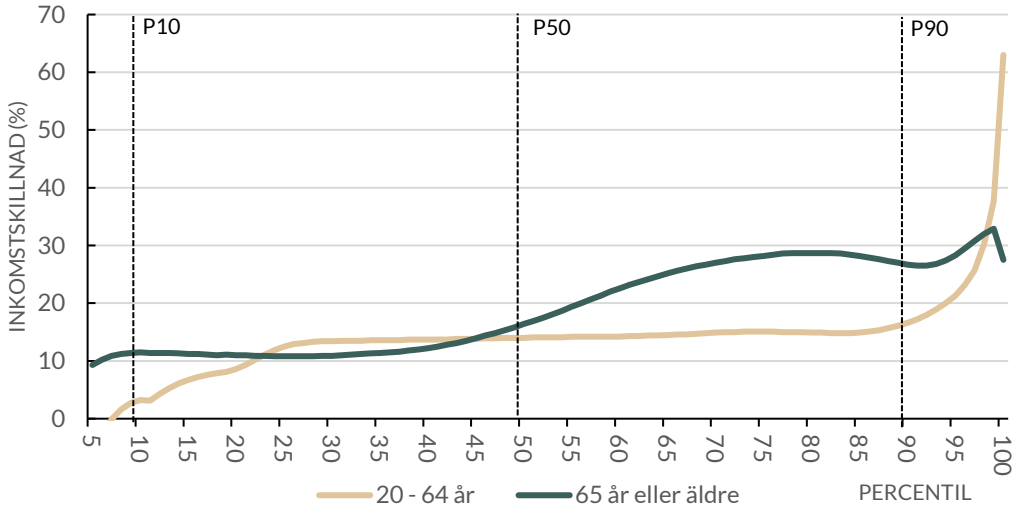
DIAGRAM 2.4 Disponibel inkomst och marknadsinkomst efter ålder, befolkningen 20–80 år, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

I **diagram 2.5** visas inkomstskillnaden vid varje percentilgräns för åldersgruppen 20–64 år och för de 65 år eller äldre. Man kan notera att kurvan för de äldre har ett annat, mer varierande, utseende än kurvan för de i åldern 20–64 år. Framför allt kan man notera att skillnaderna mellan kvinnor och män är större i den övre delen av inkomstfördelningen (alltså den del av kurvan som ligger till höger om P50/medianen). Det beror sannolikt på att de äldre är en mer heterogen grupp med större skillnader i arbetsmarknadsdeltagande jämfört med åldersgruppen 20–64 år.

DIAGRAM 2.5 Inkomstskillnad vid olika percentiler, befolkningen 20–64 år och 65 år eller äldre, 2024

Anmärkning: Percentiler under P5 är uteslutna på grund av diagramtekniska skäl.
Källa: SCB och egna beräkningar

Inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män i åldersgruppen 65+ sammanfattas i **tabell 2.5**. Skillnaden i individuell disponibel inkomst var som konstaterats 25,7 procent. Det är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2023.

Merparten av inkomsterna för personerna i denna grupp kommer från pensioner, där skillnaden totalt sett var 23,8 procent. Pensionsinkomsterna kan grovt delas in i tre olika undergrupper: den allmänna pensionen, tjänstepensionen samt privat pensionssparande.

Den allmänna pensionen utgör den största delen av inkomsterna. I den delen uppgick skillnaden mellan kvinnor och män till 11,0 procent. Skillnaden är betydligt större i tjänstepensionen, som dock utgör en något mindre del av de totala pensionerna. Där var skillnaden i genomsnittlig inkomst 47,4 procent. Tjänstepensionen återspeglar till viss mån vilken inkomst som genererats under arbetslivet. Att skillnaderna mellan kvinnor och män är större för denna pensionstyp kan alltså ses som en konsekvens av att fler män än kvinnor har haft relativt höga inkomster under arbetslivet.

TABELL 2.5 Inkomstskillnader bland kvinnor och män i åldern 65 eller äldre, 2024

		Båda könen	Män	Kvinnor	Inkomstskillnad 2024 (%)	Förändring 2024-2023 (%-enheter)
A	**Marknaden**	**137 000**	**176 600**	**101 900**	**42,3**	**-1,2**
A01	+ löneinkomst	38 500	47 900	30 200	37,0	-0,7
A02	+ näringsinkomst	4 800	7 700	2 300	69,6	0,9
A03	+ ränta och utdelning	57 200	81 800	35 400	56,7	-2,2
A04	+ kapitalvinst	36 500	39 200	34 000	13,4	-2,8
B	**Välfärdsstaten**	**292 700**	**331 100**	**258 700**	**21,8**	**-0,7**
B07	Pensioner	281 200	321 900	245 200	23,8	-0,7
B07a	+ allmän pension	188 000	199 600	177 700	11,0	-1,3
B07b	+ tjänstepension	77 200	103 200	54 300	47,4	-0,8
B07c	+ privat pension	12 300	14 600	10 300	29,8	-0,4
BX1	Bidrag	8 800	6 500	10 800	-66,2	-18,0
C	**Negativa transfereringar**	**92 300**	**117 000**	**70 300**	**39,9**	**-0,3**
C01	- skatt	92 200	116 900	70 300	39,9	-0,3
CX1	- övriga negativa transfereringar	100	100	0	81,9	0,2
D	**Individuell disponibel inkomst**	**337 400**	**390 600**	**290 300**	**25,7**	**-0,2**

Källa: SCB och egna beräkningar

I tabellen ovan redovisas medelvärden för kvinnor och män. Inkomstskillnaden ser dock olika ut i olika delar av fördelningen. Det är även stora skillnader i var inkomsterna kommer ifrån. I **diagram 2.6** har de äldre delats upp i decilgrupper efter nivån på deras disponibla inkomster. För de flesta i gruppen 65 år eller äldre utgör som förväntat pensioner den huvudsakliga inkomstkällan medan arbetsinkomsterna är helt frånvarande i den nedre halvan av inkomstfördelningen. I den övre halvan ökar arbetsinkomsterna kontinuerligt i absoluta tal, även om kapitalinkomsterna relativt sett dominerar i den tionde percentilen.

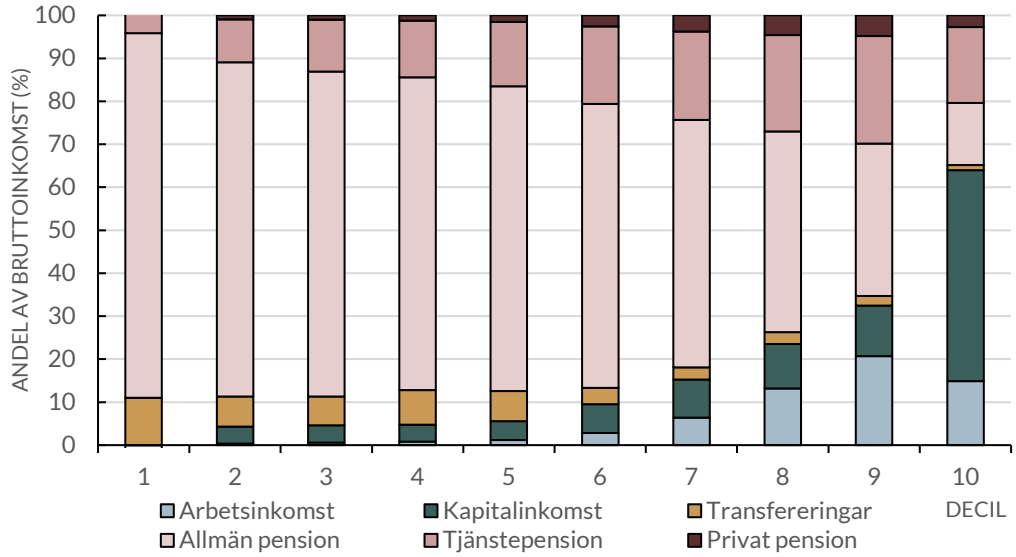
Jämför man de olika decilgrupperna är det tydligt att den allmänna pensionen utgör den största delen av pensionsinkomsterna för de absolut flesta i gruppen. Bland den tiondelen med lägst inkomster utgör den 84,9 procent av den totala inkomsten. Även upp till den sjunde decilen utgörs mer än hälften av den totala inkomsten av allmän pension.

Tjänstepensionens andel är relativt låg i de lägre delarna av inkomstfördelningen men ökar kontinuerligt med nivån på den disponibla inkomsten, för att vara som störst i den nionde decilen där den utgör 25,0 procent av inkomsten. I den tionde decilen är det dock kapitalinkomsterna som utgör den största andelen.

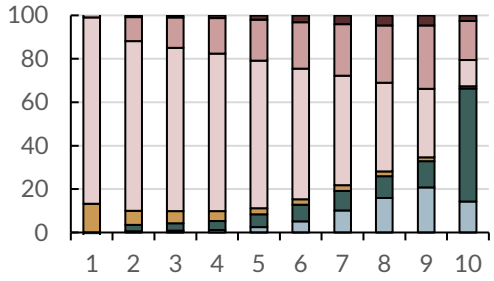
Jämför man män och kvinnor framgår att den övergripande bilden av inkomstens struktur är likartad för män och kvinnor. Allmän pension är den största källan, arbetsinkomster återfinns i den övre halvan av inkomstfördelningen och kapitalinkomsterna främst i den översta tiondelen. Samtidigt är det tydligt att tjänstepensionen utgör en större del av inkomsterna bland män jämfört med kvinnor. Det är även något vanligare bland män att arbetsinkomster är en märkbar del av inkomsten.

DIAGRAM 2.6 Bruttoinkomst, efter decil och inkomstslag, 65 år eller äldre, 2024

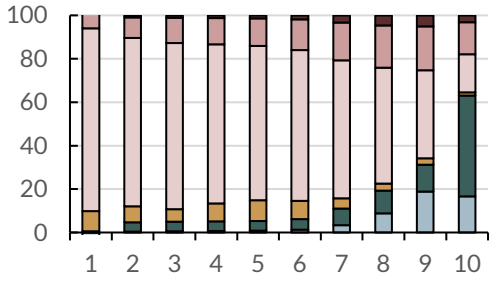
Båda könen

Män

Kvinnor

Källa: SCB och egna beräkningar

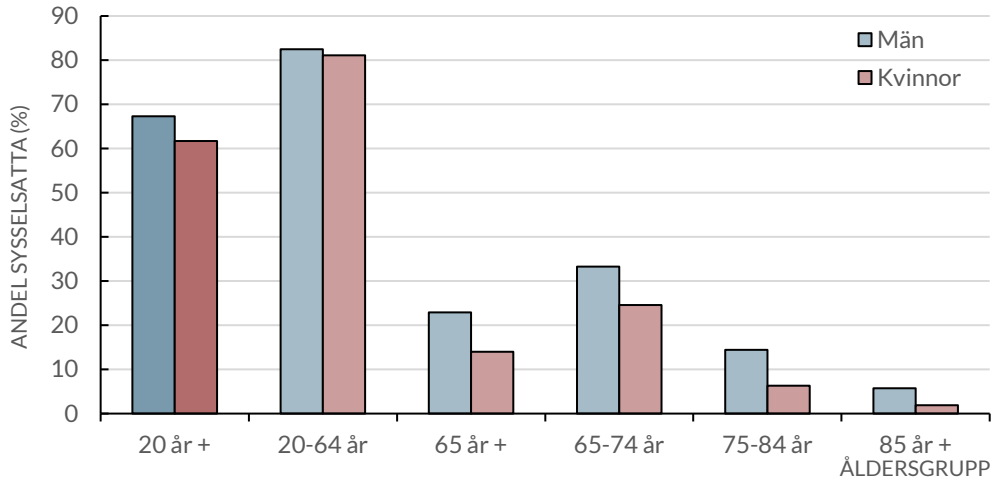
Som tidigare visats finns det en tydlig skillnad i inkomstens nivå mellan olika åldersgrupper bland de äldre. Till exempel har personer i åldern 75–84 år en

genomsnittlig disponibel inkomst som är 69 000 kronor lägre per år jämfört med personer i åldern 65–74 år. Till stor del beror detta på skillnader i sysselsättningsgrad.

En större andel män än kvinnor är sysselsatta i samtliga åldersgrupper. Samtidigt är skillnaden mellan andelen sysselsatta män och andelen sysselsatta kvinnor störst i åldersgrupperna 65–74 och 75–84 år. I gruppen 65–74 år var 33,3 procent av männen sysselsatta medan andelen kvinnor som var sysselsatta var 24,6 procent. I åldersgruppen 75–84 år var motsvarande andelar 14,4 procent för männen och 6,3 procent bland kvinnorna, se **diagram 2.7**.

Ett mindre sysselsättningsgap mellan kvinnor och män minskar även inkomstskillnaden. Den var 26,3 procent i gruppen 65–74 år och 18,8 procent i åldersgruppen 85 år eller äldre.

DIAGRAM 2.7 Andel sysselsatta, efter ålder, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

2.3 Inkomstskillnader bland inrikes och utrikes födda

Andelen utrikes födda i befolkningen, 15–74 år, var 25 procent år 2024 i Sverige. Det finns väldigt stora skillnader mellan de inrikes och utrikes födda, exempelvis vad gäller etablering på arbetsmarknaden[2]. Skillnaderna beror på många faktorer. En faktor är att åldersstrukturen skiljer sig åt mellan inrikes och utrikes födda, vilket påverkar deltagandet på arbetsmarknaden och i förlängningen även inkomstnivån i de olika grupperna.

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män är högre bland inrikes födda jämfört med utrikes födda. För år 2024 var den 22,6 procent bland inrikes födda och 17,0 bland utrikes

[2] Ett antal rapporter finns exempelvis på Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärderings (IFAU) webbplats: https://www.ifau.se/Press/Forskningssammanfattningar/Utrikes-foddas-eta-pa-arbetsmarknaden-/

födda. Bland inrikes födda minskade skillnaden jämfört med 2023 med 0,5 procentenheter medan den ökade med 0,3 procentenheter bland utrikes födda (tabell 2.6).

Om man delar upp de utrikes födda efter vistelsetid framgår att inkomstskillnaden var som störst bland utrikes födda med kort vistelsetid (0–9 år). Därefter minskar skillnaden samtidigt som vistelsetiden ökar, för att vara som lägst bland de med 20–29 års vistelsetid i Sverige, 12,3 procent. Ju längre vistelsetid, desto större chans har individerna haft att etablera sig i samhället och på arbetsmarknaden. Samtidigt skiljer sig etableringsmönstret åt beroende på ett antal andra faktorer, exempelvis kön, födelseregion och ålder vid invandring.

Även om man delar upp de utrikes födda efter födelseregion är skillnaderna stora. Bland utrikes födda från Afrika var skillnaden minst, 10,0 procent. Störst var den bland utrikes födda från Asien där den uppgick till 19,4 procent.

TABELL 2.6 Beskrivande tabell, befolkningen 20 år och äldre uppdelad efter inrikes och utrikes födda, 2024

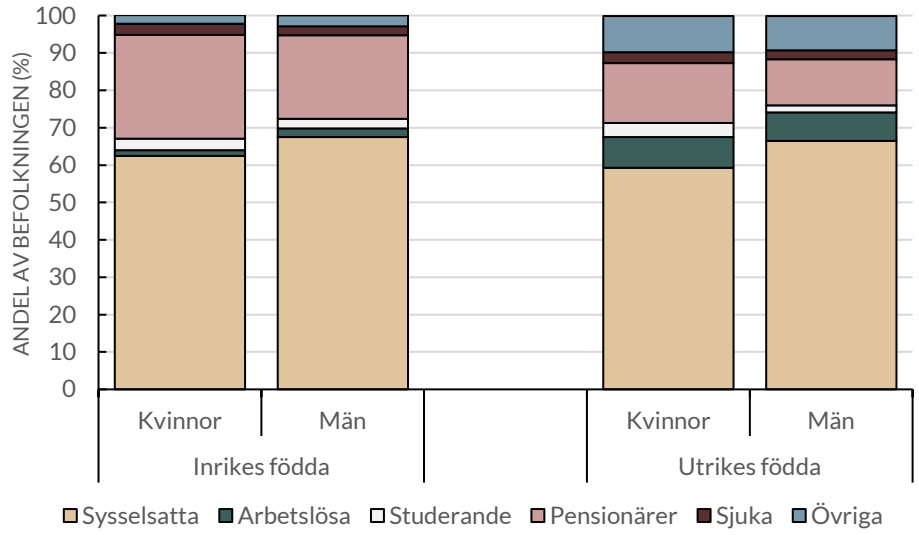
	Antal, Båda könen (1000-tal)	Andel kvinnor (%)	Disponibel inkomst, Båda könen (kronor)	Inkomstskillnad 2024 (%)	Förändring 2024-2023 (%-enheter)
Befolkningen efter födelseland					
Inrikes födda	6 211	50,0	391 700	22,6	-0,5
Utrikes födda	1 846	50,3	300 200	17,0	0,3
Utrikes födda					
Vistelsetid					
0-9 år	603	46,7	260 000	27,6	0,8
10-19 år	497	49,3	294 500	14,2	0,6
20-29 år	228	54,2	330 000	12,3	-0,1
30 år +	509	53,5	339 500	15,1	0,3
Födelseregion					
Afrika	209	47,8	258 700	10,0	0,5
Amerika	111	51,5	331 400	16,1	1,0
Asien	712	49,5	278 100	19,4	1,2
Europa	803	51,5	325 400	17,4	-0,6

Källa: SCB och egna beräkningar

I **diagram 2.8** visas hur inrikes och utrikes födda fördelar sig efter arbetsmarknadsstatus. Som framgår i diagrammet så är skillnaderna större mellan inrikes och utrikes födda än mellan kvinnor och män inom respektive grupp. Skillnaderna mellan inrikes och utrikes födda är särskilt tydliga vad gäller vissa grupper. De arbetslösa utgör cirka 2 procent av inrikes födda män och kvinnor, vilket kan jämföras med cirka 8 procent av de utrikes födda. Skillnaderna mellan såväl inrikes som utrikes födda män och kvinnor är relativt små.

Att den utrikes och inrikes födda befolkningen har olika åldersstruktur framgår även i den skillnad som kan ses i andelen pensionärer. Även storleken på gruppen övriga skiljer sig åt. För inrikes födda är detta en relativt liten restpost där cirka 2,5 procent av befolkningen hamnar. Samtidigt var det nästan var tionde utrikes född som inte lämnar några spår i de register som används för att klassa arbetsmarknadsstatus enligt BAS och därmed hamnar i gruppen övriga.

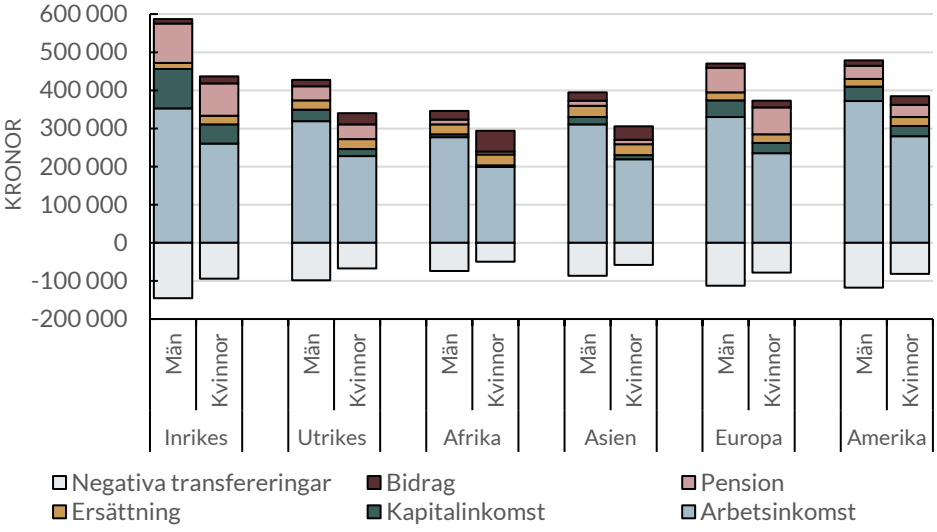
DIAGRAM 2.8 Befolkningen uppdelad efter arbetsmarknadsstatus, kön och födelseland, 20 år eller äldre, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

I **diagram 2.9** redovisas de disponibla inkomsterna för utrikes födda uppdelat efter kön och födelseregion. Nivån på den disponibla inkomsten var lägst bland utrikes födda från Afrika och Asien. För dessa grupper var den disponibla inkomsten 50 000–60 000 kronor lägre jämfört med utrikes födda från Europa och Amerika. Inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män varierar även mellan grupperna. Som tidigare nämnts var skillnaden mellan kvinnors och mäns genomsnittliga inkomster 17,0 procent bland de utrikes födda som helhet. Bland utrikes födda från Afrika var skillnaden 10,0 procent. Dock var inkomstnivån för utrikes födda kvinnor klart lägst bland de födda i Afrika och Asien.

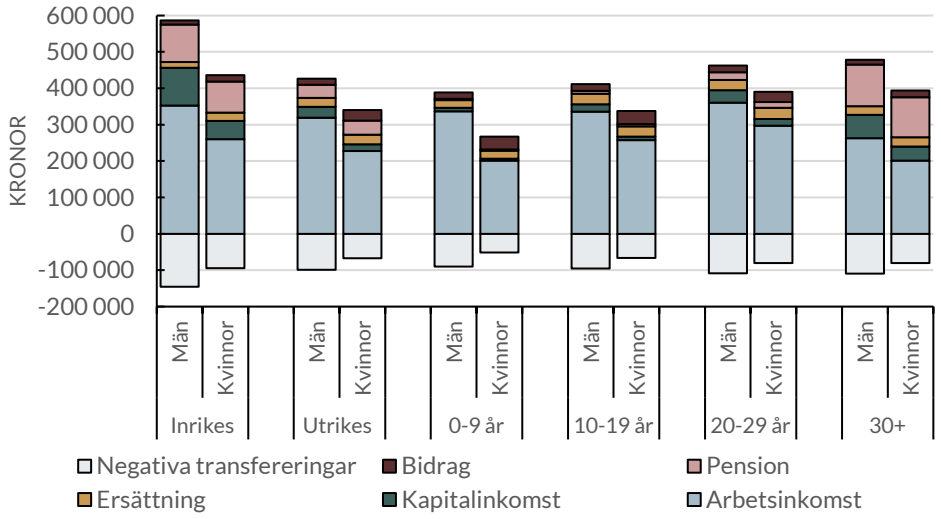
DIAGRAM 2.9 Disponibel inkomst, efter utrikes födda/födelseregion, kön och inkomstslag, 20 år eller äldre, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

I **diagram 2.10** visas den disponibla inkomsten för inrikes födda samt utrikes födda efter vistelsetid. Det framgår tydligt att den disponibla inkomsten samvarierar med vistelsetiden, både bland män och bland kvinnor. Bland kvinnor är den disponibla inkomsten för utrikes födda med en vistelsetid på 30 år eller mer ungefär 28 000 kronor lägre jämfört med inrikes födda kvinnor. Bland männen är motsvarande skillnad mer än dubbelt så stor, utrikes födda med lång vistelsetid har cirka 72 000 kronor lägre disponibel inkomst jämfört med inrikes födda män.

DIAGRAM 2.10 Disponibel inkomst, efter utrikes födda/vistelsetid, kön och inkomstslag, 20 år eller äldre, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

2.4 Inkomstskillnader efter utbildningsnivå

En faktor som på många sätt är viktig för inkomsterna är individens utbildningsnivå. Den individuella disponibla inkomsten 2024 var högst bland de med en längre eftergymnasial utbildning. Jämför man kvinnor och mäns inkomster framgår att mäns inkomster var högre än kvinnors i samtliga grupper.

Inkomstskillnaden var minst i gruppen med förgymnasial utbildning, där den uppgick till 22,7 procent. Bland personer med en eftergymnasial utbildning på tre år eller mer var inkomstskillnaden 26,6 procent 2024, en ökning med 0,4 procentenheter sedan 2023.

Det är noterbart att det var stora skillnader i könsfördelningen i de olika grupperna. Kvinnor var i minoritet i samtliga grupper förutom de med en längre eftergymnasial utbildning. I denna grupp var andelen kvinnor 58,3 procent.

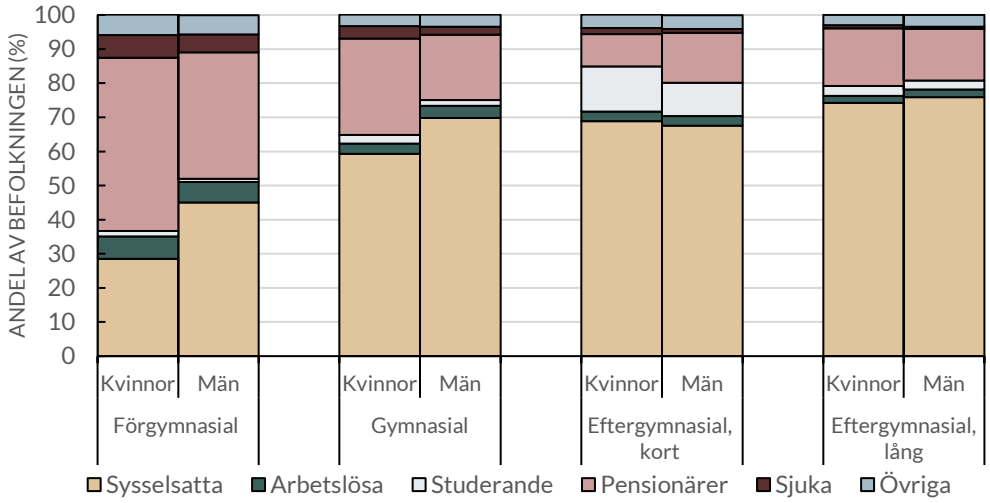
TABELL 2.7 Beskrivande tabell, befolkningen efter utbildningsnivå, befolkningen 20 år och äldre, 2024

	Antal, båda könen (1000-tal)	Andel kvinnor (%)	Disponibel inkomst, båda könen (kronor)	Inkomstskillnad 2024 (%)	Förändring 2024-2023 (%-enheter)
Befolkningen efter utbildningsnivå					
Förgymnasial utbildning	1 101	45,1	265 800	22,7	-1,0
Gymnasial utbildning	3 417	46,1	338 200	23,5	-0,4
Eftergymnasial utbildning, kort	577	45,7	381 200	27,9	-1,9
Eftergymnasial utbildning, lång	2 807	58,3	456 600	26,6	0,4
Uppgift saknas	156	41,0	239 400	30,7	-0,9
Totalt	8 057	50,1	370 700	21,6	-0,4

Källa: SCB och egna beräkningar

Jämför man arbetsmarknadsutfallet efter utbildningsnivå framgår att gruppen med förgymnasial utbildning till större del än de andra består av pensionärer. Även andelen arbetslösa och sjuka är större i denna grupp jämfört med övriga. Översiktligt kan man sedan notera att andelen sysselsatta ökar med stigande utbildningsnivå (**diagram 2.11**).

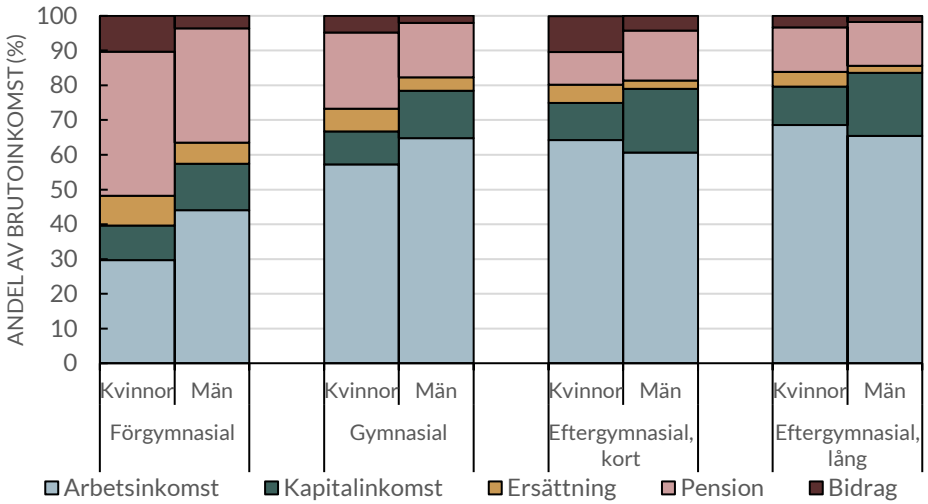
DIAGRAM 2.11 Befolkningen uppdelad efter arbetsmarknadsstatus, kön och utbildningsnivå, befolkningen 20 år och äldre, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

Jämför vi i stället inkomstens sammansättning framgår att bland personer med förgymnasial utbildning utgör arbetsinkomsterna en relativt liten andel av inkomsterna, framför allt bland kvinnor.

DIAGRAM 2.12 Bruttoinkomst, efter utbildningsnivå, kön och inkomstslag, befolkningen 20 år och äldre, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

3 Inkomstskillnader inom hushåll

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män i samma hushåll var 21,9 procent 2024. Jämför man skillnaden i hushåll med och utan hemmavarande barn framgår att skillnaden var större i hushåll med barn än hushåll utan barn. Över tid har inkomstskillnaden inom hushållen minskat, från 25,8 procent 2011 till 21,9 procent 2024.

Delar man upp hushållen efter kvinnans ålder framgår att det är stora skillnader mellan de olika grupperna. I hushåll med hemmavarande barn var skillnaden störst i gruppen där kvinnorna var i åldern 20–29 år. I dessa hushåll hade kvinnor 39,5 procent lägre disponibel inkomst än männen.

Beräkningarna av inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män inom samma hushåll är baserade på information om totalt 1 235 000 hushåll som består av en man och en kvinna som bor tillsammans och där kvinnan är mellan 20 och 64 år gammal. Av dessa hade 885 000 hemmavarande barn år 2024.

I föregående kapitel har inkomstskillnader mellan könen studerats utifrån ett individuellt perspektiv. Men om skillnader mellan män och kvinnor i olika hushållstyper endast studeras på gruppnivå går det inte att besvara den grundläggande frågan om hur den ekonomiska jämställdheten inom hushållen ser ut. I detta avsnitt kommer analysen därför i stället att utgå ifrån skillnaden mellan kvinnor och män som bor i samma hushåll.

BERÄKNINGAR AV INKOMSTSKILLNADER INOM SAMMA HUSHÅLL

Vilka ingår i beräkningarna?

Då rapportens syfte är att beskriva inkomstskillnader mellan kvinnor och män inkluderar analysen endast hushåll som består av en kvinna och en man som är folkbokförda i Sverige på samma adress och som är gifta eller lever under äktenskapsliknande förhållanden. Vidare är undersöknings-populationen avgränsad till de hushåll där kvinnan är mellan 20 och 64 år, år 2023, oavsett mannens ålder.[3]

Hur görs beräkningen?

Först beräknas inkomstskillnaden för var och en av de hushåll som ingår enligt definitionen ovan. För 2023 var det totalt 1 237 000 hushåll.

Därefter sorteras dessa skillnader i storleksordning och skillnaden för det hushåll med det värdet som ligger i mitten (medianen) plockas ut. Medianen används som mått på skillnaden eftersom vi vill undvika att extremt små eller stora kvoter påverkar måttet.

[3] Med hjälp av en familjeställningsvariabel från LISA (Longitudinell integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier) exkluderas alla hemmaboende barn som är äldre än 19 år och sammanboende med sina föräldrar.

När vi avgränsar populationen till hushåll med sammanboende kvinnor och män består den av 1 235 000 hushåll. I dessa hushåll finns 2 470 000 vuxna individer. I **tabell 3.1** beskrivs hur hushållen är fördelade med hänsyn till kvinnornas ålder. Totalt hade 885 000 av de ingående hushållen minst ett hemmavarande barn.

I tabell 3.1 redovisas även genomsnittsåldern i de olika hushållstyperna. I samtliga hushållstyper är mannen i genomsnitt äldre än kvinnan. Även genomsnittsåldern för kvinnor respektive män skiljer sig åt mellan hushållsgrupperna. Inom hushåll utan hemmavarande barn så är genomsnittsåldern mer än 13 år högre för både kvinnor och män jämfört med inom hushåll med hemmavarande barn.

Av tabellen framgår att hushåll utan hemmavarande barn domineras av hushåll där kvinnan är äldre än 50 år. I denna grupp finns hushåll där barnet har flyttat till eget boende eller fyllt 20 år och därmed inte ingår i definitionen av hemmavarande barn. Den lägsta genomsnittsåldern för kvinnor finns inom den yngsta gruppen bland sammanboende utan barn.

TABELL 3.1 Antal individer och deras genomsnittsålder per hushållstyp, uppdelat på kvinnor och män 20–64 år, 2024

	Antal hushåll	Genomsnittsålder	
Hushållstyp		Män	Kvinnor
Samtliga familjer	1 235 000	47,4	44,6
Sammanboende utan hemmavarande barn	350 000	57,6	54,5
Kvinna i åldern 20-29 år	13 000	29,9	26,6
Kvinna i åldern 30-39 år	26 000	36,8	33,8
Kvinna i åldern 40-49 år	25 000	50,5	45,5
Kvinna i åldern 50 +	285 000	61,4	58,5
Sammanboende med hemmavarande barn	885 000	43,4	40,7
Kvinna i åldern 20-29 år	60 000	31,0	27,0
Kvinna i åldern 30-39 år	354 000	37,8	34,9
Kvinna i åldern 40-49 år	334 000	47,0	44,3
Kvinna i åldern 50 +	137 000	54,7	53,0

Anmärkning: Män som är sammanboende kan vara äldre än 64, då kvinnans ålder styr om hushållet är inkluderat i populationen. Källa: SCB och egna beräkningar

I **tabell 3.2** visas procentuella inkomstskillnader inom olika typer av hushåll. Bland sammanboende utan hemmavarande barn hade kvinnor 19,1 procent lägre disponibel inkomst än männen. Bland sammanboende med barn hade kvinnorna 22,7 procent lägre disponibel inkomst än männen.

Bland sammanboende med hemmavarande barn var skillnaden störst i de hushåll där kvinnorna var i åldern 20–29 år. I dessa hushåll hade kvinnor 39,5 procent lägre disponibel inkomst än männen. En förklaring till skillnaden är att kvinnorna i dessa hushåll i stor utsträckning är föräldralediga. Detta stöds även av att skillnaden i marknadsinkomst uppgår till hela 66,0 procent.

Inkomstskillnaden beräknat på marknadsinkomsten i tabell 3.2 är generellt högre än motsvarande skillnad beräknat på den disponibla inkomsten. Tendensen är densamma i alla hushållstyper med hemmavarande barn. Att det är större skillnad i marknadsinkomst är troligtvis en följd av en ojämn fördelning av uttaget av föräldraledighet och tillfällig vård av barn. Skillnaden i disponibel inkomst blir mindre i och med att transfereringssystemet till viss del kompenserar för kvinnors minskade marknadsinkomster. Skillnaden i marknadsinkomst är fallande efter ålder både bland sammanboende med och utan barn.

Inkomstskillnaden inom hushållen med hemmavarande barn minskar gradvis i hushållstyper där kvinnan är äldre. Detta torde även sammanfalla med att barnet/barnen blivit äldre. Med äldre barn minskar uttaget av föräldraledighet och tillfällig vård av barn och dess effekter på inkomsterna. Hos sammanboende med hemmavarande barn där kvinnan är över 50 år hade kvinnorna 17,8 procent lägre disponibel inkomst än männen.

Inom hushållstypen sammanboende utan barn där kvinnan är över 50 år uppgår skillnaden i marknadsinkomst till 15,3 procent, medan skillnaden i disponibel inkomst uppgår till 19,0 procent. En förklaring till detta kan vara att mannen, som i genomsnitt är äldre, redan har gått i pension.

TABELL 3.2 Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män i samma hushåll, marknadsinkomst samt disponibel inkomst, procent, 2024

Hushållstyp	Inkomstskillnad (%), medianvärde	
	Marknads-inkomst	Disponibel inkomst
Samtliga familjer	28,5	21,9
Sammanboende utan hemmavarande barn	17,8	19,5
Kvinna i åldern 20-29 år	35,2	27,6
Kvinna i åldern 30-39 år	25,4	20,2
Kvinna i åldern 40-49 år	25,0	20,9
Kvinna i åldern 50 +	15,3	19,0
Sammanboende med hemmavarande barn	31,9	22,7
Kvinna i åldern 20-29 år	66,0	39,5
Kvinna i åldern 30-39 år	37,5	25,2
Kvinna i åldern 40-49 år	25,5	18,8
Kvinna i åldern 50 +	22,4	17,8

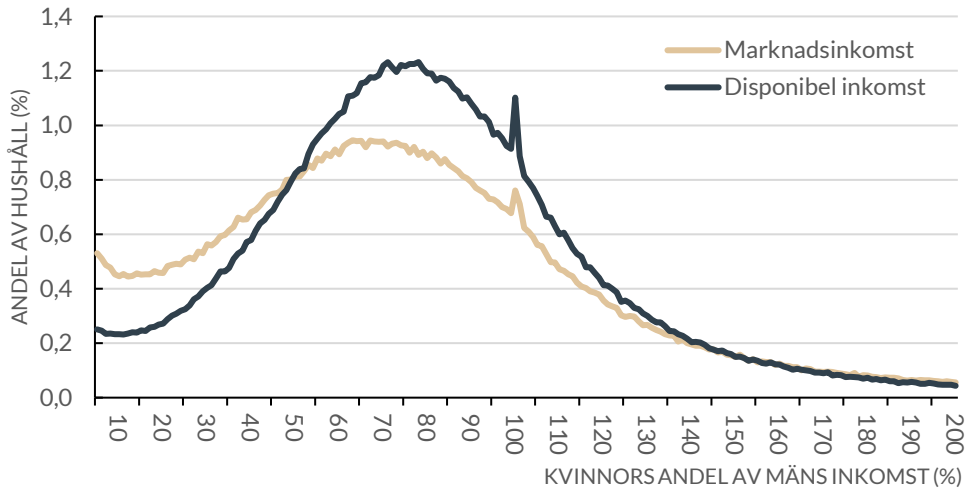
Anmärkning: Män som är sammanboende kan vara äldre än 64, då kvinnans ålder styr om hushållet är inkluderat i populationen. Källa: SCB och egna beräkningar

I **diagram 3.1** illustreras kvinnans andel av mannens inkomst i hushållet. Av diagrammet framgår att det är en extra hög koncentration (en s.k. ”spik”) av hushåll vid andelen 100 procent, alltså där kvinnan och mannen i hushållet har exakt samma inkomst. Detta mönster har även identifierats i tidigare forskning. Hedros och Stenberg (2022) fann att cirka två tredjedelar av de makar som tjänar exakt lika mycket är egenföretagare. Majoriteten av de återstående makarna med lika inkomster var anställda av samma

arbetsgivare i samma anläggning.[4] Till höger om 100 procent i diagrammet så tjänar kvinnan i hushållet mer än sin partner. I totalt 24,5 procent av hushållen hade kvinnorna högre disponibel inkomst än sina män.[5]

I diagram 3.1 kan man se att skillnaden mellan kvinnors och mäns inkomster var klart mindre för den disponibla inkomsten jämfört med marknadsinkomsterna. Det ger en tydlig bild av hur välfärdssystemet omfördelar resurser i samhället.

DIAGRAM 3.1 Andelen hushåll efter kvinnans andel av mannens inkomst, procent, 2024

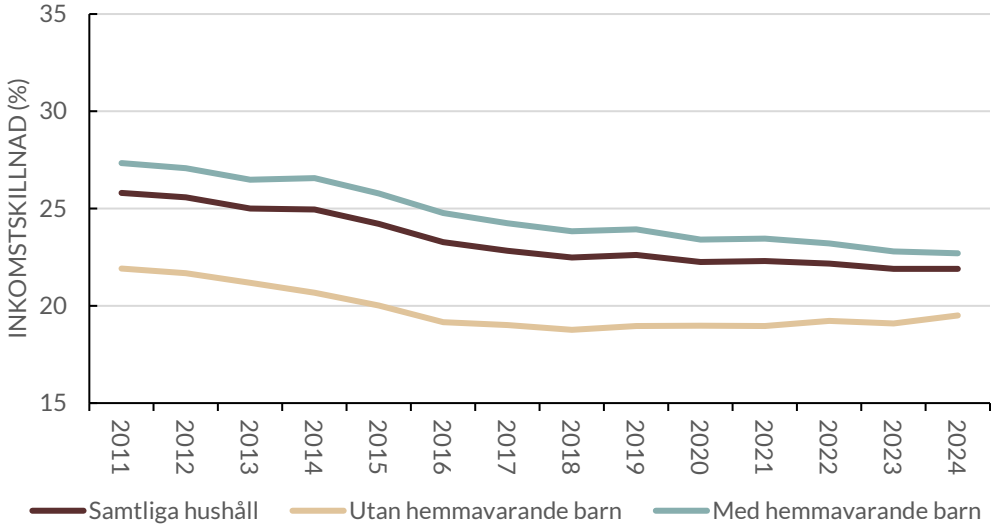
Anmärkning: Observationerna som är noll respektive 200 procent eller högre är exkluderade.
Källa: SCB och egna beräkningar

Över tid har inkomstskillnaden inom hushållen minskat, från 25,8 procent 2011 till 21,9 procent 2024. Minskningen kan ses både i hushåll med och hushåll utan barn fram till 2016, se **diagram 3.2**. Därefter har minskningen bland hushåll med hemmavarande barn fortsatt medan den stannat av bland hushåll utan hemmavarande barn.

Vid periodens början 2011 var inkomstskillnaden över 20 procent i samtliga hushållstyper. I hushåll utan hemmavarande barn har skillnaden minskat med totalt 2,4 procentenheter mellan 2011 och 2023. Minskningen i inkomstskillnaden har varit större bland hushåll med hemmavarande barn, där var minskningen 4,6 procentenheter under perioden.

[4] Gender identity and relative income within households: evidence from Sweden av K. Hedros och A. Stenberg i The Scandinavian Journal of Economics. Vol 124, Issue 3, July 2022 pg 744–772.
[5] Motsvarande andel om man analyserar marknadsinkomsterna var 22,3 procent. Dock är det ett svårtolkat värde i och med att marknadsinkomsterna till skillnad från de disponibla inkomsterna är starkt korrelerade med ålder, framför allt i de åldrar då många slutar att arbeta.

DIAGRAM 3.2 Inkomstskillnad inom hushåll, procent, 2011–2024

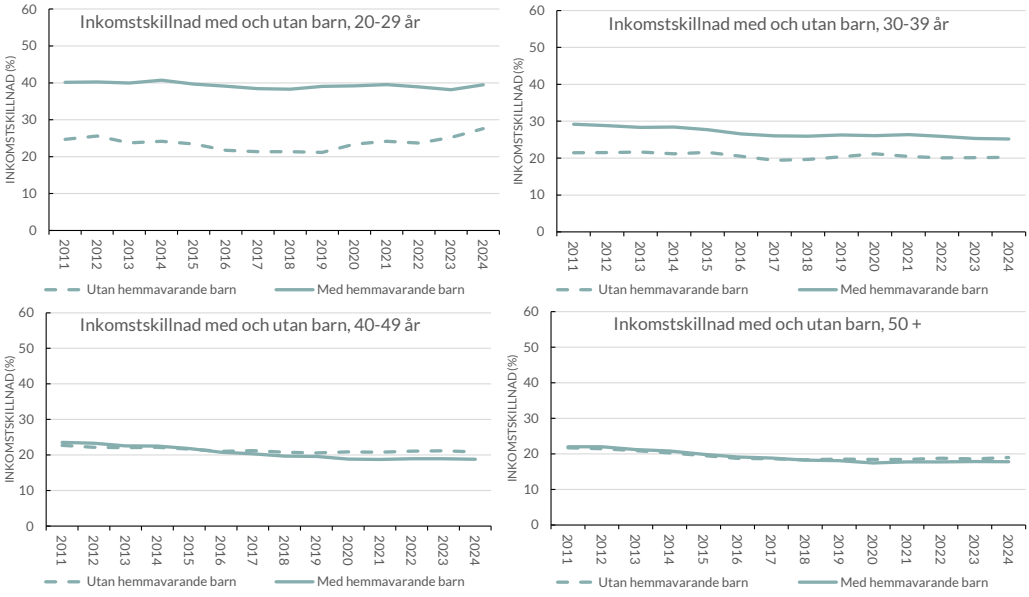

Källa: SCB och egna beräkningar

I **diagram 3.3** visas utvecklingen över tid för inkomstskillnaden inom hushåll efter kvinnans ålder. Ett sätt att åskådliggöra effekten av hemmavarande barn på inkomstskillnaden är att jämföra hushållen med och utan barn. I diagrammet framgår att skillnaden mellan hushåll med och utan barn är som störst i hushållen med de yngsta kvinnorna. Detta beror sannolikt på att det i dessa hushåll finns en större andel yngre barn jämfört med hushåll där kvinnorna är äldre än 39 år.

Över tid ses ingen märkbar minskning av skillnaden i de hushåll där kvinnan var 20–29 år, i hushåll med barn. Samtidigt har skillnaden ökat något sedan 2019 i hushåll utan barn, det är dock en liten grupp. I alla övriga grupper däremot så var inkomstskillnaden inom hushållen mindre 2024 jämfört med 2011. Särskilt tydlig har minskningen varit i hushåll med hemmavarande barn.

DIAGRAM 3.3 Inkomstskillnad inom hushåll, efter ålder, procent, 2011–2024

Källa: SCB och egna beräkningar

4 Skillnader i kvinnors och mäns livsinkomster

I det här kapitlet beräknar vi den sammanräknade skillnaden i förvärvsinkomst över tid för kvinnor och män födda olika årtionden. Detta för att visa på den sammantagna effekten av de enskilda årens inkomstskillnader sett över hela livet.

Med hjälp av inkomstuppgifter för perioden 1968–2024 presenteras beräkningar för skillnaden i livsinkomster mellan kvinnor och män. Resultaten visar att för kvinnor och män födda 1950 var kvinnors sammanlagda livsinkomst 26,8 procent lägre än männens vid 74 års ålder.

Analysen visar på en trend mot minskade livsinkomstskillnader. Jämför man exempelvis livsinkomstskillnaden vid 30 års ålder så var den 35,6 procent för individer födda 1950. För individer födda 1990 var skillnaden 16,5 procent, en minskning med 19,1 procentenheter.

Med hjälp av inkomstuppgifter för perioden 1968–2024 presenteras i detta avsnitt beräkningar av skillnaden i livsinkomster mellan kvinnor och män. Resultaten visar att för individer födda 1950 var kvinnors livsinkomst 73,2 procent av mäns år 2024 (vid 74 års ålder), det vill säga en procentuell skillnad på 26,8 procent. Männen hade då tjänat 19,6 miljoner kronor under sitt arbetsliv, medan kvinnor tjänat 14,4 miljoner kronor.[6]

Genom att jämföra med individer födda senare år kan en bild ges av hur livsinkomstskillnaden utvecklas över tid. För yngre årskullar än de individer som är födda 1950 går det inte att beräkna livsinkomsten vid 74 års ålder utan det blir en mer ofullständig livsinkomst för dessa. Men jämför man exempelvis inkomstskillnaden vid 40 års ålder så var den 36,3 procent för individer födda 1950. För individer födda 1980 var denna skillnad 21,7 procent, en minskning med 14,6 procent.

TABELL 4.1 Procentuell skillnad, sammanräknade inkomster mellan kvinnor och män, efter ålder och födelseår

Födelseår / Ålder	30 år	40 år	50 år	60 år	74 år
1950 (inkomst 1968–2024)	35,6	36,3	32,4	28,5	26,8
1960 (inkomst 1978–2024)	20,8	25,7	24,1	21,4	
1970 (inkomst 1988–2024)	18,8	24,3	21,6		
1980 (inkomst 1998–2024)	20,6	21,7			
1990 (inkomst 2008–2024)	16,5				

Källa: SCB och egna beräkningar

[6] Alla inkomster har räknats om till 2024 års priser för att kunna jämföras mellan varandra.

Inkomstbegrepp – definitioner

Livsinkomst: Summan av en persons inkomster under livet. En teoretiskt korrekt mätning kräver alltså tillgång till fullständiga inkomstuppgifter för hela levnadstiden för de individer som ingår. I och med att dessa beräkningar formellt endast kan göras för avlidna personer kommer resultatet i stor utsträckning spegla historiska förhållanden.

I och med svårigheterna att beräkna livsinkomster, och att värdera resultatens relevans, används ofta olika metoder för att möjliggöra enklare och mer aktuella beräkningar. En sådan är att beräkna ofullständiga livsinkomster, alltså de summerade inkomsterna vid en viss ålder.

En annan är att beräkna hypotetiska livsinkomster med hjälp av inkomstuppgifter för ett tvärsnitt av individer vid en given tidpunkt. Livsinkomsten beräknas enligt denna typ av metod utifrån olika antaganden om exempelvis inkomströrlighet.

Sammanlagd förvärvsinkomst: I detta kapitel kommer medianvärden för sammanlagd förvärvsinkomst ligga till grund för beräkningarna. Detta inkomstmått är lämpligt att använda för att summera till livsinkomster då det är relativt omfattande samtidigt som det innehåller delar som är mätbara över tid.

I sammanlagd förvärvsinkomst ingår skattepliktiga förvärvsinkomster såsom löneinkomst, inkomst av näringsverksamhet, sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, föräldrapenning, arbetslöshetsersättning och pension. Kapitalinkomster ingår inte.

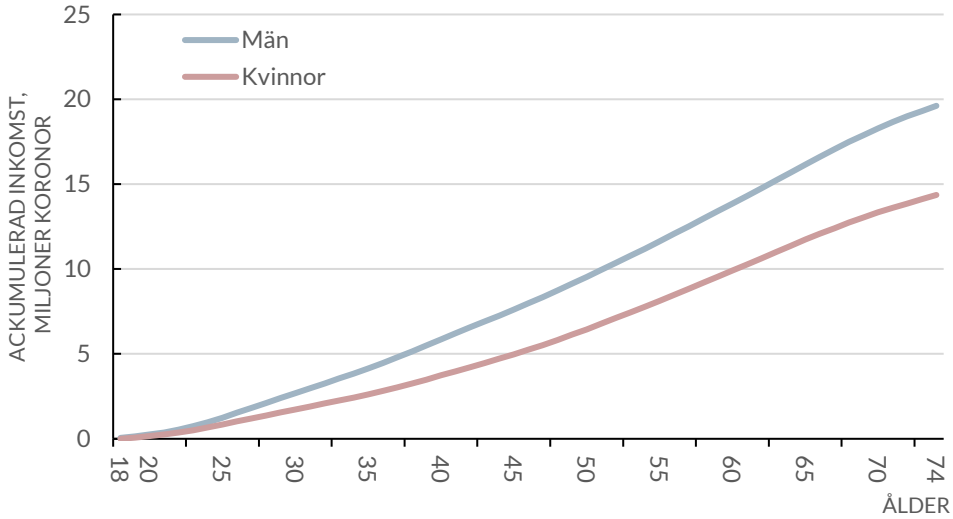
För personer födda 1990 och 2000 täcker den sammanräknade förvärvsinkomsten för kvinnor och män endast ett begränsat antal år av det totala arbetslivet. Exempelvis kan individer födda 1990 från 18 års ålder följas under 16 år (mellan 2008 och 2024). För dessa uppgick inkomstskillnaden vid 30 års ålder till 16,5 procent, se **tabell 4.1**. För individer födda 2000 så kan dessa följas från 18 års ålder i 6 år (mellan 2018 och 2024).

För att uppskatta skillnaden i livsinkomst mellan kvinnor och män för dessa åldersgrupper används framskrivningar av inkomster utifrån tvärsnittsdata, med den så kallade hypotetiska metoden. Dessa uppskattningar visar att för individer födda 1990 kommer livsinkomstskillnaden uppgå till 21,7 procent vid 74 års ålder. Motsvarande beräkning för individer födda 2000 visar på en livsinkomstskillnad på 18,6 procent vid 74 års ålder.

4.1 Skillnader i sammanräknade förvärvsinkomster för kvinnor och män födda 1950, 1960, 1970, 1980 och 1990

Med hjälp av uppgifter för inkomster för perioden 1968–2024 presenteras i detta avsnitt beräkningar av skillnaden i livsinkomster mellan kvinnor och män. Dessa visar att män födda 1950 vid 74 års ålder sammantaget hade tjänat 19,6 miljoner kronor under sitt arbetsliv. För kvinnorna visar motsvarande beräkning att de tjänat 14,4 miljoner kronor (**diagram 4.1**).

DIAGRAM 4.1 Sammanräknad förvärvsinkomst för kvinnor och män födda 1950 efter ålder, medianvärde, miljoner kronor

Anmärkning: Sammanräkning över perioden 1968–2024. Samtliga inkomster är fastprisberäknade i 2024 års prisnivå. Källa: SCB och egna beräkningar

Män födda 1950 hade alltså tjänat 5,2 miljoner kronor mer än kvinnorna i samma ålder under de totalt 56 åren som inkomstutvecklingen följts. I genomsnitt per år innebär det att männen tjänat cirka 92 900 kronor mer per år under tidsperioden. Uttryckt i procent uppgår kvinnors livsinkomst till 73,2 procent av mäns livsinkomst. Livsinkomstskillnaden mellan män och kvinnor vid 74 års ålder var alltså 26,8 procent (100 – 73,2 = 26,8).

Beräkning av livsinkomster för personer födda 1950,1960, 1970, 1980 och 1990

Beräkningar av livsinkomster görs med hjälp av uppgifter om sammanräknad förvärvsinkomst från Inkomst och taxeringsregistret (IoT) för perioden 1968–2024.[7]

I detta avsnitt beräknas livsinkomster genom **ofullständiga livsinkomster** där livsinkomsten utgörs av medianvärdet för den summerade sammanlagda förvärvsinkomsten för de år som personen ingår.

Dessa beräkningar görs för personer födda 1950, 1960, 1970, 1980 och 1990. Det innebär att personer födda 1950 kan följas fram till de är 74 år, de födda 1960 till de är 64 år och så vidare.

För yngre årskullar än de individer som är födda 1950 kan vi inte beräkna livsinkomsten vid 74 års ålder utan det blir en mer begränsad sammanlagd livsinkomst för dessa. Skillnaden mellan kvinnor och män i de olika årskullarna sammanfattas i **tabell 4.2**. Tabellen visar procentuell skillnad av sammanräknad inkomst mellan kvinnor och män vid olika ålder för de olika årskullarna.

[7] Kapitlet är en uppföljning till och utveckling av en artikel publicerad av SCB 2022 Se: Kort analys Jämställda inkomster, en fråga om tid?

TABELL 4.2 Summan av den sammanräknade förvärvsinkomsten vid olika åldrar och födelseår, samt skillnad mellan kvinnor och män, miljoner kronor och procent

			30 år	40 år	50 år	60 år	74 år
Födda 1950	Summerade inkomster, miljoner kr	Män	2,7	5,9	9,5	13,9	19,6
		Kvinnor	1,7	3,7	6,5	9,9	14,4
		Inkomstskillnad (%)	**35,6**	**36,3**	**32,4**	**28,5**	**26,8**
Födda 1960	Summerade inkomster, miljoner kr	Män	2,9	6,3	10,7	15,6	
		Kvinnor	2,3	4,7	8,0	12,3	
		Inkomstskillnad (%)	**20,8**	**25,8**	**24,2**	**21,6**	
Födda 1970	Summerade inkomster, miljoner kr	Män	3,0	7,3	12,6		
		Kvinnor	2,4	5,5	9,9		
		Inkomstskillnad (%)	**18,8**	**24,3**	**21,7**		
Födda 1980	Summerade inkomster, miljoner kr	Män	3,0	8,0			
		Kvinnor	2,4	6,3			
		Inkomstskillnad (%)	**20,6**	**21,8**			
Födda 1990	Summerade inkomster, miljoner kr	Män	3,3				
		Kvinnor	2,8				
		Inkomstskillnad (%)	**16,6**				

Källa: SCB och egna beräkningar

Av tabell 4.2 framgår att inkomstskillnaderna minskat för de årskullar som är födda senare än 1950, oavsett vilken ålder som uppnåtts för respektive årskull. Vid 30 års ålder är skillnaden omkring 15–20 procentenheter lägre i de yngre årskullarna jämfört med skillnaden för män och kvinnor födda 1950. Vid 40 respektive 50-års ålder har könsskillnaden minskat för varje ny årskull. För samtliga årskullar så är skillnaden störst vid 40-års ålder.

En förklaring till att de sammanräknade inkomstskillnaderna har minskat för årskullar som är födda senare än 1950 är att sysselsättningsgraden bland kvinnor har ökat över tid. Enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar hade kvinnorna år 1970 en sysselsättningsgrad på 60,2 procent, att jämföra med männens 86,0 procent. Under perioden 1970–1990 ökade sysselsättningsgraden bland kvinnor kraftigt medan den i princip var oförändrad för män. Som högst var sysselsättningsgraden 1990 då den var 81,3 procent bland kvinnor och 85,4 procent bland män.

I samband med den ekonomiska krisen i början av 1990-talet minskade sysselsättningsgraden snabbt för både kvinnor och män. Vidare skedde en omvandling av ekonomin och arbetskraften där allt fler studerar allt längre, vilket pressar ner det genomsnittliga arbetskraftsdeltagandet. År 1994 låg kvinnornas sysselsättningsgrad på 71,0 procent, att jämföra med männens 72,7 procent. Därefter har sysselsättningsgraden återigen ökat. År 2024 var den 76,4 procent för kvinnor och 79,4 procent för män.[8]

Att kvinnors sysselsättningsgrad ökade starkt under perioden 1970–1990 kan bland annat härledas till flera olika reformer som underlättat för kvinnor att förvärvsarbeta och främjat ett jämställt uttag av föräldraledighet. Under perioden infördes bland annat

[8] Samtliga sysselsättningssiffror avser befolkningen 16–64 år.

särbeskattning, utbyggnad av barnomsorg samt föräldraförsäkringen. I listan nedan beskrivs några av dessa reformer:

•**Införande av särbeskattning**. Fram till och med 1970 rådde sambeskattning, där makars inkomster lades ihop och beskattades enligt en skatteskala. Då skatteskalan ökade med inkomsten och normen var att alla män förvärvsarbetade blev det i praktiken hustruns lön som beräknades ”på marginalen”. Detta innebar ett lågt ekonomiskt utbyte för gifta kvinnor av att arbeta. Införandet av särbeskattning innebar att var och en blev skattskyldig för sin egen inkomst vilket medförde att gifta kvinnors förvärvsarbete blev mer lönsamt.

•**Utbyggnad av offentlig barnomsorg**. Under 1970-talet startade en utbyggnad av barnomsorgen. År 1973 beslutade Riksdagen att kommunerna år 1975 skulle åläggas att tillhandahålla minst 525 timmar avgiftsfri förskola per år för alla sexåringar. År 1976 beslutade Riksdagen om en kraftig utbyggnad av samhällets barnomsorg. Utbyggnadsprogrammet omfattade under den närmaste femårsperioden 100 000 nya daghemsplatser och 50 000 nya platser i fritidshem.

•**Införande av föräldraförsäkringen**. Under de år som föräldraförsäkringen funnits har den förändrats vid olika tidpunkter. 1974 ersatte föräldraförsäkringen den tidigare moderskapsförsäkringen, vilket innebar att båda föräldrarna fick rätt till ekonomisk ersättning för att vara hemma med sina barn. Män tog i snitt ut 0,5 procent av föräldrapenningen det första året och kvinnor tog ut 99,5 procent. Samma år blev det blev även olagligt att avskeda någon på grund av graviditet. 1980 infördes havandeskapspenning för kvinnor med fysiskt krävande arbete som gav dem möjlighet att stanna hemma under slutskedet av graviditeten. År 1995 infördes den så kallade ”pappa-månaden”, där en månad av föräldrapenningen reserverades till vardera föräldern. 2012 infördes möjligheten för föräldrar att få föräldrapenning samtidigt för samma barn i upp till 30 dagar. 2016 reserverades en tredje månad för vardera föräldern. År 2024 stod män för 30,7 procent av nettodagarna som togs ut med föräldrapenning och kvinnor tog ut 69,3 procent.

Utöver reformer som direkt påverkat möjligheter och incitament till arbete har inkomstskillnaden mellan kvinnor och män påverkats av ett flertal andra demografiska trender. När det gäller utbildningsnivån har andelen kvinnor födda 1980 med eftergymnasial utbildning (tre år eller längre) mer än tredubblats om man jämför med de som är födda 1950. Under samma period har även genomsnittsåldern för förstföderskor ökat.

Att studera vidare har blivit vanligare och framför allt bland kvinnor. **Tabell 4.3** visar fördelningen av utbildningsnivån vid 40 års ålder för personer födda olika årtionden. Av tabellen framgår att utbildningsnivån ökar ju senare individerna är födda. En jämförelse av de som är födda 1950 med de som är födda 1960 visar på en ökning av andelen gymnasieutbildade, samtidigt som andelen med förgymnasial utbildning minskade. För individerna födda 1970 och 1980 sker en fortsatt höjning av utbildningsnivån genom att andelen med eftergymnasial utbildning ökar, framför allt bland kvinnor.

Medlingsinstitutet har tidigare visat att inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män med eftergymnasial utbildning vid 30 års ålder har minskat för varje ny födelsekohort. Analysen omfattade individer födda 1950, 1960, 1970, 1980 och 1990, och visar att skillnaden har minskat från 18,2 procent för dem som var födda 1950 till 5,9 procent för dem som var födda 1990. Oavsett födelsekohort är inkomstskillnaden mellan kvinnor och män vid 30 års ålder lägst bland personer med eftergymnasial utbildning, jämfört med personer med gymnasial eller förgymnasial utbildning.[9]

TABELL 4.3 Fördelning av utbildningsnivå vid 40 års ålder för män och kvinnor födda 1950, 1960, 1970 och 1980, andel i procent

Kohort	Födda 1950		Födda 1960		Födda 1970		Födda 1980	
Kön	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Förgymnasial utbildning	27,9	22,8	17,8	13,6	10,4	8,8	11,0	8,6
Gymnasial utbildning	43,7	45,7	52,4	51,3	51,5	45,1	41,2	30,2
Eftergymnasial utbildning	26,0	30,5	27,2	33,4	34,7	43,8	42,2	57,3
Forskarutbildning	1,1	0,3	1,4	0,7	1,7	1,2	1,9	1,8
Uppgift saknas	1,4	0,8	1,3	1,1	1,8	1,2	3,8	2,1

* Sammansättning av högsta uppnådda utbildningsnivå vid respektive mättidpunkt. Exempelvis så är utbildningsfördelningen för individerna födda 1950 mätt vid år 1990.
** Notera att definitioner av olika utbildningar och nivåer har förändrats över tid.
För en genomgång av hur könssegregeringen i utbildning och arbete har förändrats under det senaste halvseklet se ”Fritt valt arbete? En ESO-rapport om könssegregering i utbildning och yrke” av K. Halldén och A. Stenberg. Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2023:6.
Källa: SCB, och egna beräkningar

En sammanställning av genomsnittsåldern för förstföderskor födda olika årtionden visar att den har ökat. **Tabell 4.4** visar genomsnittsåldern vid första barnets födelse för kvinnor födda olika årtionden. Av tabellen framgår att genomsnittsåldern förskjutits och ökat med mer än ett år för varje årtionde. Som framgick i tabell 4.2 ovan kan man se en ökning av skillnaden mellan kvinnors och mäns inkomster framför allt mellan 30 och 40 års ålder, vilket alltså sammanfaller med åren efter första barnets födelse.

TABELL 4.4 Medelåldern vid första barnets födelse för kvinnor födda 1955, 1960, 1970 och 1980

Födelseår	Medelålder vid första barnets födelse
1955	25,4
1960	26,5
1970	27,9
1980	29,2

Anmärkning: SCB har information för kvinnor födda i Sverige efter 1955. SCB:s register börjar 1970, då de som var födda 1955 var 15 år och vi kan följa dem under hela den fruktsamma perioden.
Källa: SCB och egna beräkningar

[9] Se kapitel 5, ”Livsinkomster för kvinnor och män med olika utbildningsnivåer”, i *Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män 2023*, Medlingsinstitutet.

4.2 Uppskattad skillnad i livsinkomst mellan kvinnor och män födda 1990 respektive 2000

För individer födda 1990 och 2000 skulle en sammanräknad förvärvsinkomst för kvinnor och män endast täcka ett fåtal år av det totala arbetslivet. Exempelvis så kan individer födda 1990 vid 18 års ålder följas under 16 år (mellan 2008 och 2024) och på motsvarande sätt kan individer födda 2000 följas från 18 års ålder i sex år (mellan 2018 och 2024). För att uppskatta skillnaden i livsinkomst mellan kvinnor och män för dessa åldersgrupper används i stället framskrivningar av inkomster utifrån tvärsnittsdata, med den så kallade hypotetiska metoden.

Med den hypotetiska metoden beräknas livsinkomsten genom att summera medianinkomsten i varje ålder för personer mellan 20 och 74 år. Skillnaden mellan dessa summor blir då ett mått på den förväntade skillnaden i sammanräknad livsinkomst mellan kvinnor och män födda exempelvis 1990 vid 74 års ålder.

Beräkning av livsinkomster för personer födda 1990 och 2000

Beräkningar av livsinkomster görs med hjälp av uppgifter om sammanräknad förvärvsinkomst från Inkomst och taxeringsregistret (IoT) för perioden 1968–2024.

I detta avsnitt beräknas livsinkomster med hjälp av den **hypotetiska metoden**. Konkret innebär det att medianinkomsterna för varje årskull ett specifikt år summeras. På så sätt beräknas sedan förväntade skillnader i livsinkomst mellan kvinnor och män.

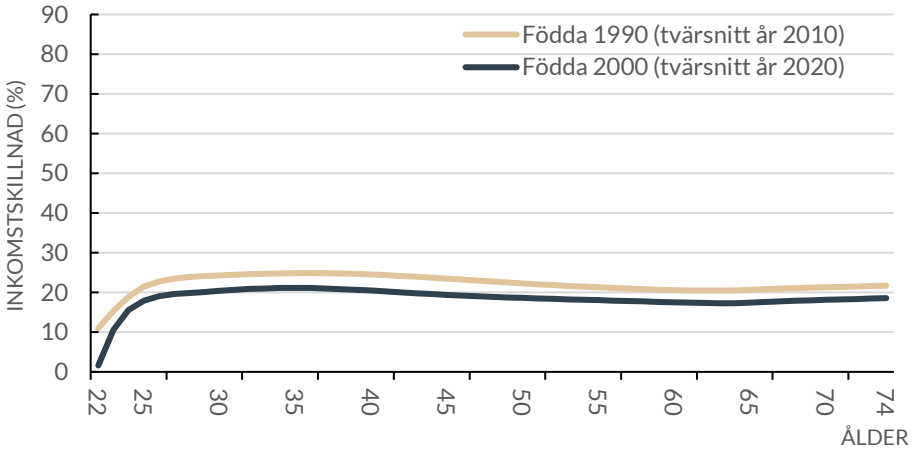
Antagandet som då görs är att den framtida inkomsten för en person ett givet år kan skattas med äldre personers inkomster samma år.

Med hjälp av denna metod skattas alltså en hypotetisk livsinkomst för personer födda 1990 respektive 2000 med hjälp av inkomstuppgifter för år 2010 respektive år 2020.

I **diagram 4.2** presenteras resultatet av dessa tvärsnittsberäkningar av kvinnors andel av livsinkomsten för personer födda år 1990 och år 2000. Där framgår att för individerna som är födda 1990 kommer livsinkomstskillnaden vid 74 års ålder att uppgå till 21,7 procent.

Beräkningar som utgår från år 2020 visar att skillnaden i livsinkomst minskar något för individerna som är födda 2000 jämfört med de födda 1990. Vid 73 års ålder kommer livsinkomstskillnaden för denna grupp uppgå till 18,6 procent.

DIAGRAM 4.2 Förväntad skillnad mellan kvinnors och mäns livsinkomster, utifrån tvärsnittsberäkningar födda 1990 och 2000, efter ålder

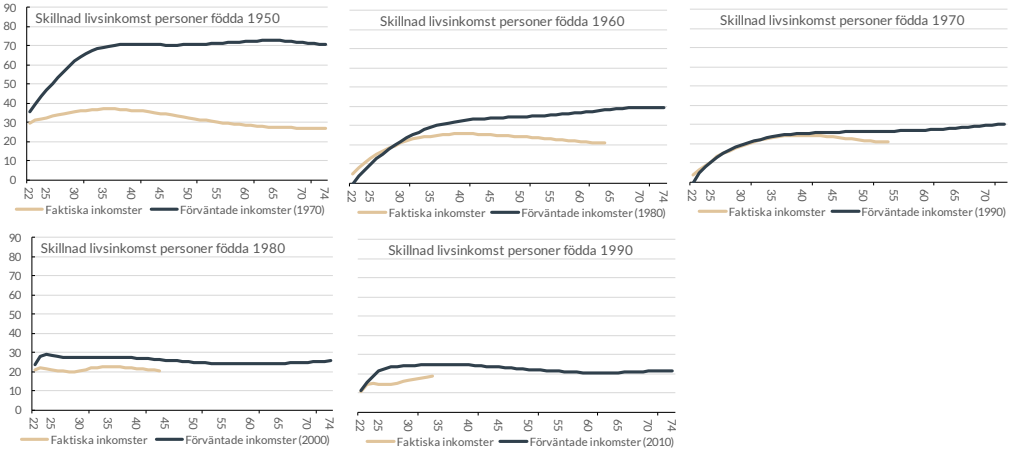

Källa: SCB och egna beräkningar

Skattningen bygger på att de inkomstskillnader som nu finns bland äldre individer i den undersökta årskullen kvarstår kommande år. Hur pass träffsäker den uppskattade skillnaden av livsinkomst mellan kvinnor och män blir är därmed beroende av hur stabila en mängd faktorer är framöver. Exempelvis kan en förändrad sysselsättningsgrad påverka precisionen.

För individer födda 1950 kan skattningarna med metoden jämföras med den faktiska sammanräknade inkomsten. Detta genom att jämföra den förväntade inkomsten som beräknas genom framskrivning av tvärsnittsdata för 1970 med de faktiska summerade inkomsterna så långt det är möjligt. På motsvarande sätt kan metoderna jämföras för individer födda 1960, 1970 och 1980, fast då för en kortare tidsperiod. Jämförelsen illustreras för de olika grupperna i **diagram 4.3**.

DIAGRAM 4.3 Förväntad skillnad mellan kvinnors och mäns livsinkomster utifrån tvärsnittsberäkningar respektive faktiska inkomster

Källa: SCB och egna beräkningar

Ju mer som påverkar inkomsterna för män och kvinnor på olika sätt, desto lägre precision får försöket att uppskatta den förväntade livsinkomsten med den hypotetiska metoden. Från diagram 4.3 framgår att den hypotetiska metoden har relativt lägre precision att uppskatta kvinnors andel av livsinkomsten för individer födda 1950 och 1960. Detta åskådliggörs av att de två linjerna avviker från varandra i de diagrammen. För dessa individer blev den verkliga skillnaden mindre än den skillnad som beräkningen med den hypotetiska metoden gav.

En förklaring till detta är att de olika reformerna som infördes under 1970-talet påverkade sysselsättningsgraden positivt bland kvinnor. Detta beaktas inte i en tvärsnittsberäkning som utförs vid år 1970. Även utfallet för individerna födda 1960 visar på en mindre skillnad mellan män och kvinnor, än för en tvärsnittsberäkning utförd 1980.

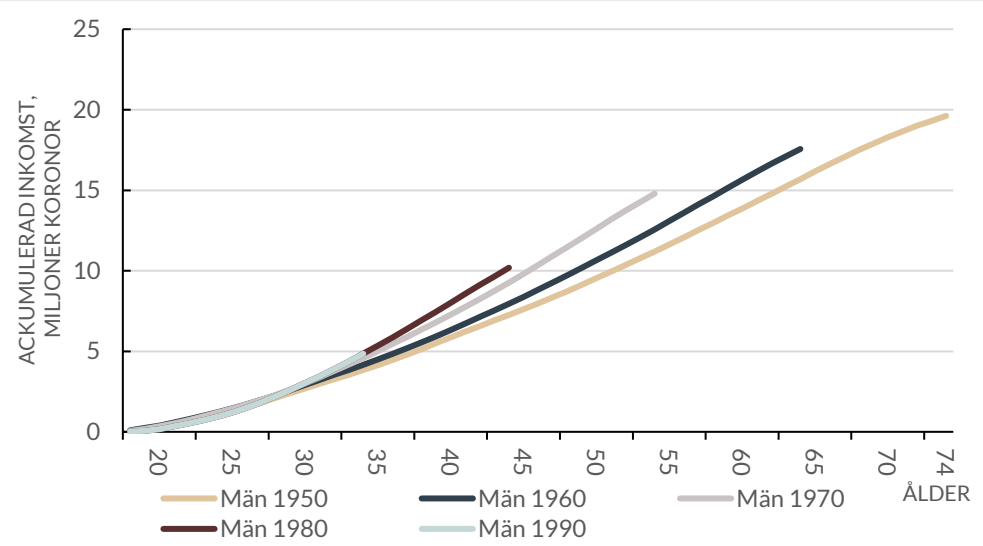
För individer födda 1970, 1980 och 1990 ger tvärsnittsberäkningar/den hypotetiska metoden en bättre samstämmighet med det verkliga observerade utfallen av kvinnors andel av livsinkomsten. Detta åskådliggörs av att de två linjerna ligger relativt nära varandra i diagrammen som visar dessa kohorter.

Sammantaget visar jämförelsen mellan de olika metoderna att den förväntade inkomstskillnaden i samtliga åldersgrupper generellt sett var högre än den faktiska skillnaden. Hur stor skillnaden är beror på vid vilken ålder som jämförelsen görs. För individerna födda 1950, 1960 och 1970 kan man notera att skillnaden mellan metoderna ökat efter 40 års ålder. Det återstår att se om samma mönster kommer upprepas för individerna födda 1980 och 1990.

Fördjupning: Jämförelse av nivå av livsinkomst mellan olika årskullar

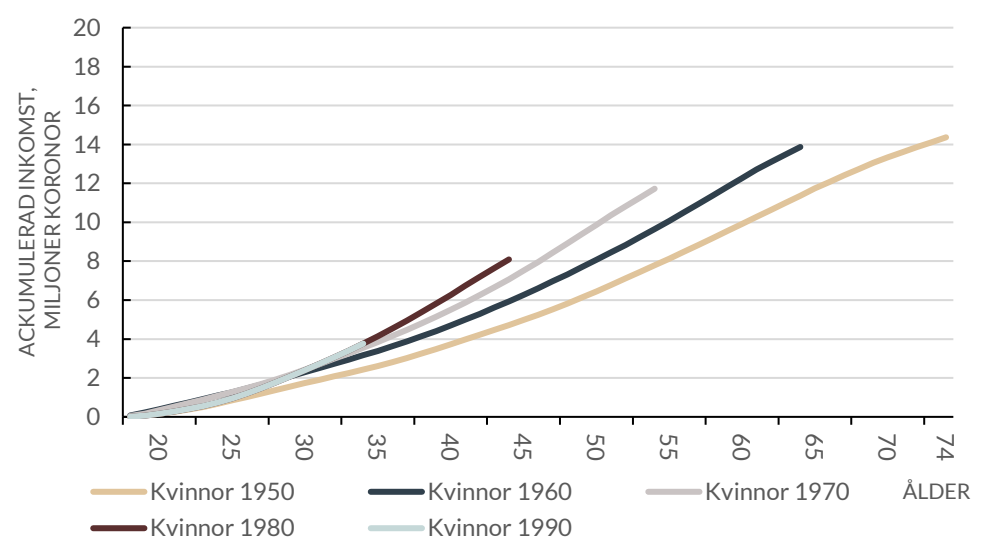
I denna fördjupning beskrivs utvecklingen av inkomstnivån för de grupper som följts i detta kapitel. För både kvinnor och män gäller att efter 40 års ålder har samtliga studerade årskullar haft en högre sammanräknad inkomst jämfört med årskullen född tio år tidigare. Utvecklingen i kronor (2024 års priser) visas för män respektive kvinnor i **diagram 4.4** och **diagram 4.5**.

Diagram 4.4 Sammanräknad förvärvsinkomst för **män** födda 1950, 1960, 1970, 1980 och 1990 efter ålder, medianvärde, kronor (2024 års priser)

Källa: SCB och egna beräkningar

Diagram 4.5 Sammanräknad förvärvsinkomst för **kvinnor** födda 1950, 1960, 1970, 1980 och 1990 efter ålder, medianvärde, kronor (2024 års priser)

Källa: SCB och egna beräkningar

Diagram 4.4 och 4.5 sammanfattas i **tabell 4.5** och **tabell 4.6**

Tabell 4.5 Sammanräknad inkomst för män födda 1950, 1960, 1970, 1980 och 1990 efter ålder, miljoner kr (i 2024 års prisnivå)

	30 år	40 år	50 år	60 år
Födelseår 1950	2,7	5,9	9,5	13,9
Födelseår 1960	2,9	6,3	10,7	15,6
Födelseår 1970	3,0	7,3	12,6	
Födelseår 1980	3,0	8,0		
Födelseår 1990	3,0			

Källa: SCB och egna beräkningar

Av tabell 4.5 framgår att medianvärdet av den sammanräknade förvärvsinkomsten för män födda 1980 var 7,8 miljoner kronor vid 40 års ålder. För män födda 1950 var den 5,7 miljoner kronor vid 40 års ålder. Livsinkomsten var alltså cirka 37 procent högre för män födda 1980 jämfört med män födda 1950 när båda grupperna var 40 år gamla. För män födda 1960 och 1970 var skillnaden mot män födda 1950, 8- respektive 24-procent när de var 40 år gamla.

Tabell 4.6 Sammanräknad inkomst för kvinnor födda 1950, 1960, 1970, 1980 och 1990 efter ålder, miljoner kr (i 2024 års prisnivå)

	30 år	40 år	50 år	60 år
Födelseår 1950	1,7	3,7	6,5	9,9
Födelseår 1960	2,3	4,7	8,1	12,3
Födelseår 1970	2,4	5,5	9,9	
Födelseår 1980	2,4	6,3		
Födelseår 1990	2,4			

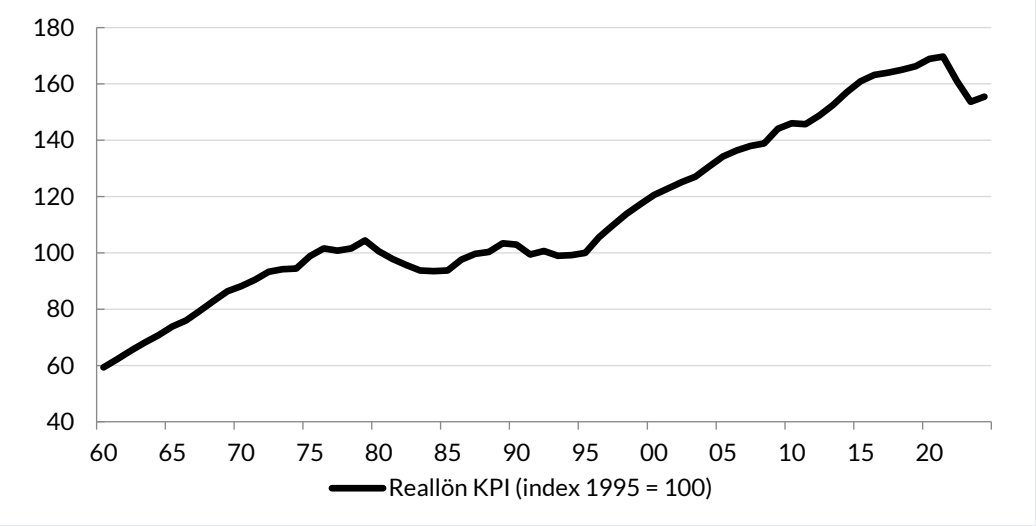
Källa: SCB och egna beräkningar

Även om nivåerna är lägre så har inkomsterna ökat mer bland kvinnor än bland män över tid (jämför med tabell 4.6). Av tabellen framgår att vid 40 års ålder så var medianvärdet av den sammanräknade förvärvsinkomsten för kvinnor födda 1980 cirka 70 procent högre jämfört med kvinnor födda 1950, 6,3 jämfört med 3,7 miljoner). För kvinnor födda 1960 och 1970 var motsvarande skillnad 27- respektive 49 procent.

En av förklaringarna till att den sammanräknade förvärvsinkomsten är högst för både kvinnor och män födda 1980 vid 40 års ålder är att de i stor utsträckning har fått ta del av den trendmässiga ökningen av den genomsnittliga reallönen per timme under perioden 1995–2020.

Diagram 4.6 visar reallönen i nivå sedan 1960. Av diagrammet framgår att utvecklingen för reallönerna var positiv under perioden 1960–1980. Under perioden 1980–1995, då inflationen var relativt hög, låg reallöneutvecklingen i princip stilla för att under perioden 1995–2020 åter öka.

Diagram 4.6 Reallön i nivå sedan 1960, Index 1995=100

Källa: Medlingsinstitutet, SCB och egna beräkningar

En nedbrytning av ökningstakten i olika grupper visar att sammantaget steg den genomsnittliga reallönen per timme ungefär lika snabbt för individer födda 1970 som för individer födda 1980 till och med 40 års ålder. Ökningen 1988–2010 som påverkade de födda 1970 är ungefär densamma som ökningen 1998–2020, som påverkade de födda 1980, se **tabell 4.7** nedan. Inkomstutvecklingen för gruppen som föddes 1980 har dock varit starkare (se tabell 4.6). Det beror delvis på att de sammanlagda inkomsterna även påverkas av hur många som har haft en sysselsättning. För gruppen född 1960 hade den stora krisen på arbetsmarknaden under 1990-talet en negativ effekt på de totala inkomsterna jämfört med de som föddes 1980.

Tabell 4.7 Reallöneutveckling, procentuell förändring, individer födda 1950, 1960, 1970, 1980 och 1990 efter åldersintervall

Reallöneutveckling i Sverige	Födda 1950	Födda 1960	Födda 1970	Födda 1980	Födda 1990
När gruppen var 18–30 år	21,2	1,3	20,1	28,2	21,6
När gruppen var 30–40 år	2,4	17,1	21,2	15,7	…
När gruppen var 40–50 år	17,1	21,2	15,7	…	…
När gruppen var 50–60 år	21,2	15,7	…	…	…
När gruppen var 60–73 år	6,5	…	…	…	…

Källa: Medlingsinstitutet, SCB och egna beräkningar

5 Inkomstskillnader på regional nivå

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män varierar mellan olika delar av Sverige. På länsnivå var skillnaden störst i Stockholms län, där skillnaden var 24,6 procent. Gotlands län var det län där skillnaden mellan kvinnors och mäns disponibla inkomster var som minst, 14,7 procent. På kommunal nivå är variationen ännu större, från 53,1 procent i Danderyds kommun till 10,7 procent i Tomelilla kommun.

Det är inte bara inkomstskillnaderna som varierar mellan olika regioner. Sammansättningen i termer av arbetsmarknadsstatus, utbildningsnivå med mera varierar stort mellan regionerna.

I Sverige som helhet var inkomstskillnaden 2024 totalt 21,6 procent när man jämför genomsnittlig disponibel inkomst för kvinnor och män. Även om kvinnors genomsnittliga inkomster var lägre än mäns i samtliga län och kommuner varierade skillnaden påtagligt mellan olika delar av landet.

Jämför man Sveriges län var inkomstskillnaden störst i Stockholms län där den var 24,6. Minst var inkomstskillnaden i Gotlands län där den uppgick till 14,7 procent. Det skiljde alltså ungefär 10 procentenheter mellan det län med störst och minst inkomstskillnad 2024.

Även om skillnaderna mellan olika län var påtagliga var spridningen större på kommunal nivå. I Danderyds kommun var skillnaden 53,1 procent 2024. Det innebär att kvinnor i genomsnitt hade mindre än hälften av mäns disponibla inkomst. Den kommun med minst inkomstskillnad 2024 var Tomelilla kommun där den var 10,7 procent.

Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män ser ut att samvariera med ett antal olika faktorer. Tittar man på de tio kommuner där inkomstskillnaden var som störst 2024 kan man notera att inkomstnivån både bland män och kvinnor i dessa kommuner oftast var högre än genomsnittet för riket. Andelen anställda i tjänstemannayrken var även högre i dessa kommuner.

I de tio kommuner med minst inkomstskillnad mellan kvinnor och män var nivån på de disponibla inkomsterna lägre jämfört med riket som helhet. I dessa kommuner var även sysselsättningsgraden lägre och genomsnittsåldern högre.

Utöver det finns även stora skillnader på geografisk nivå i befolkningens sammansättning i andra dimensioner, exempelvis andelen utrikes födda och utbildningsnivå. I kapitlet görs endast en översiktlig beskrivning av hur sammansättningen ser ut. Detta görs dels genom att visa helheten i kartdiagram och dels genom att visa ”topplistor” för de kommuner som är utmärkande i någon dimension (högst/lägst) i tabellform. Hur orsakssambanden på regional nivå ser ut mellan sammansättning och inkomsternas nivå och inkomstskillnaden mellan kvinnor och män är komplext och ligger utanför denna rapport.

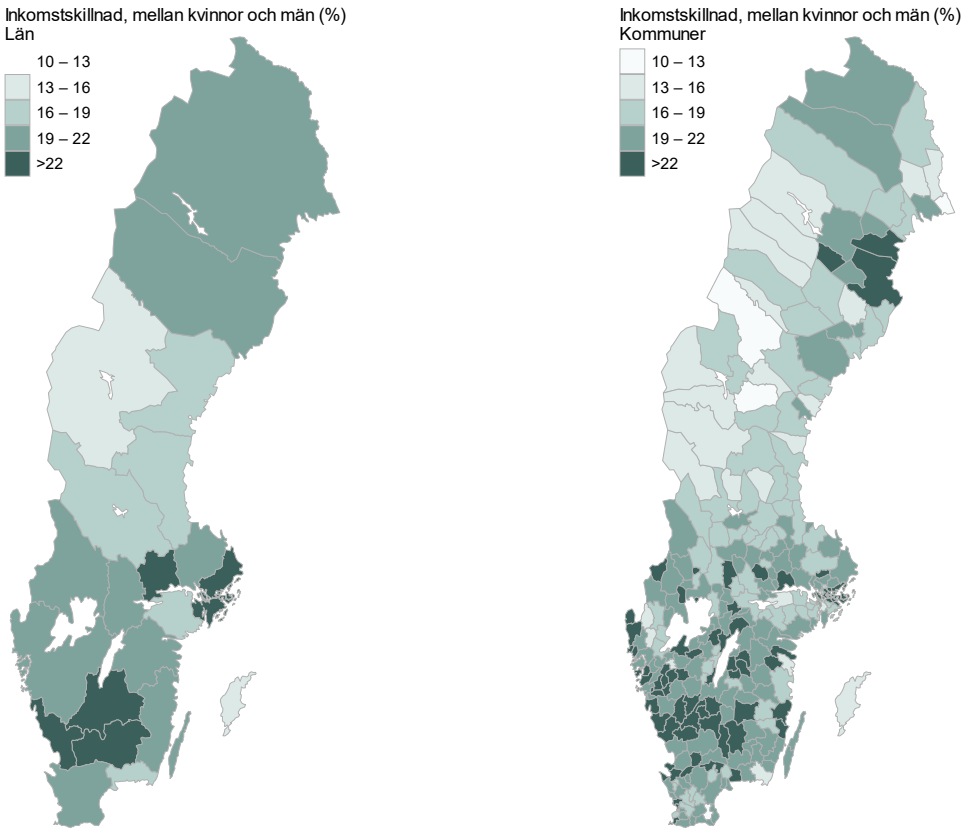
5.1 Inkomstskillnad mellan kvinnor och män på regional nivå

5.1.1 Genomsnittliga skillnader

I **diagram 5.1** visas inkomstskillnaden mellan kvinnor och män i olika län och kommuner i Sverige 2024. Ju mörkare färgnyans ett län eller en kommun har i kartan, desto större var inkomstskillnaden 2024. På länsnivå kan man notera att inkomstskillnaden var som störst i Stockholms och Hallands län där den var 24,6 respektive 24,4 procent. Det enda län där inkomstskillnaden var under 15 procent var Gotlands län där skillnaden uppgick till 14,7 procent.

Även om skillnaderna mellan olika län är påtagliga framträder en ännu större spridning om man jämför inkomstskillnaden på kommunal nivå. I Danderyds kommun var skillnaden 53,1 procent 2024. Det innebär att kvinnor i genomsnitt hade mindre än hälften av mäns disponibla inkomst. I Tomelilla kommun var skillnaden 10,7 procent.

DIAGRAM 5.1 Inkomstskillnad (%) mellan kvinnor och män, uppdelat efter län och kommun, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

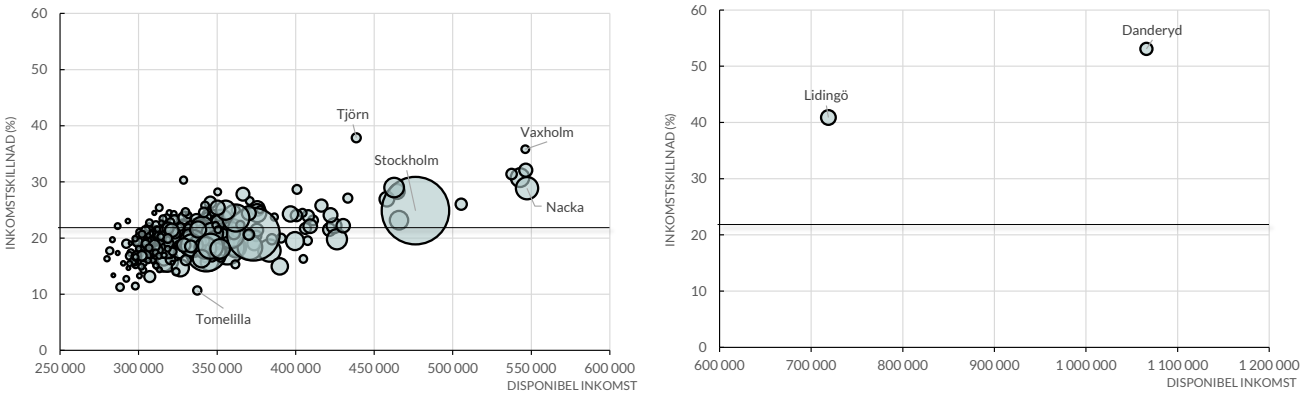
Samtidigt är det viktigt att konstatera att skillnaderna i genomsnittlig disponibel inkomst kan påverkas kraftigt av en mindre grupp individer med extremt höga inkomster. Detta blir mer påtagligt ju mindre geografisk enhet man tittar på. På kommunal nivå kan

effekten därför vara särskilt stor. Det är då lämpligt att komplettera även med andra mått, som exempelvis medianskillnaden, för att ge en mer nyanserad bild av inkomsternas fördelning.

Samtidigt som skillnaderna varierar relativt stort mellan kommunerna så bidrar de i varierande utsträckning till genomsnittet för Sverige som helhet. I **diagram 5.2** nedan visas inkomstskillnaden mellan kvinnor och män för Sveriges 290 kommuner i form av ett bubbeldiagram.

Kommunerna är inplacerade på y-axeln efter storleken på inkomstskillnaden i procent, och på x-axeln efter den genomsnittliga disponibla inkomsten. Storleken på bubblan för kommunerna är baserad på befolkningsantalet i kommunen. Slutligen finns i diagrammet en referenslinje vid inkomstskillnadens nivå för Sverige som helhet. I diagrammet framgår den positiva samvariation mellan inkomstnivå och inkomstskillnad som beskrivits på flera ställen i rapporten. Det verkar även finnas ett samband mellan inkomstnivå och kommunstorlek. Längst till vänster i diagrammet finner vi ett flertal mindre kommuner, där alltså inkomstnivån är som lägst.

DIAGRAM 5.2 Kommuner efter inkomstskillnad (y-axel) och inkomstnivå (x-axel), 2024

Anmärkning: Av diagramtekniska skäl har diagrammet delats upp i två paneler. Källa: SCB och egna beräkningar

5.1.2 Förändring av inkomstskillnaden sedan 2020

Inkomstskillnaden för Sverige som helhet har minskat med 0,5 procentenheter jämfört med 2020. Tittar vi på geografisk nivå kan vi se att vissa län och kommuner sticker ut. I **diagram 5.3** är alla regioner där inkomstskillnaden **ökat** jämfört med 2020 färgade med den mörkaste färgnyansen. Ju större minskning jämfört med 2020, desto svagare färgnyans.

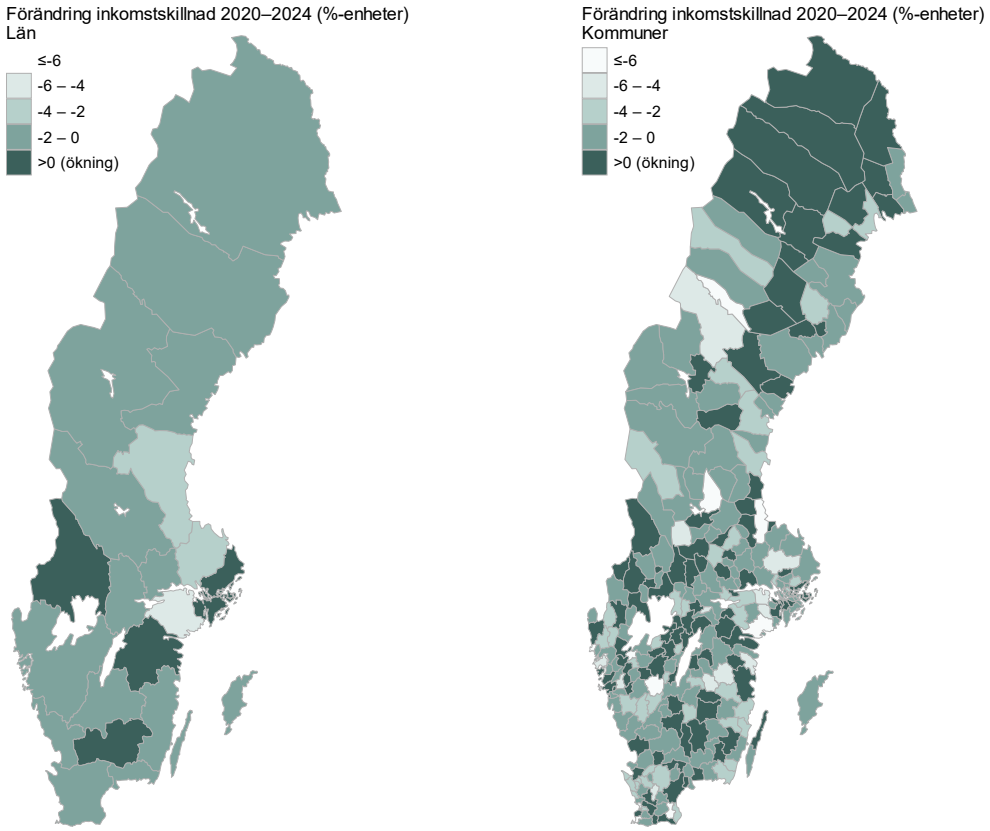
På länsnivå framgår att inkomstskillnaden mellan kvinnor och män har minskat i merparten av Sveriges 21 län. I sammanlagt 17 län har inkomstskillnaden minskat, även om det i flera län rör sig om en relativt liten förändring. Störst var minskningen i Södermanlands län, där den minskade med 4,1 procentenheter. Även i Uppsala och Gävleborgs län minskade inkomstskillnaden markant, med 3,4 respektive 2,7 procentenheter.

I fyra län har skillnaden ökat något. Störst var ökningen i Kronobergs och Värmlands län, 0,8 respektive 0,7 procentenheter. Även i Stockholm och Östergötlands län ökade inkomstskillnaden men mer marginellt.

På kommunal nivå är spridningen större jämfört med på länsnivå. Jämfört med 2020 har inkomstskillnaden minskat i 185 kommuner och ökat i 105 kommuner. Störst var minskningen i Tomelilla, där skillnaden nästan halverats från 20,9 procent 2020 till 10,7 procent 2024. Bland de tio kommuner där inkomstskillnaden minskat mest jämfört med 2020 ligger fyra i Södermanlands län och tre i Skåne län.

Den kommun där inkomstskillnaden mellan kvinnor och män har ökat mest jämfört med 2020 var Ödeshög i Östergötland. Där ökade inkomstskillnaden med 8,3 procentenheter. Även i Töreboda i Västra Götaland ökade inkomstskillnaden med mer än 8 procentenheter.

DIAGRAM 5.3 Förändring inkomstskillnad (%) mellan kvinnor och män, uppdelat efter län och kommun, 2020–2024

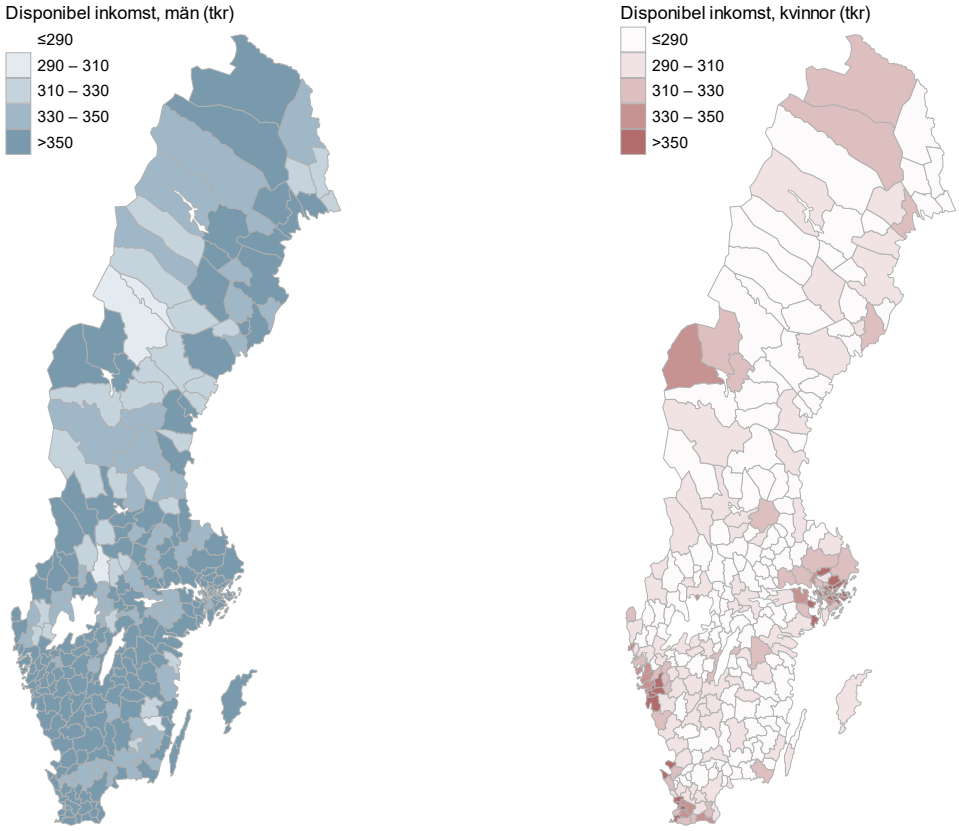
Källa: SCB och egna beräkningar

5.1.3 Inkomstnivåer och andra spridningsmått

Hur stor inkomstskillnaden är mellan kvinnor och män samvarierar med ett antal olika faktorer. Ett mönster som framkommit i andra delar av rapporten är att en hög inkomstnivå i en grupp ofta sammanfaller med större skillnader mellan kvinnor och män. I detta avsnitt kommer inkomstnivå och inkomstspridning på kommunal nivå beskrivas.

I **diagram 5.4** visas mäns och kvinnors genomsnittliga disponibla inkomst i Sveriges kommuner 2024. Ju mörkare färgnyans en kommun har i kartan, desto högre var den genomsnittliga inkomsten.

DIAGRAM 5.4 Disponibel inkomst, befolkningen 20 år och äldre, uppdelat efter kommun, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

Inkomstnivån skiljer sig kraftigt åt mellan Sveriges kommuner. Framför allt var det storstadskommuner i Stockholms län som dominerade bland de kommuner med högst inkomstnivå, medan det framförallt var i glesbygdskommuner som den genomsnittliga inkomstnivån var som lägst (**tabell 5.1**).

Störst var den disponibla inkomsten i Danderyd. Jämfört med Kungsbacka som hamnar på tionde plats av Sveriges alla kommuner var den genomsnittliga inkomsten mer än dubbelt så stor i Danderyd. Framförallt beror det på att inkomstnivån bland män i Danderyd är extremt hög. Men även bland kvinnorna i kommunen är inkomsterna höga. Jämför man

med män i andra kommuner är det bara i Lidingö kommun som de genomsnittliga inkomsterna är högre jämfört med kvinnor i Danderyd.

Lägst disponibel inkomst var det i Högsby kommun följt av Filipstad. Om toppen kan sägas vara starkt Stockholmscentrerad så finns inte riktigt samma koncentration till någon enskild del av landet när det gäller de lägsta inkomsterna. Av de 30 kommuner med lägst disponibel inkomst var 15 Norrlandskommuner medan resten var mer spridda över landet. Gemensamt för de flesta av de kommuner med lägst disponibel inkomst är att de är glesbygdskommuner, 26 av 30 räknas som glest befolkade områden enligt Eurostats klassificering av urbaniseringsgrad

TABELL 5.1 Kommuner med högst och lägst genomsnittlig disponibel inkomst, 2024

Lägst

Kommun	Totalt	Män	Kvinnor	Inkomst-skillnad (%)
Högsby	280 000	304 000	254 000	16,3
Filipstad	282 000	309 000	254 000	17,7
Ljusnarsberg	283 000	313 000	252 000	19,7
Dorotea	284 000	303 000	262 000	13,4
Åsele	287 000	313 000	258 000	17,3
Hällefors	287 000	321 000	250 000	22,1
Strömsund	288 000	304 000	270 000	11,2
Överkalix	290 000	313 000	265 000	15,5
Hultsfred	292 000	322 000	261 000	19,0
Bräcke	292 000	311 000	271 000	12,7

Högst

Kommun	Totalt	Män	Kvinnor	Inkomst-skillnad (%)
Danderyd	1 066 000	1 470 000	690 000	53,1
Lidingö	719 000	913 000	540 000	40,9
Nacka	547 000	642 000	457 000	28,9
Vellinge	546 000	655 000	445 000	32,1
Vaxholm	546 000	670 000	430 000	35,8
Täby	543 000	644 000	446 000	30,8
Lomma	537 000	641 000	440 000	31,4
Ekerö	505 000	582 000	430 000	26,0
Stockholm	476 000	546 000	410 000	24,9
Sollentuna	466 000	527 000	405 000	23,2

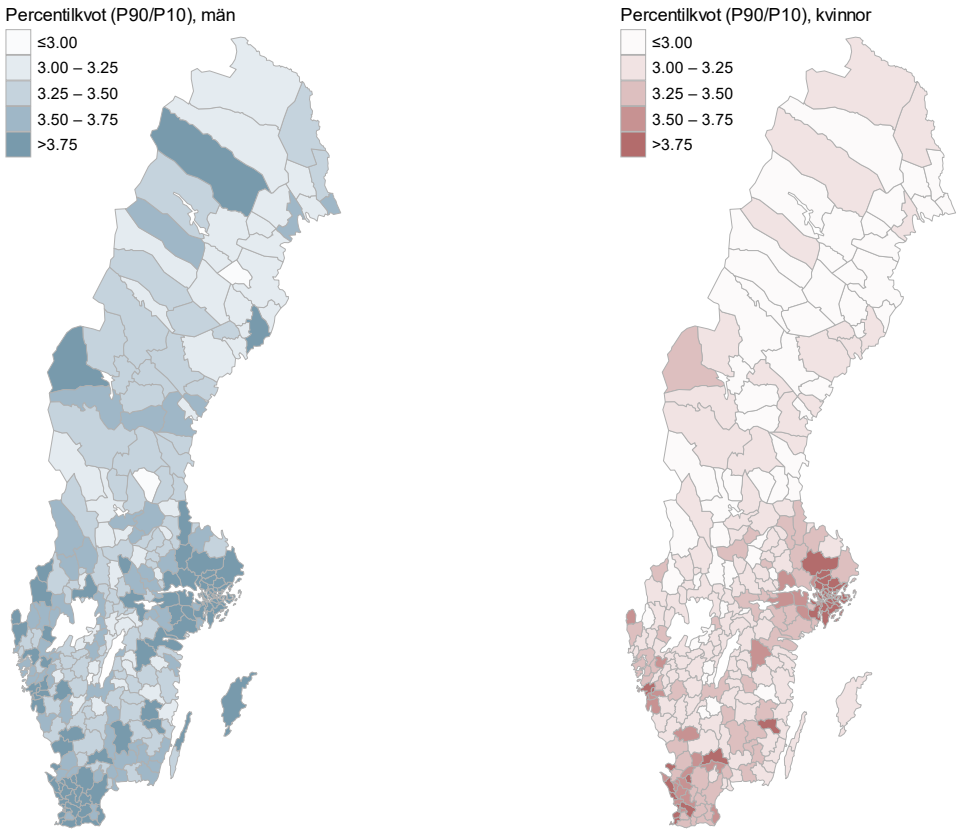
Källa: SCB och egna beräkningar

Ett sätt att beskriva inkomstspridningen är att titta på kvoten mellan P90 och P10. För riket som helhet var den kvoten 4,07 vilket innebär att den tiondelen med högst inkomst hade drygt fyra gånger så stor inkomst som tiondelen med lägst inkomster.

I **diagram 5.5** visas percentilkvoten för män respektive kvinnor i Sveriges kommuner 2024. Ju mörkare färgnyans en kommun har i kartan, desto större var percentilkvoten. Från kartorna kan man utläsa att inkomstspridningen ser ut att vara större i storstadsregionerna för såväl män som kvinnor. Samtidigt framträder tydligt att kvinnor generellt sett har en mindre inkomstspridning.

I och med att de högsta inkomsterna påverkar medelvärdet relativt kraftigt finns en tydlig samvariation mellan en stor percentilkvot och en hög inkomstnivå. Av de tio kommuner med högst percentilkvot var sex av dem kommuner i Stockholms län som även finns på listan över kommuner med högst genomsnittlig disponibel inkomst. I 62 av kommunerna var mäns percentilkvot större än 4, medan det för kvinnor endast var i 28 kommuner som percentilkvoten var större än 4.

DIAGRAM 5.5 Percentilkvot P90/P10, män och kvinnor, uppdelat efter kommun, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

5.1.4 Genomsnittlig inkomst och medianinkomst

Att de allra högsta inkomsterna påverkar beräkningen av de genomsnittliga inkomsterna relativt kraftigt har konstaterats tidigare i rapporten. Ett sätt att undvika det är att i stället jämföra inkomsterna för de mittersta individerna i respektive inkomstfördelning.

I **tabell 5.2** visas inkomstskillnaden mellan kvinnor och män för median- och medelvärde i Sverige och på länsnivå. I samtliga län utom Blekinge ses samma mönster som för Sverige som helhet, det vill säga att medianskillnaden var mindre än skillnaden i genomsnittlig disponibel inkomst. Man kan även konstatera att de län där inkomstskillnaden var som störst, Stockholms och Hallands, var även skillnaden mellan genomsnitt och median störst. Jämför man i stället medianer så var inkomstskillnaden mellan kvinnor och män minst i Jämtlands län, följt av Gotlands och Stockholms län.

TABELL 5.2 Inkomstskillnad (%), efter län, medel och median, 2024

	Inkomstskillnad (%), medelvärde	Inkomstskillnad (%), medianvärde	Skillnad, %-enheter (medel - median)
Riket	**21,6**	**17,6**	**4,0**
Stockholms län	24,6	15,1	9,5
Uppsala län	19,3	18,5	0,8
Södermanlands län	17,6	17,5	0,1
Östergötlands län	21,2	19,2	2,0
Jönköpings län	22,6	18,7	3,8
Kronobergs län	22,6	19,0	3,5
Kalmar län	20,6	19,0	1,5
Gotlands län	14,7	13,2	1,5
Blekinge län	18,9	19,4	-0,5
Skåne län	20,4	17,7	2,7
Hallands län	24,4	19,9	4,5
Västra götalands län	21,4	18,3	3,0
Värmlands län	20,7	18,5	2,2
Örebro län	19,7	18,0	1,6
Västmanlands län	22,2	20,4	1,8
Dalarnas län	18,2	17,9	0,3
Gävleborgs län	18,6	17,8	0,8
Västernorrlands län	18,4	17,0	1,4
Jämtlands län	15,3	12,7	2,5
Västerbottens län	20,2	18,6	1,7
Norrbottens län	19,7	19,1	0,6

Källa: SCB och egna beräkningar

Gör man jämförelsen på kommunal nivå var spridningen ännu större. I **tabell 5.3** jämförs skillnaden i medelvärde och median i kommunerna som har minst och störst inkomstskillnad. Framför allt i de kommuner med störst inkomstskillnad som Danderyd och Lidingö var skillnaden mellan kvinnors och män medianinkomster mindre än hälften så stora som skillnaderna i genomsnittlig inkomst.

TABELL 5.3 Kommuner med minst och störst inkomstskillnad, 2024

Minst

Kommun	Inkomstskillnad (%)		
	Medelvärde (%)	Medianvärde (%)	Differens (%-enheter)
Tomelilla	10,7	21,1	-10,5
Strömsund	11,2	9,8	1,4
Haparanda	11,5	9,4	2,1
Bräcke	12,7	12,8	0,0
Härnösand	13,1	14,4	-1,3
Övertorneå	13,3	11,2	2,1
Dorotea	13,4	11,3	2,1
Härjedalen	14,0	11,1	2,9
Färgelanda	14,3	17,7	-3,4
Dals-Ed	14,4	15,2	-0,8

Störst

Kommun	Inkomstskillnad (%)		
	Medelvärde (%)	Medianvärde (%)	Differens (%-enheter)
Danderyd	53,1	24,8	28,3
Lidingö	40,9	20,4	20,4
Tjörn	37,9	25,5	12,3
Vaxholm	35,8	24,2	11,6
Vellinge	32,1	24,7	7,4
Lomma	31,4	26,7	4,7
Täby	30,8	21,5	9,3
Markaryd	30,3	23,0	7,4
Kungsbacka	29,0	22,3	6,7
Nacka	28,9	17,5	11,4

Källa: SCB och egna beräkningar

5.2 Den demografiska strukturen påverkar inkomstnivån

Den demografiska strukturen, det vill säga befolkningens sammansättning, påverkar inkomstnivån genom flera mekanismer samtidigt.

Ålderssammansättningen har betydelse för inkomstnivån. Inkomsten för en individ följer normalt en tydlig livscykel: den är relativt låg i början av arbetslivet, stiger under yrkesverksamma år och minskar därefter när pensionering och deltidsarbete ökar. En kommun med en stor andel äldre får därför, allt annat lika, en lägre genomsnittlig inkomstnivå än en kommun med en större andel personer i arbetsför ålder – även om personer i samma ålder har samma lön.

Utbildningsnivån har också betydelse för inkomstnivån. En kommun med en hög andel högutbildade har ofta en högre genomsnittlig inkomstnivå än kommuner med en annan utbildningssammansättning. Skillnaden kan dels förklaras av att befolkningen består av en större andel högutbildade, dels av att högutbildade i genomsnitt har en högre lön.

Arbetsmarknaden är också en viktig länk mellan demografisk struktur och inkomstnivå. Demografin kan bidra till att förklara regionala inkomstskillnader, men den kan inte ensam förklara skillnaderna. Även näringsstruktur, lönenivåer och tillgången på kvalificerade arbetstillfällen är viktiga förklaringar.

I **tabell 5.4** nedan sammanfattas hur sammansättningen i ett flertal dimensioner ser ut i de tio kommunerna med störst och minst inkomstskillnad mellan kvinnor och män. I nio av kommunerna med störst inkomstskillnad har kvinnor en högre genomsnittlig disponibel inkomst jämfört med Sverige som helhet. I Danderyd var kvinnors disponibla inkomst mer än dubbelt så stor som genomsnittet för riket som helhet. Undantaget var Kronobergs kommun, där kvinnors disponibla inkomst var 58 000 kronor lägre än genomsnittet för kvinnor i hela Sverige. Det omvända kan vi konstatera för kommunerna med minst inkomstskillnad. Där var kvinnors inkomster i samtliga tio kommuner lägre jämfört med genomsnittet för Sverige som helhet.

I åtta av de tio kommunerna med störst inkomstskillnad var andelen kvinnor i tjänstemannayrken i privat sektor klart över genomsnittet för riket. I de kommuner med minst inkomstskillnad var andelen kvinnor tvärtom lägre än genomsnittet.

Jämför man kommunerna med störst och minst inkomstskillnad när det gäller kvinnors sysselsättningsgrad och genomsnittsålder finns inte något entydigt mönster. Men man kan konstatera att kvinnors sysselsättningsgrad var klart lägre i de kommunerna med minst inkomstskillnad jämfört med de kommunerna med störst inkomstskillnad. Samtidigt var kvinnors genomsnittsålder klart högre.

När det gäller urbaniseringsgrad förekommer både tätt-, medel- och glest befolkade områden förekommer bland kommunerna med störst inkomstskillnad. Däremot var 8 av 10 bland de med minst inkomstskillnad glest befolkade.

TABELL 5.4 Sammansättning i kommuner med störst och minst inkomstskillnad mellan kvinnor och män, 2024

A – Störst inkomstskillnad

	Län	Urbaniserings-grad	Inkomst-skillnad (%)	SKILLNAD JÄMFÖRT MED RIKET				
				Inkomstskillnad (%-enheter)	Disponibel inkomst, kvinnor	Andel sysselsatta, kvinnor	Andel tjänstemän, kvinnor	Ålder, kvinnor
RIKET				**21,6**	**326 000**	**61,7**	**15,1**	**52,0**
Danderyd	Stockholm	Tätbefolkat	53,1	+31,5	+364000	-0,2	+14,9	+2,6
Lidingö	Stockholm	Tätbefolkat	40,9	+19,3	+214000	+0,6	+11,6	+2,4
Tjörn	Västra Götaland	Glest befolkat	37,9	+16,2	+10000	-2,7	-2,0	+5,1
Vaxholm	Stockholm	Medelbefolkat	35,8	+14,2	+104000	+1,9	+9,3	+3,5
Vellinge	Skåne	Medelbefolkat	32,1	+10,5	+119000	+1,1	+8,3	+3,6
Lomma	Skåne	Medelbefolkat	31,4	+9,8	+114000	+1,5	+9,4	+4,0
Täby	Stockholm	Tätbefolkat	30,8	+9,1	+120000	+3,7	+15,9	+0,6
Markaryd	Kronoberg	Glest befolkat	30,3	+8,7	-58000	-6,9	-6,4	+3,4
Kungsbacka	Halland	Medelbefolkat	29,0	+7,4	+59000	+5,0	+6,8	+1,9
Nacka	Stockholm	Medelbefolkat	28,9	+7,3	+131000	+5,8	+14,1	-0,5

B – Minst inkomstskillnad

	Län	Urbaniserings-grad	Inkomst-skillnad (%)	SKILLNAD JÄMFÖRT MED RIKET				
				Inkomstskillnad (%-enheter)	Disponibel inkomst, kvinnor	Andel sysselsatta, kvinnor	Andel tjänstemän, kvinnor	Ålder, kvinnor
RIKET				**21,6**	**326 000**	**61,7**	**15,1**	**52,0**
Tomelilla	Skåne	Glest befolkat	10,7	-10,9	-8 000	-5,5	-7,7	+3,1
Strömsund	Jämtland	Glest befolkat	11,2	-10,4	-56 000	-5,7	-9,5	+5,6
Haparanda	Norrbotten	Medelbefolkat	11,5	-10,2	-47 000	-11,8	-11,0	+6,6
Bräcke	Jämtland	Glest befolkat	12,7	-8,9	-55 000	-5,2	-10,8	+6,0
Härnösand	Västernorrland	Medelbefolkat	13,1	-8,5	-40 000	-7,2	-7,8	+4,0
Övertorneå	Norrbotten	Glest befolkat	13,3	-8,3	-48 000	-11,1	-11,2	+8,3
Dorotea	Västerbotten	Glest befolkat	13,4	-8,2	-64 000	-7,7	-10,4	+6,7
Härjedalen	Jämtland	Glest befolkat	14,0	-7,6	-27 000	-0,8	-6,8	+4,3
Färgelanda	Västra Götaland	Glest befolkat	14,3	-7,3	-47 000	-4,0	-9,6	+3,8
Dals-Ed	Västra Götaland	Glest befolkat	14,4	-7,2	-38 000	-4,9	-7,1	+5,2

Källa: SCB och egna beräkningar

I följande avsnitt kommer sammansättningen på geografisk nivå avseende ålder, utbildning och arbetsmarknadsstatus beskrivas mer ingående.

5.2.2 Befolkningens ålderssammansättning varierar mellan Sveriges kommuner

Ålderssammansättningen varierar mellan Sveriges kommuner. Det tydligaste mönstret är att de som lever i storstads- och universitetskommuner tenderar att vara yngre, medan många mindre landsbygds- och glesbygdskommuner har en betydligt äldre befolkning. Genomsnittsåldern i riket som helhet 2024 var 51,2 år (viktigt att notera att befolkningen fortfarande är avgränsad till individer 20 år och äldre). Uppdelat efter kön är den genomsnittliga åldern 50,4 år för män och 52,0 år för kvinnor.

Beräkningarna av genomsnittsåldern i **tabell 5.5** visar att det fanns stora skillnader mellan kommunerna. Yngsta var befolkningen i Sundbyberg (45,9 år) och äldst var den i Borgholm (60,2 år), vilket innebär en skillnad på 14,3 år. Av tabell 5.5 framgår även att genomsnittsåldern genomgående var högre bland kvinnor än bland män, vilket förklaras av att kvinnor har en längre medellivslängd än män.

TABELL 5.5 Kommuner med lägst och högst genomsnittsålder, 2024

Lägst

	Ålder, medelvärde		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Sundbyberg	45,9	45,3	46,4
Solna	46,8	45,7	47,9
Lund	47,1	46,4	47,8
Göteborg	47,3	46,5	48,0
Uppsala	47,3	46,9	47,8
Malmö	47,3	46,8	47,9
Umeå	47,8	47,1	48,4
Haninge	48,1	47,4	48,8
Stockholm	48,3	47,6	48,9
Knivsta	48,3	48,1	48,6

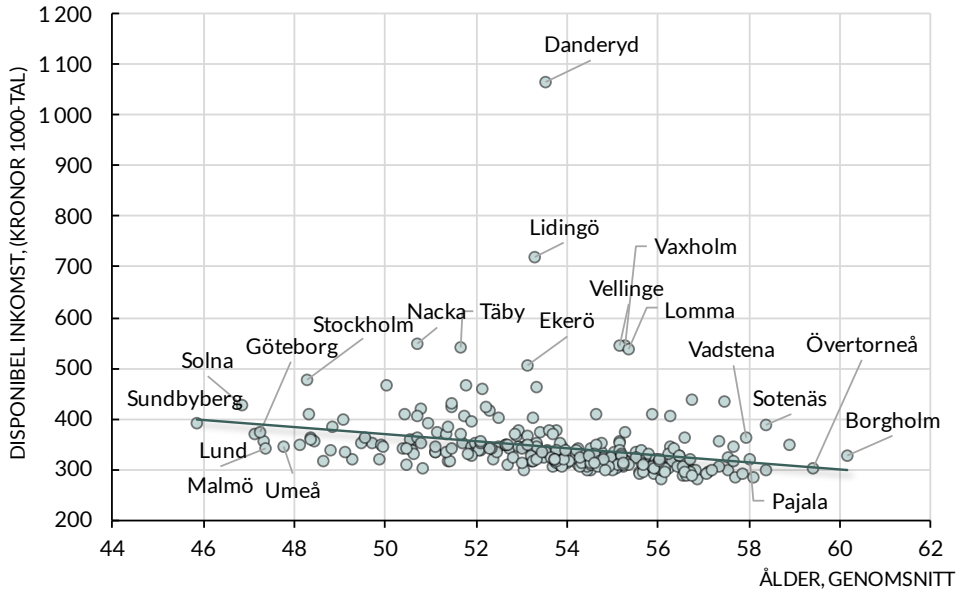
Högst

	Ålder, medelvärde		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Borgholm	60,2	59,2	61,1
Övertorneå	59,4	58,6	60,3
Simrishamn	58,9	58,1	59,7
Gullspång	58,4	57,9	58,9
Sotenäs	58,4	57,2	59,6
Dorotea	58,1	57,6	58,7
Pajala	58,0	57,3	58,9
Vadstena	57,9	56,9	58,9
Överkalix	57,8	56,7	59,1
Ljusnarsberg	57,7	56,9	58,5

Källa: SCB och egna beräkningar

I **diagram 5.6** har varje kommun plottats ut med genomsnittsålder på x-axeln och genomsnittlig disponibel inkomst på y-axeln. Av diagrammet framgår att det finns en negativ samvariation mellan ålder och inkomst i en kommun. Ju högre genomsnittsålder, desto lägre genomsnittlig disponibel inkomst. Samtidigt finns det ett antal kommuner som avviker från detta mönster, vilket visar att det finns andra faktorer som påverkar de regionala skillnaderna i disponibel inkomst.

DIAGRAM 5.6 Genomsnittsålder och genomsnittlig disponibel inkomst i kommunerna, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

5.2.3 Befolkningens utbildningsnivå varierar mellan Sveriges kommuner

Utbildningsnivån är en annan viktig faktor som påverkar den genomsnittliga inkomstnivån. Utbildningssammansättningen varierar tydligt mellan Sveriges kommuner. Storstäder, storstadsnära kommuner och universitetsorter har generellt en högre andel invånare med eftergymnasial utbildning, medan landsbygdskommuner oftare har en större

andel med gymnasial eller förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. Skillnaderna hänger bland annat samman med tillgången till högre utbildning, arbetsmarknadens struktur och att unga och högutbildade ofta flyttar till större städer och universitetsorter.

Utbildningssammansättningen kan mätas på olika sätt. Ett vanligt mått är att beräkna andelen av befolkningen inom olika utbildningsnivåer, exempelvis andelen med förgymnasial, gymnasial respektive eftergymnasial utbildning.

I detta avsnitt används även ett kompletterande mått i form av det genomsnittliga antalet utbildningsår bland befolkningen i varje kommun. Antalet utbildningsår skattas genom att individens högsta uppnådda utbildningsnivå omvandlas till ett motsvarande antal utbildningsår.

Utbildningsår beräknas för varje individ utifrån dennes utbildningsnivå enligt SUN2020. För en individ med grundskoleutbildning motsvarar detta 9 år, medan en person som har slutfört en treårig gymnasieutbildning motsvarar 12 år. I appendix finns en fullständig beskrivning av hur antalet utbildningsår beräknats utifrån respektive utbildningsnivå.

Det bör påpekas att även om information om utbildningens längd i viss mån går att utläsa ur SUN2020, är denna typ av skattning inte helt oproblematisk. Detta gäller särskilt individer med de högsta utbildningsnivåerna, där sambandet mellan utbildningens formella längd och det faktiska antalet år som individen studerar kan antas vara svagare. Det genomsnittliga antalet utbildningsår i Sverige uppgår totalt till 12,5 år.

Beräkningarna av det genomsnittliga antalet utbildningsår i **tabell 5.6** visar att det finns relativt stora skillnader mellan kommunerna. I Gnosjö uppgick det genomsnittliga antalet utbildningsår till 11,2 år, medan motsvarande genomsnitt i Danderyd var 14,3 år. Skillnaden blir ännu tydligare när andelen av befolkningen med eftergymnasial utbildning jämförs. I Gnosjö hade 21,8 procent av befolkningen en eftergymnasial utbildning, jämfört med 71,4 procent i Danderyd.

TABELL 5.6 Kommuner efter utbildningsår (medelvärde), andel eftergymnasial respektive gymnasial utbildning, 2024

Minst

	Utbildningsår, medelvärde	Eftergymnasial utbildning (%)	Gymnasial utbildning (%)
Gnosjö	11,2	21,8	49,6
Filipstad	11,2	19,3	54,2
Ljusnarsberg	11,2	20,0	55,3
Hultsfred	11,3	22,5	50,4
Vansbro	11,3	21,2	54,9
Eda	11,3	19,8	51,0
Gullspång	11,3	21,6	52,2
Hylte	11,3	23,1	49,6
Svenljunga	11,3	22,5	51,0
Markaryd	11,3	21,8	51,4

Störst

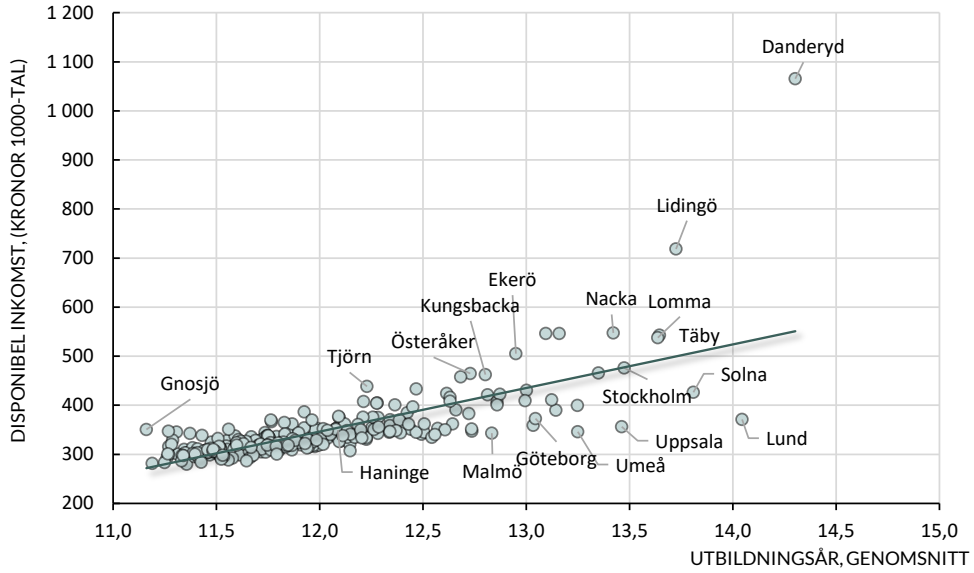
	Utbildningsår, medelvärde	Eftergymnasial utbildning (%)	Gymnasial utbildning (%)
Danderyd	14,3	71,4	22,6
Lund	14,0	67,8	23,8
Solna	13,8	63,4	27,1
Lidingö	13,7	63,1	28,8
Täby	13,6	60,8	31,5
Lomma	13,6	61,2	30,3
Stockholm	13,5	59,4	29,5
Uppsala	13,5	57,1	32,2
Nacka	13,4	57,8	32,9
Sollentuna	13,3	56,6	32,3

Källa: SCB och egna beräkningar

I **diagram 5.7** plottas genomsnittliga antalet utbildningsår mot genomsnittlig disponibel inkomst för varje kommun. Av diagrammet framgår en positiv samvariation: ju fler

utbildningsår befolkningen i kommunen har, desto högre är den genomsnittliga disponibla inkomsten. I intervallet 11,2–12,8 utbildningsår är denna samvariation särskilt tydlig.

DIAGRAM 5.7 Genomsnitt av utbildningsår och disponibel inkomst i kommunerna, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

Utbildningssammansättningen varierar inte bara mellan Sveriges kommuner, utan även mellan könen. Av **tabell 5.7** framgår att det var tydliga skillnader i utbildningsnivå mellan kvinnor och män. Bland kvinnor hade en större andel av befolkningen en eftergymnasial utbildning jämfört med män. När måttet genomsnittligt antal utbildningsår jämförs var skillnaden däremot mindre. En möjlig förklaring är att det finns fler äldre kvinnor och att äldre personer generellt har en lägre utbildningsnivå.

TABELL 5.7 Skillnad mellan kvinnor och män i utbildningsår (medelvärde), andel med eftergymnasial respektive gymnasial utbildning, 2024

Minst

	Skillnad (Kvinnor-Män)		
	Utbildningsår	Eftergymnasial (%-enheter)	Gymnasial (%-enheter)
Danderyd	-0,1	1,3	-0,6
Solna	0,0	3,3	-2,4
Lund	0,0	4,8	-3,4
Linköping	0,1	4,2	-4,0
Lidingö	0,1	4,3	-2,2
Täby	0,1	4,7	-3,5
Lomma	0,1	5,7	-5,7
Karlskrona	0,2	7,7	-7,9
Göteborg	0,2	6,4	-4,7
Mölndal	0,2	7,8	-5,7

Störst

	Skillnad (Kvinnor-Män)		
	Utbildningsår	Eftergymnasial (%-enheter)	Gymnasial (%-enheter)
Jokkmokk	0,9	22,4	-18,1
Ydre	0,8	16,7	-5,9
Krokom	0,8	17,1	-11,2
Åre	0,8	18,9	-12,5
Sävsjö	0,8	14,7	-5,6
Orust	0,7	16,2	-8,1
Arjeplog	0,7	17,5	-12,0
Vårgårda	0,7	16,3	-9,0
Ovanåker	0,7	14,7	-6,6
Habo	0,7	16,0	-10,6

Källa: SCB och egna beräkningar

Tabell 5.7 visar att det finns relativt stora könsskillnader mellan kommunerna. Danderyd hade den minsta skillnaden i andelen med eftergymnasial utbildning, där kvinnornas andel var 1,3 procentenheter högre än männens. I Jokkmokk var skillnaden i utbildningsår 0,9 år och skillnaden i eftergymnasial utbildning 22,4 procentenheter.

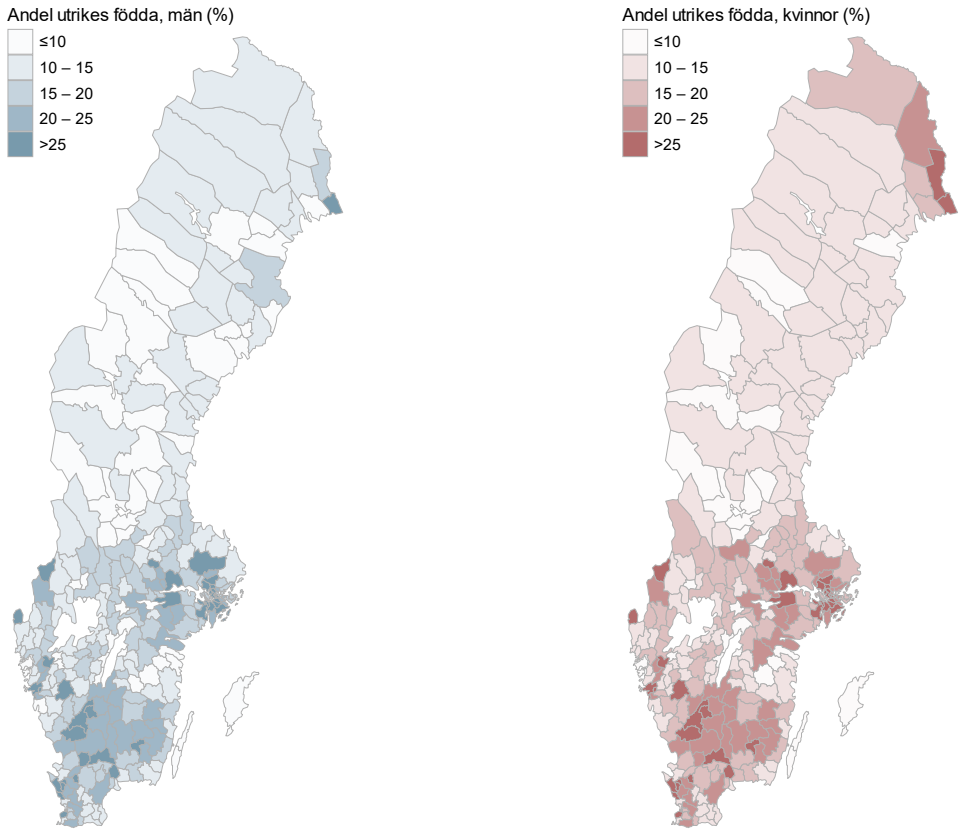
5.2.4 Andelen utrikes födda varierar mellan Sveriges kommuner

I kapitel två beskrevs hur inkomsternas nivå och skillnaden mellan kvinnor och män skiljer sig åt mellan inrikes och utrikes födda. De disponibla inkomsterna är i genomsnitt klart högre bland inrikes födda samtidigt som skillnaden mellan kvinnor och män är större jämfört med utrikes födda.

I Sverige som helhet var 22,9 procent av befolkningen 20 år och äldre utrikes född 2024. Det var dock stora skillnader mellan kommunerna, vilket visas i kartorna i **diagram 5.8**. Ju större andel av befolkningen i en kommun som är utrikes född, desto mörkare färgnyans har kommunen.

I merparten av Sveriges kommuner, 240 av 290, var andelen utrikes födda lägre än genomsnittet för riket. I 38 av kommunerna var andelen utrikes födda mindre än 10 procent. Samtidigt bodde mer än var fjärde utrikes född i Sverige i någon av de tre storstadskommunerna Stockholm, Göteborg eller Malmö.

DIAGRAM 5.8 Andel utrikes födda i befolkningen 20+ år, uppdelat efter kommun, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

Minst andel utrikes födda 2024 var det i Öckerö kommun följt av Vilhelmina, där var 6,8 respektive 7,1 procent av befolkningen utrikes född (**tabell 5.8**). Av de tio kommuner med lägst andel utrikes föddas tillhörde fem något av norrlandslänen. Högst var andelen i två

kommuner i Stockholms län, Botkyrka och Södertälje, där andelen utrikes födda var mer än 50 procent 2024.

Jämför man kvinnor och män så framgår att det var störst skillnader i ett antal kommuner i Norrbottens län. I Övertårneå, Haparanda och Pajala var andelen utrikes födda kvinnor mer än 10 procentenheter högre jämfört med andelen bland män. En stor del av de utrikes födda i dessa kommuner är födda i Finland.

TABELL 5.8 Kommuner med lägst och högst andel utrikes födda, 2024

Lägst

	Utrikes födda Båda könen	Utrikes födda Män (%)	Utrikes födda Kvinnor (%)
Öckerö	6,8	6,5	7,2
Vilhelmina	7,1	6,7	7,6
Rättvik	7,3	7,2	7,4
Lekeberg	7,4	7,1	7,7
Söderköping	7,4	7,0	7,7
Gagnef	7,4	7,0	7,8
Piteå	7,5	7,0	7,9
Dorotea	7,6	6,3	9,1
Krokom	7,8	7,1	8,4
Ovanåker	7,9	7,6	8,3

Högst

	Utrikes födda Båda könen	Utrikes födda Män (%)	Utrikes födda Kvinnor (%)
Botkyrka	53,4	53,9	52,9
Södertälje	51,4	51,7	51,1
Haparanda	45,0	39,0	51,5
Sigtuna	45,0	45,5	44,5
Järfälla	43,1	43,5	42,6
Burlöv	42,6	43,7	41,6
Upplands Väsby	42,2	42,5	41,9
Malmö	40,9	41,7	40,1
Upplands-Bro	40,2	40,6	39,8
Sundbyberg	38,3	38,2	38,5

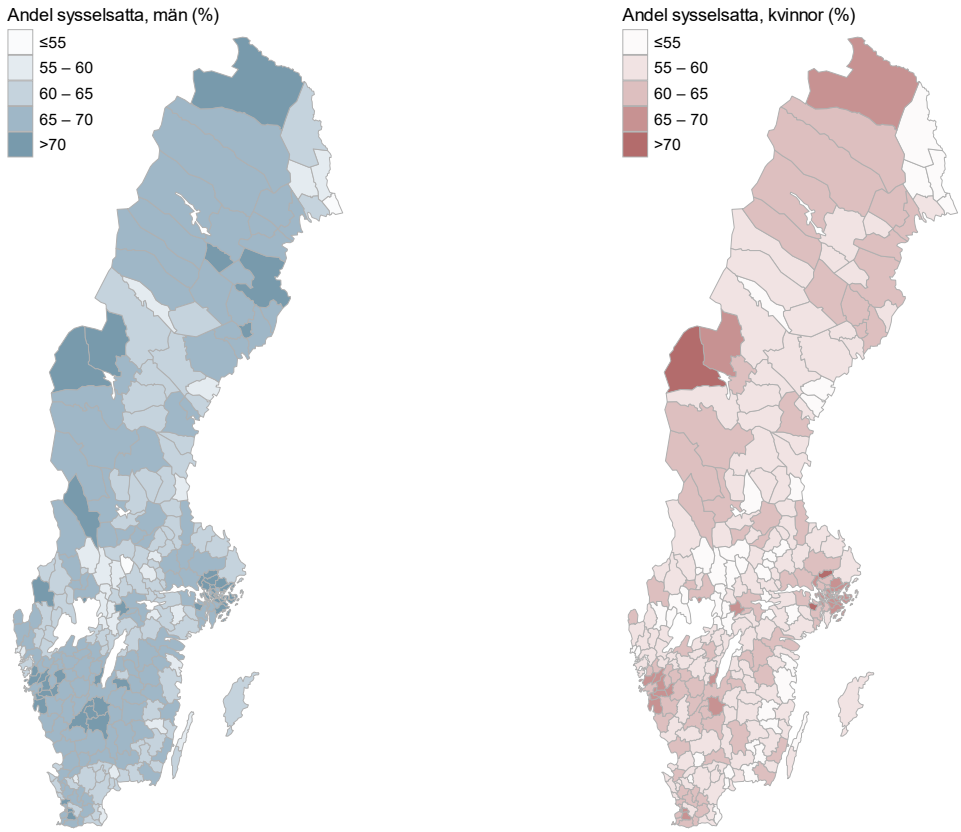
Källa: SCB och egna beräkningar

5.2.5 Arbetsmarknadsstatus på regional nivå

I kapitel två beskrevs skillnader i inkomsternas nivå och könsskillnader bland olika grupper på arbetsmarknaden. En tydlig skiljelinje går då att notera mellan de som är sysselsatta och de som inte är sysselsatta. På regional nivå finns relativt stora skillnader i andelen av befolkningen som är sysselsatt.

Diagram 5.9 visar andelen sysselsatta kvinnor och män i befolkningen i Sveriges kommuner 2024. För Sverige som helhet var sysselsättningsgraden 67,2 procent för män och 61,7 för kvinnor. Kartdiagrammet visar att sysselsättningsgraden varierar både mellan könen och mellan Sveriges kommuner, vilket indikerar förekomsten av såväl köns- som regionala skillnader. Ju större andel av befolkningen i en kommun som var sysselsatt 2024, desto mörkare färgnyans har kommunen.

DIAGRAM 5.9 Andel sysselsatta i befolkningen 20+ år, uppdelat efter kommun, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

Från **tabell 5.9** framgår att andelen sysselsatta varierar mellan Sveriges kommuner. I Haparanda uppgick andelen sysselsatta till 51,5 procent, medan motsvarande andel i Knivsta var 74,9 procent.

TABELL 5.9 Kommuner med minst och störst andel sysselsatta, 2024

Minst

	Sysselsatta Båda könen (%)	Sysselsatta Män (%)	Sysselsatta Kvinnor (%)
Haparanda	51,5	53,1	49,9
Ljusnarsberg	51,8	54,2	49,2
Gullspång	52,4	56,5	48,1
Hällefors	52,4	55,5	49,1
Filipstad	52,5	55,4	49,7
Flen	53,2	56,5	49,7
Simrishamn	54,1	57,1	51,2
Högsby	54,3	57,8	50,8
Övertorneå	54,6	58,1	50,6
Borgholm	54,7	58,7	50,8

Störst

	Sysselsatta Båda könen (%)	Sysselsatta Män (%)	Sysselsatta Kvinnor (%)
Knivsta	74,9	76,9	72,9
Åre	73,3	75,2	71,2
Sundbyberg	72,6	74,3	71,0
Nykvarn	71,8	73,5	70,1
Habo	71,6	74,3	68,8
Krokom	71,1	73,6	68,4
Vallentuna	70,9	72,9	68,9
Mölndal	70,9	73,2	68,6
Härryda	70,7	73,0	68,5
Svedala	70,4	72,3	68,6

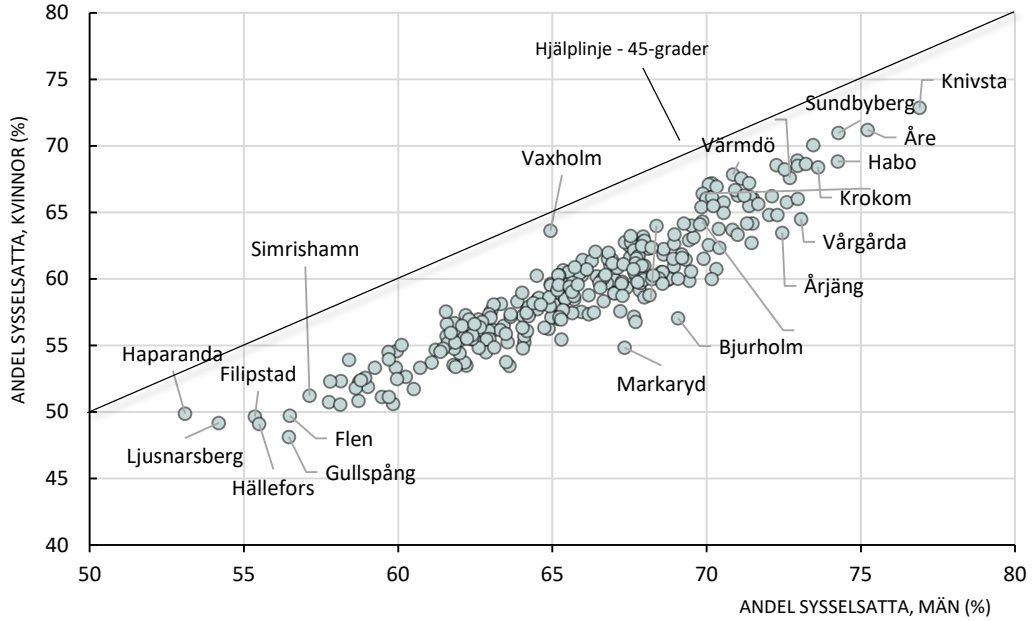
Källa: SCB och egna beräkningar

I samtliga kommuner var sysselsättningsgraden högre bland män än bland kvinnor. **Diagram 5.10** visar andelen sysselsatta män på x-axeln respektive kvinnor på y-axeln för varje kommun. I diagrammet finns en hjälplinje med en lutning på 45 grader. Med hjälp av linjen kan man avgöra hur andelen sysselsatta kvinnor och män inom en kommun förhåller sig till varandra. En punkt som ligger på linjen visar att sysselsättningsgraden är

lika för kvinnor och män. En punkt som ligger under hjälplinjen indikerar att andelen sysselsatta män är högre än andelen sysselsatta kvinnor.

Av diagrammet framgår att sysselsättningsgraden till stor del samvarierar mellan könen. Kvinnors sysselsättningsgrad tenderar generellt att ligga 4–8 procentenheter lägre än männens, där samtliga kommuner ligger under hjälplinjen. Ett undantag är Vaxholms kommun, där skillnaden var mindre. Detta kan observeras i punkten i mitten av diagrammet, nära referenslinjen. Där uppgick skillnaden till 1,3 procentenheter, med en sysselsättningsgrad på 64,9 procent bland män och 63,6 procent bland kvinnor.

DIAGRAM 5.10 Andelen sysselsatta män (x-axel) respektive kvinnor (y-axel) i kommunerna, 2024

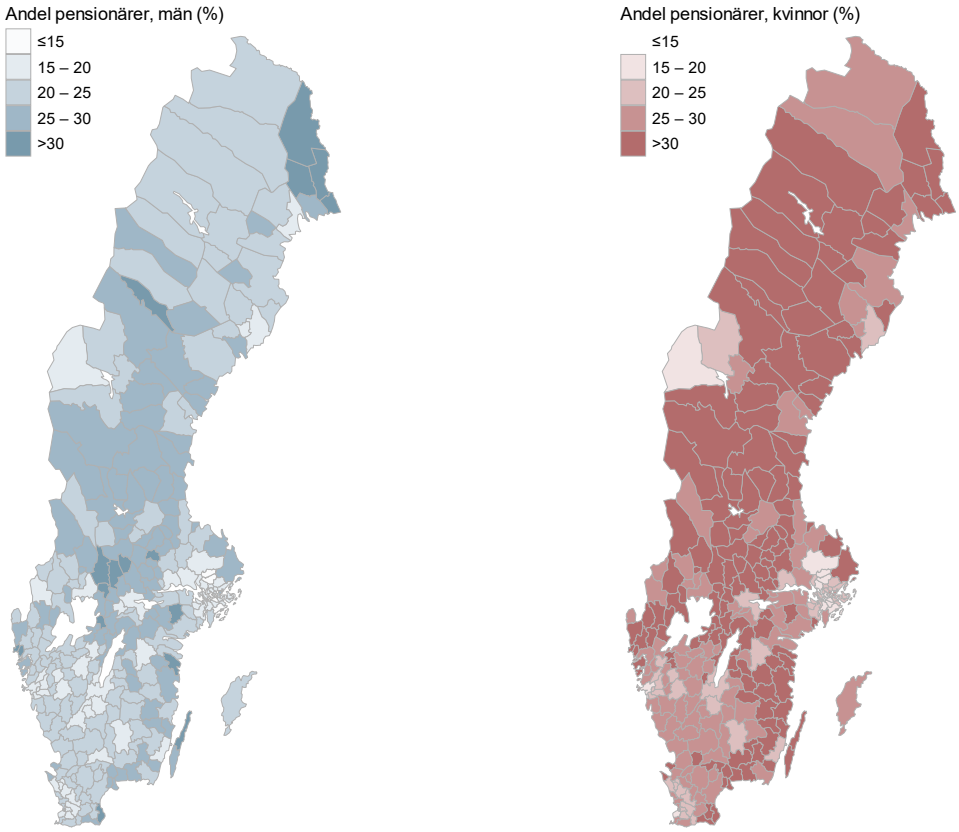

Källa: SCB och egna beräkningar

Generellt sett så är inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män större bland sysselsatta jämfört med icke-sysselsatta. En grupp som inte följer det mönstret är pensionärer. Jämfört med de andra grupperna som inte är sysselsatta har pensionärerna högre inkomster och även större skillnader mellan kvinnor och män. Deras inkomster kommer i huvudsak från pensionssystemet och kan därmed, åtminstone delvis, ses som en återspegling av individernas tidigare sysselsättning.

Diagram 5.11 visar andelen kvinnor och män i befolkningen som är pensionärer i Sveriges kommuner 2024. För Sverige som helhet var andelen pensionärer 20,0 procent för män och 25,0 för kvinnor. Kartdiagrammet visar att andelen pensionärer varierar både mellan könen och mellan Sveriges kommuner. Ju större andel av befolkningen i en kommun som var pensionärer, desto mörkare färgnyans har kommunen.

DIAGRAM 5.11 Andel pensionärer i befolkningen 20+ år, efter kommun, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

Tabell 5.10 visar att det var stor skillnad mellan kommuner med högst respektive lägst andel pensionärer. I Sundbyberg uppgick andelen pensionärer till 14,1 procent, medan motsvarande andel i Övertorneå var 36,9 procent. Generellt var andelen pensionärer högre bland kvinnor än bland män vilket kan förklaras av att kvinnor har längre medellivslängd än män. Tabell 5.10 blir delvis en spegelbild av den tidigare visade tabellen 5.5 om genomsnittsålder.

TABELL 5.10 Kommuner med minst och störst andel pensionärer, 2024

Minst

	Pensionärer Båda könen (%)	Pensionärer Män (%)	Pensionärer Kvinnor (%)
Sundbyberg	14,1	12,7	15,6
Knivsta	15,4	13,9	17,0
Solna	16,4	13,8	19,0
Sigtuna	16,9	14,5	19,4
Stockholm	17,0	15,0	18,9
Huddinge	17,0	15,2	18,8
Haninge	17,1	15,0	19,2
Göteborg	17,1	15,1	19,1
Malmö	17,1	15,3	18,9
Upplands-Bro	17,3	15,2	19,6

Störst

	Pensionärer Båda könen (%)	Pensionärer Män (%)	Pensionärer Kvinnor (%)
Övertorneå	36,9	32,7	41,7
Borgholm	36,7	32,9	40,5
Överkalix	36,2	32,5	40,3
Sotenäs	36,0	32,6	39,5
Haparanda	35,9	32,4	39,7
Simrishamn	35,8	33,0	38,5
Lysekil	35,3	32,3	38,2
Ljusnarsberg	35,1	32,6	37,9
Dorotea	35,0	32,7	37,8
Gullspång	34,7	32,3	37,2

Källa: SCB och egna beräkningar

5.2.6 Skillnader i sammansättningen av sysselsatta - anställda

Även inom gruppen sysselsatta varierar inkomstens nivå och inkomstskillnadens storlek relativt kraftigt, vilket beskrivits i kapitel 2. Hur gruppen sysselsatta är sammansatt på regional nivå har alltså betydelse för hur inkomsternas nivå och skillnaden mellan kvinnor och män ser ut.

Merparten av de sysselsatta är anställda. Inkomstnivån skiljer sig dock åt mellan anställda i privat och offentlig sektor, och även mellan arbetare och tjänstemän i privat sektor. På regional nivå finns stora variationer i de anställdas fördelning mellan och inom sektorerna.

I **tabell 5.11** visas kommuner med minst och störst andel anställda i privat sektor. Av tabellen framgår att kommunerna med störst andel sysselsatta i privat sektor är koncentrerade till Stockholms kranskommuner. Kommunerna med lägst andel sysselsatta i privat sektor sammanfaller till stor del med kommunerna med högst andel pensionärer, se tabell 5.10.

TABELL 5.11 Kommuner med minst och störst andel anställda privat sektor, 2024

Minst

	Anställda i privat sektor (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Övertorneå	17,8	23,2	11,7
Borgholm	19,5	25,1	14,1
Åsele	19,7	27,4	11,3
Karlsborg	20,5	25,4	15,3
Haparanda	21,7	27,1	15,9
Överkalix	22,2	30,1	13,5
Härnösand	22,7	29,7	15,7
Strömsund	22,8	30,3	14,4
Högsby	22,9	32,3	13,1
Sollefteå	23,0	31,3	14,5

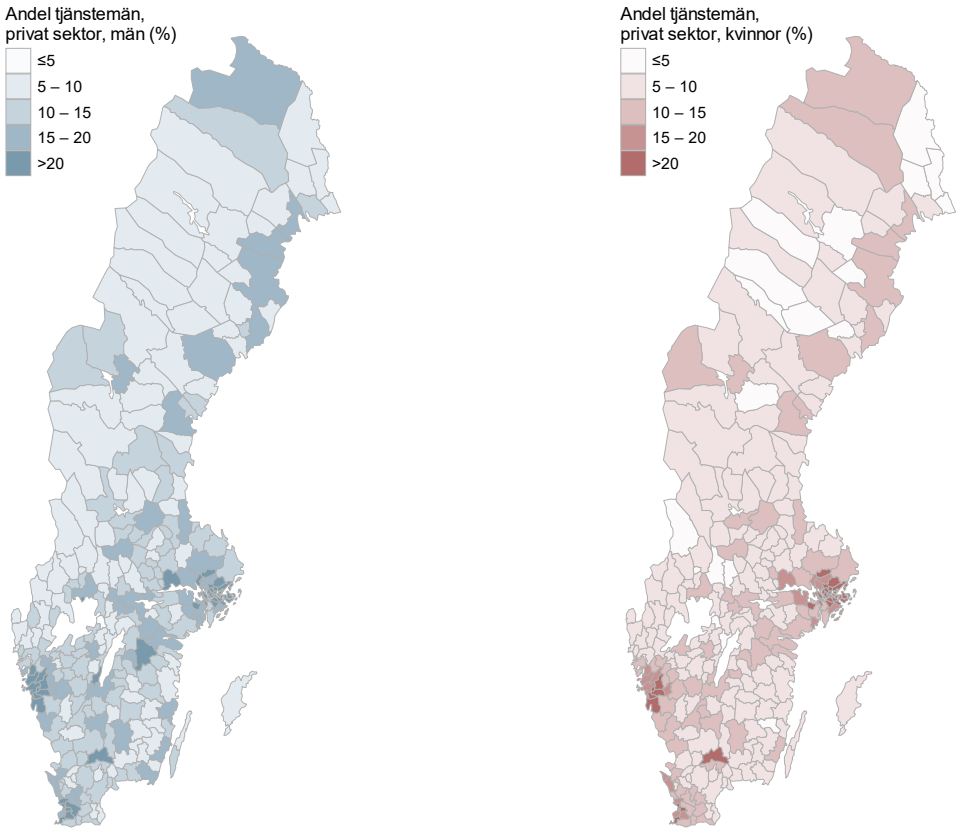
Störst

	Anställda i privat sektor (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Sundbyberg	47,1	51,7	42,5
Upplands Väsby	45,2	50,5	39,9
Solna	44,7	49,3	40,2
Nykvarn	44,4	51,6	37,0
Sollentuna	43,9	47,8	39,9
Haninge	43,8	49,1	38,3
Sigtuna	43,2	49,3	36,8
Järfälla	43,1	49,5	36,7
Täby	43,1	45,8	40,5
Vallentuna	43,0	47,5	38,5

Källa: SCB och egna beräkningar

De anställda inom privat sektor kan även delas upp i arbetare och tjänstemän. **Diagram 5.12** visar andelen kvinnor och män i befolkningen som är tjänstemän inom privat sektor i Sveriges kommuner 2024. För Sverige som helhet uppgick andelen till 18,7 procent bland män och 15,1 procent bland kvinnor. Kartdiagrammet visar att andelen tjänstemän inom privat sektor varierar både mellan könen och mellan Sveriges kommuner. Ju större andel av befolkningen i en kommun som var anställd i privat sektor, desto mörkare färgnyans har kommunen.

DIAGRAM 5.12 Andel tjänstemän i privat sektor i befolkningen 20+ år, efter kommun, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

Av **tabell 5.12** framgår att kommunerna med högst andel sysselsatta tjänstemän i privat sektor till stor del var koncentrerade till Stockholm och dess kranskommuner. Undantagen var Lomma och Mölndal. Kommunerna med lägst andel sysselsatta tjänstemän i privat sektor finns exempelvis i Norrbottens och Västerbottens län. Överkalix, Övertorneå och Haparanda samt Sorsele och Åsele hörde till de kommunerna med lägst andel sysselsatta.

TABELL 5.12 Kommuner med minst och störst andel tjänstemän i privat sektor, 2024

Minst

	Anställda, tjänstemän i privat sektor (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Överkalix	4,5	5,1	3,8
Högsby	4,5	5,2	3,8
Gullspång	4,5	4,7	4,3
Åsele	4,5	6,1	2,9
Övertorneå	4,8	5,6	3,8
Karlsborg	4,9	5,6	4,2
Sorsele	5,0	5,6	4,2
Vilhelmina	5,2	6,4	3,9
Haparanda	5,2	6,3	4,1
Eda	5,3	5,4	5,1

Störst

	Anställda, tjänstemän i privat sektor (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Solna	33,7	36,6	30,8
Täby	32,3	33,7	31,0
Danderyd	31,0	32,0	29,9
Sundbyberg	30,7	32,3	29,1
Nacka	29,8	30,5	29,2
Sollentuna	29,2	30,8	27,6
Lidingö	27,6	28,7	26,6
Lomma	27,6	31,0	24,4
Stockholm	27,5	28,7	26,3
Mölndal	26,9	30,1	23,7

Källa: SCB och egna beräkningar

Av **tabell 5.13** framgår att kommunerna med lägst andel sysselsatta arbetare i privat sektor till stor del var koncentrerade till Stockholm och dess kranskommuner. Undantagen var

Lomma och Vellinge. Bjuv var den kommun som har störst andel sysselsatta arbetare i privat sektor, 29,8 procent, följt av Gnosjö och Gislaved. Även gruvorterna Gällivare och Kiruna återfinns bland kommunerna med störst andel sysselsatta arbetare i privat sektor.

TABELL 5.13 Kommuner med minst och störst andel arbetare i privat sektor, 2024

Minst

	Anställda, arbetare i privat sektor (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Danderyd	5,6	6,1	5,1
Lomma	6,7	9,2	4,3
Lidingö	8,8	10,4	7,4
Lund	9,3	11,8	7,0
Vellinge	9,7	11,4	8,0
Vaxholm	10,4	11,3	9,5
Täby	10,8	12,0	9,5
Solna	11,1	12,7	9,4
Nacka	12,3	14,0	10,6
Ekerö	12,5	15,1	9,8

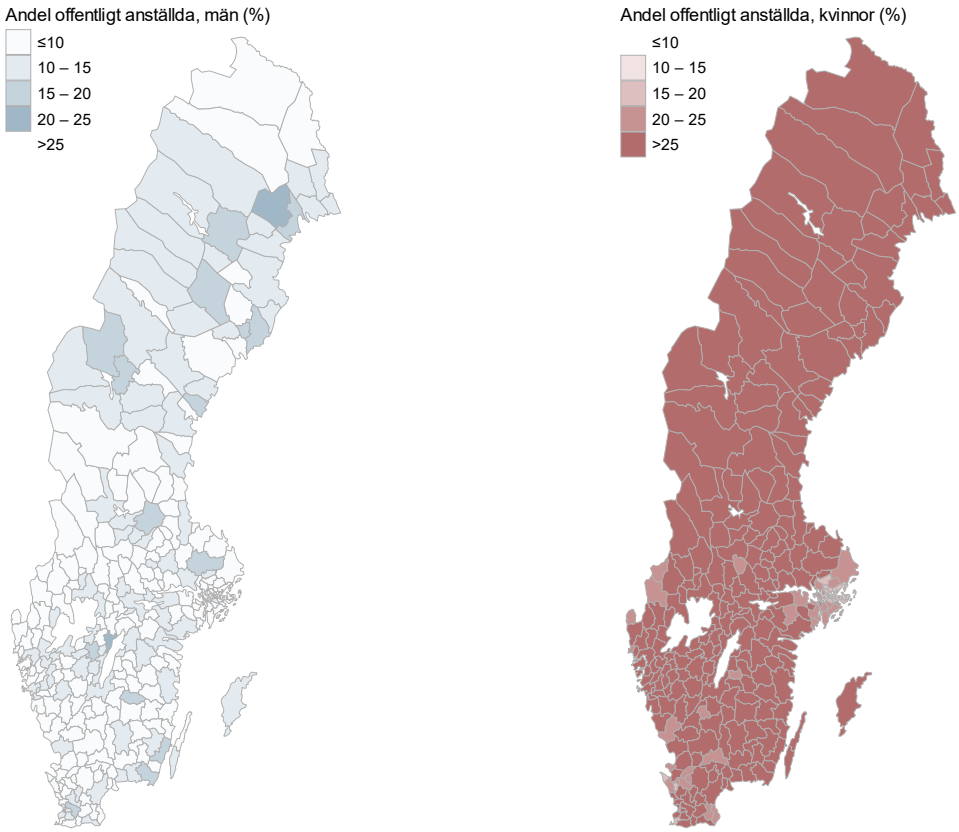
Störst

	Anställda, arbetare i privat sektor (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Bjuv	29,8	36,8	22,3
Gnosjö	28,3	36,5	19,5
Gislaved	27,1	36,0	17,5
Åstorp	27,0	34,8	18,8
Uppvidinge	26,7	35,4	16,9
Vaggeryd	26,4	34,6	17,7
Gällivare	26,1	34,0	17,5
Hylte	25,8	34,9	16,0
Sigtuna	25,6	31,4	19,5
Kiruna	25,5	32,6	17,4

Källa: SCB och egna beräkningar

Diagram 5.13 visar den tydliga könsuppdelningen bland anställda inom offentlig sektor i Sveriges kommuner 2024. För Sverige som helhet uppgick andelen sysselsatta inom offentlig sektor till 10,7 procent bland män och 26,8 procent bland kvinnor. Kartdiagrammet visar samtidigt på en relativt liten variation mellan Sveriges kommuner. Ju större andel av befolkningen i en kommun som var anställd i offentlig sektor, desto mörkare färgnyans har kommunen.

DIAGRAM 5.13 Andel anställda i offentlig sektor i befolkningen 20+ år, efter kommun, 2024

Källa: SCB och egna beräkningar

I **tabell 5.14** visas kommuner med minst och störst andel anställda i offentlig sektor. Av tabellen framgår att kommunerna med störst andel sysselsatta i offentlig sektor i flera fall sammanfaller med kommuner där Försvarsmakten har större fasta verksamheter, exempelvis Östersund, Boden, Karlskrona och Eksjö. Men även med kommuner där sjukvården är en viktig offentlig arbetsgivare, exempelvis Umeå. Kommunerna med lägst andel sysselsatta i offentlig sektor sammanfaller till stor del med kommunerna med högst andel sysselsatta i privat sektor och visar på en tydlig geografisk koppling till Stockholms kranskommuner.

TABELL 5.14 Kommuner med minst och störst andel anställda i offentlig sektor, 2024

Minst

	Anställda i offentlig sektor (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Danderyd	10,5	7,3	13,4
Upplands Väsby	11,8	7,0	16,7
Täby	12,0	8,3	15,6
Lidingö	12,2	8,7	15,5
Bjuv	12,3	5,2	19,9
Sigtuna	12,5	6,8	18,6
Nacka	12,5	8,4	16,5
Sollentuna	12,6	8,4	16,9
Höganäs	12,9	7,5	18,1
Södertälje	13,1	5,9	20,8

Störst

	Anställda i offentlig sektor (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Östersund	28,2	18,9	36,9
Boden	27,8	21,2	34,5
Karlskrona	27,6	19,5	36,2
Eksjö	27,5	17,8	37,3
Lycksele	27,3	15,3	39,6
Umeå	27,2	18,5	35,8
Vännäs	27,2	15,8	38,6
Karlsborg	27,0	22,8	31,4
Krokom	26,8	15,1	39,4
Arvidsjaur	26,8	17,3	36,9

Källa: SCB och egna beräkningar

5.2.7 Skillnader i sammansättningen av sysselsatta – företagare

Gruppen sysselsatta består utöver anställda av företagare, alltså personer som driver ett företag. Även om det är en förhållandevis liten del av de sysselsatta jämfört med gruppen anställda så är de en grupp som är intressant att beskriva ur ett jämställdhetsperspektiv då företagarna är en grupp där skillnaderna mellan kvinnor och män är tydliga. Det är även en grupp med relativt höga inkomster, särskilt de som driver företag i aktiebolagsform.

Även om företagarna var en tydligt mindre grupp än anställda i samtliga Sveriges kommuner fanns en relativt stor variation i andelen företagare mellan kommunerna (**tabell 5.15**). Den lägsta andelen fanns i Oxelösund, där företagare utgjorde 3,6 procent av befolkningen. Den högsta andelen fanns i Ydre, en relativt liten kommun, där andelen företagare uppgick till 16,1 procent.

Av tabell 5.15 framgår också att det var stora skillnader mellan män och kvinnor. Bland män var en betydligt större andel företagare. I Sverige som helhet var 10,2 procent av männen egenföretagare eller AB-ägare. Motsvarande siffra bland kvinnor var 4,2 procent.

TABELL 5.15 Kommuner med minst och störst andel företagare (egen+AB), 2024

Minst

	Företagare (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Oxelösund	3,6	5,1	2,0
Fagersta	4,3	6,2	2,3
Surahammar	4,4	6,1	2,5
Karlskoga	4,4	6,4	2,4
Trollhättan	4,5	6,6	2,4
Älvkarleby	4,5	6,3	2,7
Burlöv	4,8	6,8	2,7
Ludvika	4,8	7,0	2,6
Hofors	5,0	6,8	3,2
Gävle	5,1	7,6	2,7

Störst

	Företagare (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Ydre	16,1	22,6	9,1
Åre	15,4	21,3	9,0
Berg	15,2	22,4	7,4
Tanum	14,6	22,1	6,8
Jokkmokk	14,6	19,4	9,4
Borgholm	14,5	20,6	8,5
Sorsele	14,3	19,7	8,2
Arjeplog	13,7	19,7	7,1
Härjedalen	13,5	18,7	7,8
Pajala	13,2	19,3	6,1

Källa: SCB och egna beräkningar

Företagare kan delas in i två grupper beroende på om de driver ett aktiebolag eller inte. Uppgifterna om företagsform hämtas från SCB:s Företagsdatabas. Med hjälp av informationen om juridisk form delas företagarna in i AB-ägare och icke AB-ägare. Könsskillnaden blir mindre när endast bolagsformen egenföretagare jämförs. I Sverige var 4,4 procent av männen egenföretagare och motsvarande siffra för kvinnor var 2,4 procent, en skillnad mellan kvinnor och män på 2 procentenheter. Bland företagare som var AB-ägare var skillnaden större, 4 procentenheter. Bland männen var 5,9 procent AB-ägare, medan motsvarande andel bland kvinnor var 1,9 procent.

I tabellerna nedan visas kommunerna med minst och störst andel egenföretagare (**tabell 5.16)** och aktiebolagsägare (**tabell 5.17**). Av tabell 5.17 framgår att Danderyd var den kommun med störst andel AB-ägare, 13,8 procent av männen och 6,0 procent av kvinnorna. Lägst andel AB-ägare var det i Perstorp, där uppgick andelen till 1,8 procent.

Det bör påpekas att tabellerna endast anger i vilken kommun företagaren var bosatt, och inte i vilken utsträckning företagarens bostadsort är geografiskt sammanfallande med

företagets arbetsställe (det vill säga adress, fastighet eller grupp av fastigheter där företaget bedriver verksamhet).

TABELL 5.16 Kommuner med minst och störst andel egenföretagare, 2024

Minst

	Egenföretagare (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Oxelösund	1,5	2,0	1,1
Hammarö	1,7	2,1	1,4
Surahammar	1,8	2,2	1,4
Västerås	1,8	2,3	1,4
Partille	1,8	2,3	1,4
Karlskoga	1,9	2,4	1,3
Mölndal	1,9	2,3	1,4
Gävle	2,0	2,6	1,3
Älvkarleby	2,0	2,5	1,4
Fagersta	2,0	2,7	1,3

Störst

	Egenföretagare (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Ydre	11,6	15,9	6,9
Jokkmokk	10,9	13,8	7,7
Årjäng	9,9	13,8	5,8
Bjurholm	9,6	14,4	4,4
Dals-Ed	9,6	14,4	4,4
Borgholm	9,4	13,0	5,9
Berg	9,4	13,5	4,9
Tanum	9,1	13,5	4,5
Arjeplog	9,0	12,7	5,0
Övertorneå	8,7	13,2	3,6

Källa: SCB och egna beräkningar

TABELL 5.17 Kommuner med minst och störst andel företagare med AB, 2024

Minst

	Företagare med AB (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Perstorp	1,8	2,8	0,7
Olofström	1,8	2,8	0,8
Oxelösund	2,0	3,1	0,9
Malå	2,1	2,8	1,3
Hofors	2,1	3,0	1,3
Munkfors	2,2	3,7	0,6
Emmaboda	2,2	3,4	0,9
Fagersta	2,2	3,4	1,0
Sandviken	2,3	3,6	0,9
Finspång	2,3	3,6	0,9

Störst

	Företagare med AB (%)		
	Båda könen	Män	Kvinnor
Danderyd	9,8	13,8	6,0
Vaxholm	8,6	12,3	5,2
Lidingö	8,5	12,1	5,2
Värmdö	8,3	12,4	4,3
Ekerö	8,2	11,9	4,5
Åre	7,9	11,0	4,4
Nacka	7,6	10,9	4,5
Vellinge	7,5	11,3	4,0
Sotenäs	7,0	10,5	3,3
Kungsbacka	6,9	10,5	3,5

Källa: SCB och egna beräkningar

Bilaga Fakta om rapporten

Bakgrund

I juni 2022 lämnade kommissionen för jämställda livsinkomster in sitt slutbetänkande ”Minska Gapet”. Som ett resultat av kommissionens förslag fick Medlingsinstitutet i uppdrag att göra en rapport med jämställdhetsanalyser av inkomstskillnader mellan kvinnor och män. Analysen skulle beakta samtliga inkomster som påverkar individers disponibla inkomster och den skulle beskriva inkomstskillnader i olika grupper i befolkningen. Analysen publicerades i juni 2023 som **Inkomstskillnader mellan kvinnor och män**.

I Medlingsinstitutets regleringsbrev för 2024, 2025 och 2026 har regeringen gett i uppdrag åt myndigheten att göra fortsatta jämställdhetsanalyser av inkomstskillnader mellan kvinnor och män. Denna rapport utgör den huvudsakliga rapporteringen av regeringsuppdraget för 2026.

Avgränsningar och definitioner

Populationsavgränsning

Den del av befolkningen som inkluderas i rapporten är avgränsad enligt följande så att personerna som ingår uppfyller följande kriterier:

- Helårsfolkbokförda
- Ingår i hushåll med disponibel inkomst skild från 0
- Individer 20 år eller äldre

De två första kriterierna syftar till att undvika att personer som inte är bosatta i Sverige hela året eller som utvandrat snedvrider resultaten.

En skillnad i rapporterna avseende 2022, 2023 och 2024 jämfört med den första rapporten om inkomstskillnader är att i den användes åldersavgränsningen 15–74 år för den huvudsakliga redovisningen. Detta gjordes för att lägga presentationen i linje med den åldersavgränsning som görs i SCB:s statistikprodukt Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS).

I rapporterna avseende 2022, 2023 och 2024 har åldersavgränsningen justerats till att inkludera samtliga individer som är 20 år eller äldre under det aktuella året. Detta har ett antal fördelar

- Det huvudsakliga måttet på inkomstskillnaden mellan kvinnor och män inkluderar nu fullt ut de skillnader som finns i den äldre delen av befolkningen.
- På motsvarande sätt inkluderas inte inkomster från personer som inte kan förväntas vara självförsörjande.

Inkomstbegrepp

Det huvudsakliga inkomstbegreppet som används i rapporten är **individuell disponibel inkomst** (även benämnt nettoinkomst). Det är summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster och ersättningar minus skatt och övriga negativa transfereringar som återbetalt studielån och betalt underhåll.

Begreppet omfattar hela den inkomst som en individ kan disponera efter skatt. Det är därför ett lämpligt inkomstbegrepp att använda för att jämföra inkomster mellan grupper av individer, till exempel kvinnor och män.

I kapitlet om livsinkomster används **sammanräknad förvärvsinkomst**. I detta inkomstmått ingår inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet, före skatt. Inkomst av tjänst är i sin tur ett brett inkomstslag som omfattar lön, pension och skattepliktiga ersättningar som sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, föräldrapenning, arbetslöshetsersättning och så vidare.

Skattefria ersättningar, till exempel studiemedel, ekonomiskt bistånd och barnbidrag, ingår däremot inte. Kapitalinkomst ingår inte heller.

Redovisningsgrupper

Arbetsmarknadsstatus

BAS, Befolkningens arbetsmarknadsstatus är en statistikprodukt där befolkningen delas in i sex olika kategorier utifrån deras position på arbetsmarknaden (sysselsatt, arbetslös, studerande, pensionär, sjuk och övrig). Syftet med produkten är att med hjälp av administrativa data beskriva arbetsmarknadsläget samt utvecklingen över tid.

Till grund för klassificeringen i BAS används uppgifter som är inhämtade av SCB från Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Bolagsverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten, men även från andra myndigheter såsom Socialstyrelsen och Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Den huvudsakliga målvariabeln i BAS är arbetsmarknadsstatus som anger om en person är sysselsatt, arbetslös, studerande, pensionär eller sjuk. Personer som inte kan placeras i någon av dessa grupper samlas i gruppen övriga. Målvariabeln definieras utifrån tidsperioden månad vilket till exempel innebär att gruppen sysselsatta innehåller de personer som någon gång under månaden har varit sysselsatta.

Sysselsatta - En person klassificeras som sysselsatt om minst ett av följande kriterier är uppfyllda:

• Har under månaden fått en utbetalning av ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgifter enligt Skatteverkets arbetsgivardeklaration på individnivå (AGI).

• Bedöms under månaden driva ett verksamt företag som enskild näringsidkare, handels- eller kommanditbolagsdelägare. Bedömningen om en egenföretagare anses vara verksam eller inte baseras på information från Skatteverket och aktivitetsstatus från SCB:s Företagsregister.

• Har under minst en av de elva månader som föregår referensmånaden fått utbetalning av ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgifter enligt AGI. Har dessutom fått utbetald ersättning från Försäkringskassan under samtliga efterföljande månader fram till och med referensmånaden.

Arbetslösa - En person klassificeras som arbetslös om den inte definierats som sysselsatt och varit inskriven som arbetslös hos Arbetsförmedlingen som öppet arbetslös eller sökande i program med aktivitetsstöd någon gång under månaden. Arbetsmarknadsstatusen arbetslös erhålls dessutom endast om personen är i åldern 16–64 år per den sista dagen i månaden.

Studerande - En person klassificeras som studerande om den inte klassificerats som vare sig sysselsatt eller arbetslös och samtidigt uppfyller något av följande:

• Har under månaden fått utbetalning från CSN av typen studiestöd, studiehjälp eller studiestartsstöd eller utbetald aktivitetsersättning från Försäkringskassan för förlängd skolgång.

Pensionär – En person som klassificeras som pensionär har inte klassificerats som sysselsatt, arbetslös eller studerande enligt ovan och har under månaden enligt uppgift från Pensionsmyndigheten fått utbetalning av typen inkomstpension, tilläggspension, garantipension, premiepension, bostadstillägg till pensionärer eller äldreförsörjningsstöd.

Sjuk - En person som klassificeras som sjuk har inte klassificerats i någon av ovanstående grupper och har under månaden fått utbetald ersättning från Försäkringskassan av typen sjukersättning, aktivitetsersättning (förutom för förlängd skolgång), sjukpenning, rehabiliteringspenning, arbets- eller yrkesskadesjukpenning, smittbärarpenning eller ersättning till riskgrupp.

Övrig - En person som klassificeras som övrig har inte klassificerats till någon av arbetsmarknadsstatusarna sysselsatt, arbetslös, studerande, pensionär eller sjuk.

Anställda och företagare

Som beskrivits ovan klassas personer enligt BAS som sysselsatta av två huvudsakliga anledningar. För den största gruppen på grund av att det för individen finns en inrapporterad arbetsgivardeklaration (AGI-uppgift) för den aktuella referensmånaden (i detta fall december 2024), dessa blir normalt sett klassade som anställda. Merparten av de resterande sysselsatta blir klassade som sysselsatta genom att de bedöms driva ett aktivt företag under månaden.

Värt att notera är att personer både kan ha en AGI-uppgift och driva företag under den aktuella månaden. I dessa fall, då personen alltså både är verksam som företagare och anställd, klassificeras individen enligt den del som genererar störst inkomst.

Vidare kan företagarna delas in i två undergrupper utifrån om de bedriver sin verksamhet i form av aktiebolag eller inte. Denna klassning görs med hjälp av information om juridisk form som hämtats från SCB:s Företagsdatabas (FDB). I registret finns olika företagsformer registrerade (exempelvis enskild näringsverksamhet, handels-/kommanditbolag och aktiebolag). Med hjälp av variabeln juridisk form går det att dela upp de individer som bedöms vara företagare i AB ägare respektive Ej AB ägare.

Anställda efter sektor och personalkategori

Utifrån information från olika källor går det även att dela in gruppen anställda efter vilken sektor de är anställda i, samt dela upp gruppen anställda inom privat sektor efter personalkategori. Med variabeln sektorkod hämtad från SCB:s Företagsdatabas (FDB), går det att dela in de sysselsatta efter vilken sektor de är anställda inom (privat sektor, kommuner, regioner, staten). Utifrån information från SCB:s Yrkesregister går det även att dela upp de anställda i privat sektor efter personalkategori (arbetare respektive tjänstemän).[10]

Uppdelningen efter personalkategori (arbetare respektive tjänstemän) följer den som görs i Medlingsinstitutets lönestrukturstatistik för privat sektor. Personalkategori definieras efter fackligt löneavtalsområde. Anställda inom LO-förbundens löneavtalsområde klassas som arbetare och övriga anställda klassas som tjänstemän. Från och med 2014 års undersökning klassificeras personalkategori (arbetare/tjänstemän) utifrån vilken yrkeskod som den anställda har.

Utbildningsnivå

För att dela in befolkningen efter utbildningsnivå används Svensk utbildningsklassifikation (SUN 2020). Baserat på uppgifter på tresiffernivå kodas en grov utbildningsnivå med grupperna förgymnasial utbildning (nivå 1–2), gymnasial utbildning (nivå 3), kort eftergymnasial utbildning (nivå 4) och lång eftergymnasial utbildning (nivå 5–6).

[10] Yrkesregistret är ett register på individnivå som ger årlig information om den arbetande befolkningens yrkesfördelning. Registret bygger på yrkesuppgifter från ett tjugotal olika källor, varav de viktigaste är lönestrukturstatistiken, arbetsgivarorganisationer samt yrkesenkät till arbetsgivare.

Skattning av utbildningsår utifrån utbildningsnivåer

	Kod enligt Sun2020	Antal år
Förgymnasial utbildning, kortare än 9 år	1	7
Förgymnasial utbildning	2	9
Gymnasial utbildning, kortare än 2 år	31	10
Gymnasial utbildning, 2 år	32	11
Gymnasial utbildning, 3 år	33	12
Eftergymnasial utbildning, kortare än 2 år	41	13
Eftergymnasial utbildning, 2 år	52	14
Eftergymnasial utbildning, 3 år	53	15
Eftergymnasial utbildning, 4 år	54	16
Eftergymnasial utbildning, 5 år eller längre	55	17
Licentiatutbildning	62	19
Övrig forskarutbildning	60	19
Doktorsutbildning	64	21

Datamaterial

Underlag till rapporten utgörs främst av två huvudsakliga källor framtagna av SCB som bearbetats av Medlingsinstitutet. För inkomstuppgifterna används uppgifter från Inkomst- och Taxeringsregistret (IoT). Till dessa uppgifter har information från ett flertal andra källor kopplats på:

- Uppgift om individens arbetsmarknadsstatus har hämtats från Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) (Definitiv årsversion). Uppgiften bygger på november månads uppgift.
- Uppgift om individens utbildning har hämtats från utbildningsregistret (UREG).
- Uppgift om individens födelseland och vistelsetid har hämtats från Registret över totalbefolkningen (RTB).
- Uppgift om yrke har hämtats från Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier (LISA).

För beräkningar av livsinkomster i kapitel 4 har ytterligare databearbetning gjorts av SCB på uppdrag av Medlingsinstitutet.

Medlingsinstitutets tidigare analyser ur ett jämställdhetsperspektiv

•Årsrapporter från och med år 2001

• Kvinnors och mäns löner jämförda yrke för yrke (rapport om löneskillnader 2004, publicerad 2006)

• Nio perspektiv på jämställdhet, antologi (publicerad 2009)

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2008 (publicerad 2009)
Fördjupning om hur yrkesuppdelningen påverkar löneskillnaderna

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2009 (publicerad 2010)
Fördjupning om hur förändringar i arbetskraftens sammansättning påverkar löneskillnader

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2010 (publicerad 2011)
Fördjupning om hur olika lönebegrepp påverkar bilden av löneskillnaderna

• Röster om lönebildning och medling (publicerad 2011)

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2011 (publicerad 2012)
Fördjupning om löneskillnad bland nyexaminerade och om löneskillnad mellan kvinnor och män ur ett åldersperspektiv

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2012 (publicerad 2013)
Fördjupning om nyexaminerade kvinnors och mäns matchning på arbetsmarknaden

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2013 (publicerad 2014)
Fördjupning om konsekvenserna av jobbyte för kvinnor och män

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2014 (publicerad 2015)
Fördjupning om löneskillnadens orsaker: löneöknings- och struktureffekter

• Lönebildning och jämställdhet. Rapport om löneutveckling och avtalskonstruktioner efter ett regeringsuppdrag (publicerad 2015)

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2015 (publicerad 2016)
Fördjupning om förväntad och faktisk lön bland nyexaminerade kvinnor och män

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2016 (publicerad 2017)
Fördjupning om samvariationen mellan arbetad tid och löneskillnad mellan kvinnor och män

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2017 (publicerad 2018)
Fördjupning om förändringar i utbildning och andelen kvinnliga chefer

• Yrke lön och kön. En kartläggning av löneläget för 383 yrken efter ett regeringsuppdrag (publicerad 2018)

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2018 (publicerad 2019)
Fördjupning om löneskillnader och pendling och om regionala löneskillnader.

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2019 (publicerad 2020)
Fördjupning om pandemins effekter och om arbetsutbud, inkomst och lön

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2020 (publicerad 2021)
Fördjupning om pandemins effekter och arbetsmarknadens struktur

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2021 (publicerad 2022)
Fördjupning om kvinnor och män i chefsposition

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2022 (publicerad 2023)

• Inkomstskillnader mellan kvinnor och män (publicerad 2023)

• Rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män 2023 (publicerad 2024)

- Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män 2022 (publicerad 2024)
- Rapport om löneskillnaden mellan kvinnor och män 2024 (publicerad 2025)
- Inkomstskillnaden mellan kvinnor och män 2023 (publicerad 2025)
- Lönesättning och relativlöner ur ett jämställdhetsperspektiv (publicerad 2026)
- Rapport om löneskillnaden mellan kvinnor och män 2025 (publicerad 2026)

MEDLINGS-
INSTITUTET

Medlingsinstitutet

Box 1236

111 82 Stockholm

Telefon: 08-545 292 40

info@mi.se

Webbplats: www.mi.se